

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

1

La mulți ani!

Anul XIV nr. 1 (501) — 2 ianuarie 1965

Biblioteca Centrală
Regională
"Ioara-Deva"

60715L

În timpul lucrărilor celei de-a șaptea sesiuni a Marii Adunări Naționale care a făcut bilanțul realizărilor oamenilor muncii în anul 1964 și a adoptat planul și bugetul de stat pe 1965.

1964: UN AN DE IMPORTANTE SUCCESE

- Până la 20 decembrie a.c. 473 de întreprinderi și-au îndeplinit planul anual.
- Planul producției globale industriale pe 1964 este depășit cu peste 2 la sută, realizându-se o producție cu 14 la sută mai mare față de anul 1963.
- Comparativ cu 1963, producția industriei energiei electrice și termice a sporit cu peste 23 la sută, a industriei chimice cu 23 la sută, a industriei construcțiilor de mașini și prelucrării metalelor cu aproape 18 la sută. Productivitatea muncii pe ansamblul industriei este cu peste 10 la sută mai mare ca în 1963.
- În perioada 1960—1964, volumul investițiilor a fost de circa două ori mai mare decât în cei cinci ani precedenți.
- 56 de întreprinderi și secții noi au intrat în funcțiune în anul 1964. Ele au fost utilizate la un nivel tehnic superior. Modernizarea întreprinderilor existente a continuat și în anul 1964.
- În cursul anului 1964 au intrat în funcțiune noi agregate în centrale electrice, însumând o putere instalată de 600 megawați, adică mai mult decât întreaga putere existentă în România antebelică.
- Circa 150 de mii tone de oțel și peste 80 mii tone fontă peste prevederile planului pe 1964.
- În industria construcțiilor de mașini, producția realizată în 1964 este mai mare decât cea prevăzută în planul șesenal pentru anul 1965.
- Producția industriei chimice este în 1964 de aproape 3 ori mai mare decât în 1959, iar exportul produselor chimice de 4,4 ori mai mare.
- Producția agricolă medie din perioada 1960—1964 a fost cu 12 la sută mai mare decât media celor cinci ani anteriori.
- În cinci ani ai șesenalului, investițiile statului în agricultură au însumat 23 miliarde de lei, situându-se astfel la nivelul prevederilor din Directivele Congresului al III-lea al partidului pe întreaga perioadă de șase ani.
- Vânzările de mărfuri cu amănuntul prin comerțul socialist au fost în anul 1964 de 1,4 ori mai mari decât în 1950.

1965: PERSPECTIVE ÎNSUFLEȚITOARE

● În anul 1965, producția industrială va fi cu 13 la sută mai mare decât în 1964. Se va asigura astfel, în ultimul an al șesenalului, o producție industrială de 2,25 ori mai mare decât în 1959, față de 2,1 ori cât s-a prevăzut în Directivele Congresului al III-lea al P.M.R.

● Planul economic de stat pe anul 1965 prevede continuarea ritmurilor susținute de dezvoltare a industriei. Producția industriei energiei electrice și termice va spori în 1965 cu peste 29 la sută, a industriei chimice cu aproape 24 la sută, a industriei metalurgiei neferoase cu aproape 19 la sută, iar a industriei construcțiilor de mașini cu peste 13 la sută.

● Pentru anul 1965 se prevede în industrie o sporire a productivității muncii cu 9 la sută față de 1964.

● Volumul investițiilor din fondurile statului va însuma 42 miliarde lei, ceea ce reprezintă cu circa 11 la sută mai mult decât realizările preliminare din 1964.

● În 1965, agricultura va dispune de 81.500 de tractoare fizice, mai mult de 66.000 de semănători, 36.000 combine pentru păioase și de numeroase alte mașini agricole.

● Industria chimică va produce în 1965 o cantitate de îngrășăminte minerale de peste cinci ori mai mare decât în 1959.

● În 1965, veniturile bănești ale populației vor fi cu aproape 9 miliarde de lei mai mari decât în 1964.

● Va spori cu 11 la sută volumul vânzărilor de mărfuri prin comerțul socialist.

● Se vor da în folosința oamenilor muncii încă 53.000 de apartamente cu un grad de confort sporit, va crește proporția apartamentelor cu 3 și 4 camere.

● Fonduri care însumează peste 22 miliarde de lei, adică de 1,8 ori mai mari decât în anul 1959, sînt destinate dezvoltării învățămîntului, culturii și științei, ocrotirii sănătății și altor acțiuni sociale-culturale.

Aplicarea neabătută a politicii de industrializare a țării, promovată de partid, asigură lărgirea și perfecționarea bazei tehnico-materiale a socialismului.

1 Uzinele noastre livrează o parte importantă din instalațiile și agregatele noilor obiective industriale.

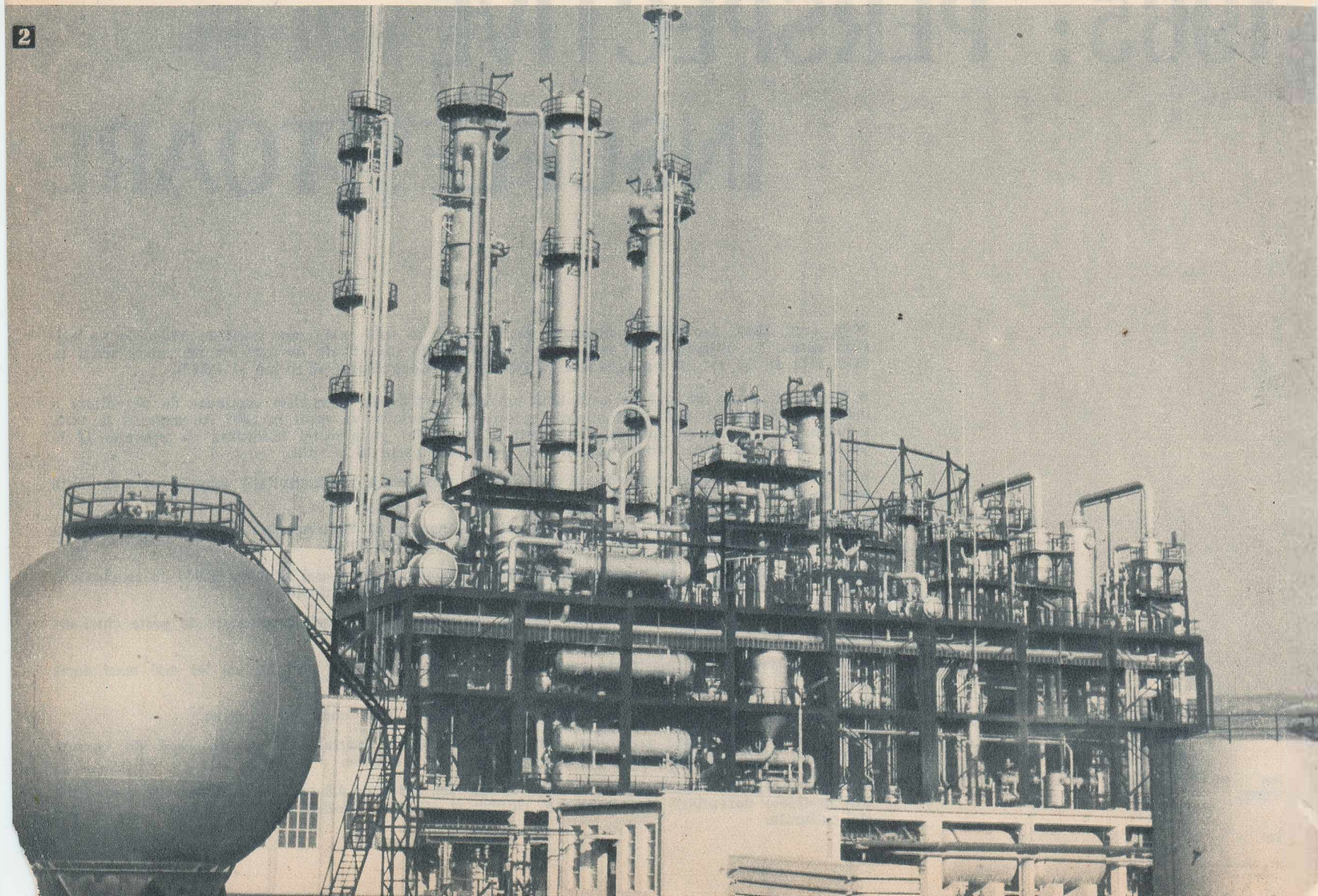
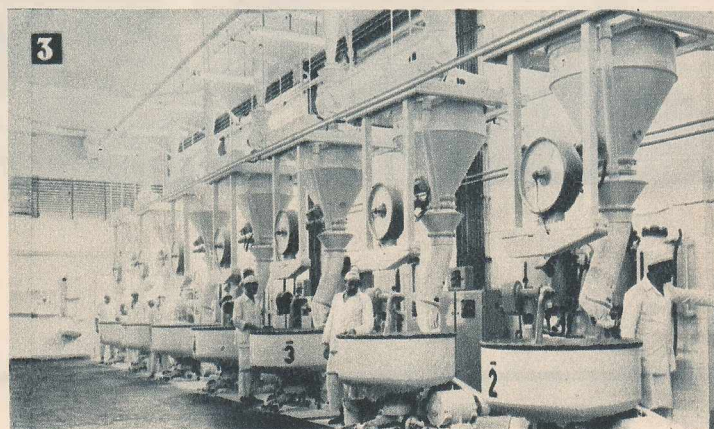
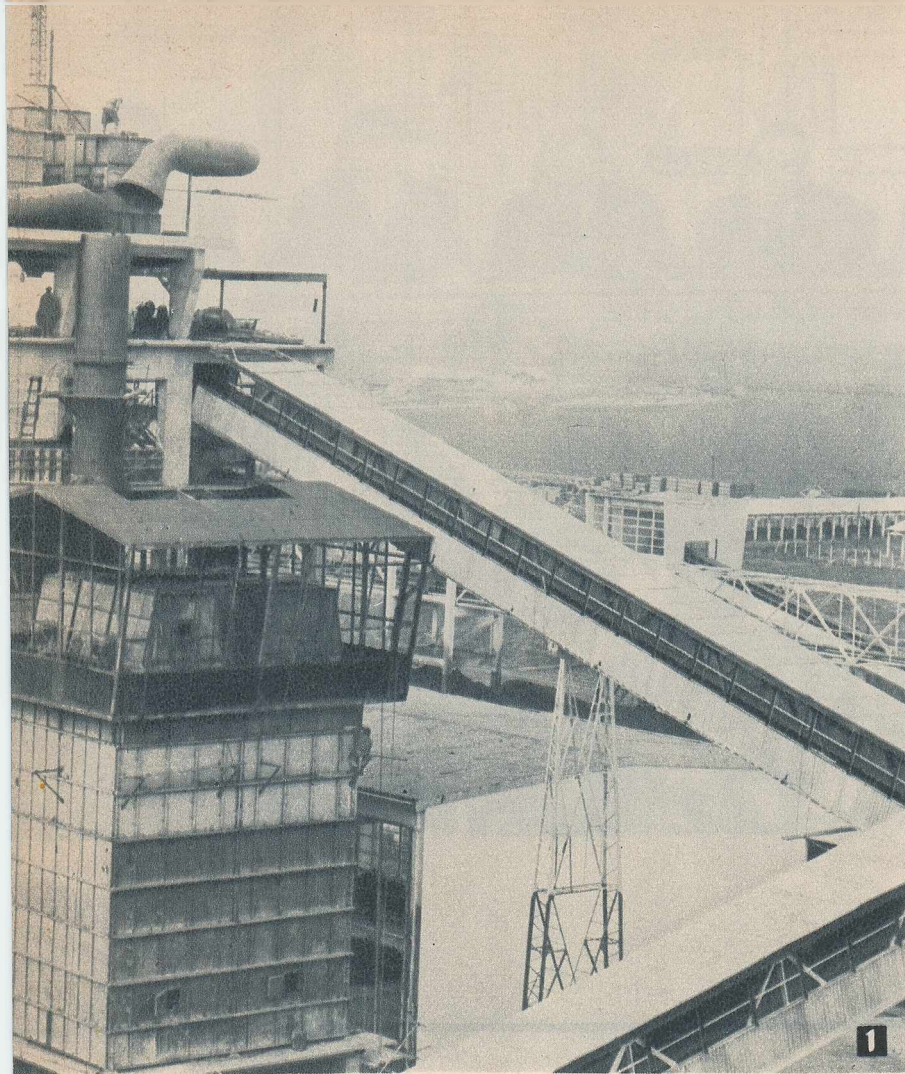
In fotografie : pe șantierul de construcție a Uzinei de aluminiă din Oradea.

2 Ca urmare a concentrării de importante resurse materiale pentru dezvoltarea industriei chimice, au intrat în funcțiune noi instalații de înalt nivel tehnic, îndeosebi în cadrul marilor combinate.

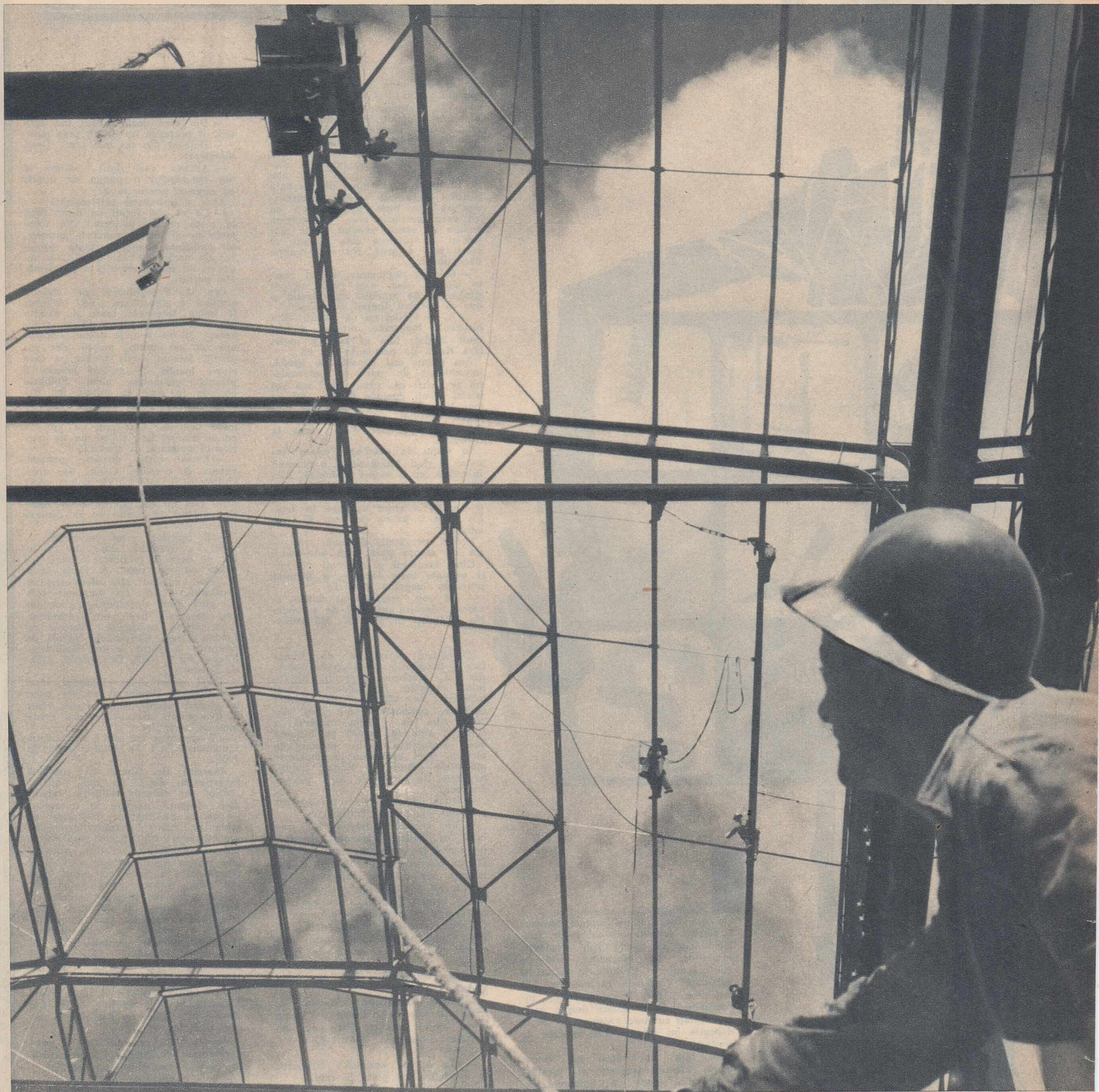
In fotografie : aspect de la Combinatul chimic Borzești.

3 Mărirea producției, lărgirea sortimentelor, îmbunătățirea calității produselor în industria ușoară și alimentară sînt rezultatul eforturilor depuse de muncitorii, inginerii și tehnicienii din aceste ramuri.

In fotografie : una din modernele secții ale întreprinderii pentru morărit și panificație „Dobrogea” din Constanța.

PE UNUL DIN MARILE ȘANTIERE ALE ANULUI 1965

Lucrări de acoperire la una din
marile hale ale Combinatului side-
rurgic Galați — obiectiv de seamă
al industriei noastre socialiste.

PROIECT DE SCENARIU PENTRU 1965

vă spunem bine ați venit în magazinul nostru!

— Vă mulțumesc — am răspuns oarecum stînjenit. Am intrat numai așa... N-am intenția să cumpăr...

— N-are nici o importanță. Vă vom rămâne îndatorați dacă ne veți permite să vă arătăm ultimele modele pe care le-am primit. E, cum să vă spun, o chestiune de prestigiu pentru magazinul nostru. Intotdeauna să fim bine aprovizionați cu tot ceea ce este nou. Vă atragem atenția că există, absolut toate mărimile. În privința asta să nu vă faceți nici o grijă. Nu veți rămâne decepționați.

— O! Vă mulțumesc, sînteți foarte amabil, dar n-aș vrea să vă stînjenesc. Se produce aglomerație și dv. vă pierdeți timpul cu mine.

— A, nu! Nici nu vă gîndiți. Sînt suficiente magazine, rețeaua a fost mult lărgită, fără să crească regia, fără risipa de personal. Așa că...

Am pornit mai departe pe stradă, impresionat de politețea personalului și fericit că, atunci cînd mă voi hotărî să-mi cumpăr pantofi, nu va mai trebui să alerg prin toate cartierele orașului. Căsesc aici, și încă din aceia pe care i-am văzut la expoziție.

În stația de autobuze m-am instalat la rînd. După mine, o doamnă în vîrstă, cu o sacoașă încărcată. Bărbații au venit imediat și i-au oferit bătrînei locurile lor. Așa că într-o clipă a ajuns aproape în față. Un tînar o salută politicos și i se adresează:

— Îmi permiteți, doamnă, să vă țin eu sacoașă pînă la autobuzul.

Cînd taxatorul a observat că vor fi ocupate toate locurile, a anunțat printr-un megafon special:

— Vă rog, așteptați al doilea autobuz. Sosește peste 30 de secunde. Nu călătoriți în picioare. Mă amendează.

(Obiectivul aparatului de filmat face o traiectorie aeriană, peste parcurile și grădinile orașului, dezvăluind peisaje încântătoare: brazi încărcăți de zăpadă, alei perfect curățate, patinoare pline încă din zorii zilei de gălăgia excesivă a copiilor, apoi se fixează pe intrarea unei cooperative pentru prestări de servicii. Trei camioane își încălzesc motoarele căzute, în timpul nopții, în stare de catalepsie din pricina frigului.)

— Bună dimineața! — mă adresează primului funcționar întîlnit.

— Vă salut, tovarășe! Vă rog luați loc. Scuzați zgomotul asurzitor pe care-l fac mașinile, dar știți, ca să nu pierdem timpul. Vine un solicitant, are o nevoie urgentă... La noi e ca la „Salvare”. Comparația nu e tocmai potrivită, dar așa e... Se sparge o țevă la baie, curge o chiuvetă, se strică acoperișul. Vă dați seama ce înseamnă, într-o asemenea situație, un minut de întîrziere...

— Eu am intrat fără un scop precis...

— N-are importanță. Lăsați-ne adresa și telefonul. Dacă se ivește ceva, venim imediat. Știți cum am intitulat cooperativa noastră?

— !?

— „La viteza cosmică”. Reparații la domiciliu, cu plata în rate.

Într-o pivniță. Atmosferă sumbră de film cu Jean Gabin. O lanternă pipăie cu lumina ei slabă pereții întunecați, apoi dezvăluie niște ciudate baloturi, ambalate în plastic și așezate în stive masive. Dintr-o dată pătrunde, orbitoare, lumina zilei. Doi indivizi, în halate de cauciuc, cu mănuși mari în mină, coboară și încarcă pe niște platforme câteva baloturi. Misterul se dezleagă. Cetățeanul (leitmotivul) care a privit amănunțel scenei printr-o mică fereastră de aerisire, zăbreliță,

intră într-o unitate pentru desfacerea zarzavaturilor.

— Aveți cartofi?

— Din care doriți? Sînt trei calități, și prețurile nu diferă prea mult.

— Dați-mi din cei mai buni. Două kilograme.

— Alțeva mai doriți? Oferă te rog tovarășului o pungă de plastic cu zarzavat pentru supă.

Apoi, adresîndu-se cetățeanului:

— Ce să mai faceți un drum pînă la piață pentru albitură? Vă recomandăm și niște murături grozave, tot ambalate. Puneți-le toate într-un coș de carton pe care-l găsiți la ieșire și nu mai aveți nici o problemă. Mai poftiți.

Ora 11. Peregrinarea pe străzile orașului e oboșitoare. Pe cetățean îl imbie ferestrele mari și aburite ale unei bodegi. Intră să se odihnească și să bea o cafea. Localul are un aer intim, pereții sînt zugrăviți într-un verde închis pe care câteva lucrări de grafică înscriu o plăcută geometrie albă. Fotoliile comode în care te afunzi fac extrem de plăcută lectura ziarului de dimineață. Sînt încă vreo 3-4 mese ocupate. Ospătarul se apropie cu un zîmbet larg și, cu aer de confidență culinară, îi spune:

— Avem niște gustări grozave. Pateuri cu ciuperci. Calde. Sau niște chiftele la minut. Vă putem oferi și icre de știucă. Sau poate doriți niște raci cu un țap de bere. Raci sînt gustoși în lunile cu R. Sîntem în ianuarie.

— E ispititor ce-mi povestești.

Nu l-a contrazis, doar atît că în loc de bere a preferat, la raci, un pahar cu vin roșu. A făcut plata și, cînd a vrut să-i ofere remiza, ospătarul... (aici s-a terminat rola și, pînă cînd operatorul a pus un nou film, s-a trezit într-o librărie).

La vitrina noutăților: Versuri de Lucian Blaga, Ghepardul, Nuvele de Saroyan, o ediție de lux Eminescu, Teatrul lui O'Neill, Dostoievski, Aleksei Tolstoi...

— Păi, acum două săptămîni, cînd am aflat că dimineața se vor pune în vânzare cărțile astea și am venit la dv., mi-ați spus că nu mai există nici un exemplar.

— V-am spus eu asta? Acum două săptămîni? A! Se poate, eram în 1964...

Aparatul de filmat își continuă investigația, după ce mai întîi a „prins” în obiectiv cabinele telefonice elegante, așezate la intersecția — ca să nu înghețe cetățeanul cu mîna pe fisă — panourile subtile scenografice, cu afișele multicolore ale manifestărilor artistice, automatele pentru țigări, și s-a oprit la o vitrină care semăna cu scena unei săli de teatru. Avea adîncime, creață printr-un ingenios sistem de lumini și umbre, și înăuntru, într-o simplificare extremă, un singur obiect: o pălărie pe care cădeau fascicule colorate, punîndu-i în valoare linia și țesătura. Și-a imaginat că trebuie să fie un magazin de galanterie bărbătească. Și a fost tentat să intre înăuntru. Dacă toate sortimentele de mărfuri ar fi fost expuse în vitrină, nu l-ar mai fi împins curiozitatea.

— Asta zic și eu solicitare a cumpărătorului. Sugerată. Ca decorurile în piesele moderne; iar vitrina, o adevărată operă de artă.

Cum nu avem intenția să realizăm un film de lung metraj, scenariul trebuie să ia sfîrșit. Nimic nu e mai dificil decît să găsești un final și o poantă reușită, care — cum spune latinul — să încunune opera.

De aceea, în manieră brechtiană, vom lăsa finalul pe seama tuturor acelor care se ocupă cu uriașă activitate a comerțului de stat. Și-l dorim cît mai idilic, ca în happy-end-urile pe care le criticăm atît.

O

dimineață de ianuarie. Orașul se trezește, întinzîndu-și brațele metalice și căscînd prin sirenele fabricilor. Străzile încep să alerge sub trepidația mașinilor. În magazine, ultimele mărfuri au fost rînduite în rafturi și galantare. Vînzătorii, în imaculate halate albe, îi invită pe cumpărători, informîndu-l de la intrare despre noile specialități culinare sosite atunci de la depozite ori despre noile modele de confecții.

De fapt am intrat așa, într-o doară, într-un magazin de încălțăminte. Îmi place să hoinăresc pe străzi, să mă uit la vitrinele magazinelor în primele ore de dimineață, cînd aerul e stenic și lumina zilei e transparentă și proaspătă. (Eventual, cetățeanul matinal poate fi un leitmotiv al scenariului, marior al tuturor întîmplărilor, nu imposibil, ci participant pasionat, exprimînd printr-o gestică reținută și o permanentă mobilitate a feței, acordul sau dezacordul cu ceea ce i se perindă prin fața ochilor.)

— Poftiți! Sînteți primul client și

MISTERELE ELEMENTULUI 79

De la „auri sacra fames“ la viitorul de aur al omenirii

Cunoscut în lume din cele mai vechi timpuri, aurul e elementul catalogat în tabela lui Mendeleev la numărul 79.

Încă de la început omul a intuit atât calitățile cât și defectele aurului. Fiind moale, metalul galben n-a putut fi folosit la fabricarea uneltelor de muncă. Dar strălucirea lui atrăgea privirile, încântându-le și înfricoșându-le totodată*). De aceea aurul a fost mai întâi metalul po-doabelor, al obiectelor de lux (menite să pună distanță între cei ce le aveau și cei ce rîvneau să le aibă), al necesităților festive și mai apoi al celor de cult**).

În timp ce alte metale erau atacate de vreme, aurul trecea nepăsător prin ani, sfidînd parcă cu stră-

lucirea sa alterarea substanțelor din jur.

Dar aurul era o raritate. Oamenii au transformat acest defect într-o calitate: aurul a devenit prețios.

Încăput de la început în mîinile celor puternici, aurul — *deosebit* între celelalte metale — a fost folosit la sublinierea *deosebirii* dintre stăpîniți și stăpînituri.

ACELAȘI AUR ÎN TOATĂ LUMEA

Oamenii i-au descoperit aurului, pe lângă strălucire, o altă însușire la fel de prețioasă. Ei au observat că, indiferent de unde era scos — din Valea Regilor sau din mirifica cetate a Ofirului — așezată în Etiopia lângă rîul aurifer Werka-Warka — din Colhida — ținta argonauților în căutarea „lîinii de aur“ — din Rin

sau din subteranele săpate de daci în Munții Apuseni — aurul are o calitate comună: poate fi divizat în bucăți oricît de mici fără să-și piardă valoarea.

Capacitatea aurului de a concentra o valoare mare într-un volum mic a dat posibilitate oamenilor să-l folosească în schimbul de mărfuri. În felul acesta aurul a devenit „echivalentul general“, funcția lui constînd „în aceea că oteră lumii mărfurilor materialul pentru a-și exprima valoarea, cu alte cuvinte că reprezintă valorile mărfurilor ca mărimi omonime, egale din punct de vedere calitativ și comparabile din punct de vedere cantitativ“ (Marx „Capitalul“). Așa a devenit aurul — bani.

„UNDE NU DUCE PE OAMENI BLESTEMATA SETE DE AURI“

Herodot („părintele istoriei“) susține că primele monede de aur au fost bătute în Lidia, țară așezată în

Radu ȚULESCU
(Continuare în pag. 8)

*) Strălucirea aceasta — scria Marx — „părea oarecum ca o lumină solidă scoasă la iveală din adîncuri...“

***) Statuia lui Zeus din Olimp, una din cele șapte minuni ale lumii antice, opera lui Fidias, era făcută din lemn îmbrăcat cu plăci de aur și de fildeș. Nu se știe cît aur a intrat în statuia înaltă de 12 metri, dar se știe că Fidias a folosit pentru o altă lucrare a sa — Athena Parthenos — 1.150 kg de aur fin.

La Fort Knox, între pereți groși de beton, sub o pază teribilă, se află unul dintre cele mai importante stocuri ale rezervei de aur ale S.U.A. Instalat pe un „tron de aur“, omul acesta simte că de fapt aurul e adevăratul rege...

MISTERELE ELEMENTULUI 79

Asia Mică în imediata apropiere a Smirnei.

Din Asia, moneda de aur trece în Europa. Romanii și grecii bat curînd propriile lor monede din aurul care începe să fie căutat, descoperit și extras pe continent: în râurile Galiei („Galia aurifera“), în Elba, în Dunăre, în Rin, în minele din Macedonia, Tracia, Carintia.

Istoricii care cercetează lumea veche se întîlnesc cu nenumărate încrucișări ale caravanelor și vaselor care duc aurul dintr-o parte în alta a lumii. Setea de îmbogățire e mobilul tuturor acestor mișcări din care nu lipsește spiritul de aventură.

Dar cercetînd lumea mai veche sau mai nouă, istoricii se întîlnesc nu numai cu caravane sau vase transportînd aur, ci și cu oameni — adesea popoare întregi — care se bat pentru a-l obține...

Povestind despre regele Traciei care l-a ucis pe Polidor, fiul lui Priam, numai pentru a-i lua nefericitului tînar aurul pe care-l purta cu sine, Vergiliu se întreba cu durere acum 2000 de ani: „Quid non mortalia pectora cogis auri sacra fames?“ („Unde nu duce pe oameni blestemata sete de aur?“)

INIMILE BOLNAVE ALE CONCHISTADORILOR

Tot „blestemata sete de aur“ a fost aceea care, multe secole mai tîrziu, i-a însuflețit pe corăbierii spanioli ce s-au avîntat spre țărături necunoscute. Chiar și Cristofor Columb nutrea speranța să găsească în drumul său pămînturi de aur. „Aurul, iată cuvîntul magic care i-a mînat pe spanioli peste Oceanul Atlantic — scrie Friedrich Engels. Aur, iată ce dorea în primul rînd un alb cînd punea piciorul pe un pămînt nou“.

Spre mijlocul secolului al XVI-lea au năvălit în America conchistadorii, adunătură de nobili scăpătați, mercenari și aventurieri. Unul dintre aceștia — Orellano — a pus în circulație legenda fantastică a lui „Eldorado“, țînutul de la gurile Orinocului, pămînt cu palate aurite, stăpînit de regi care-și acopereau dimineața trupul cu pulbere de aur, pe care o lepădau seara scaldîndu-se într-un lac legendar.

„Eldorado“, firește, n-a existat. Dar mulți corăbieri au riscat viețile echipajelor lor în căutarea mirajului. Cel mai norocos a fost spaniolul Hernando Cortez, care a reușit să pătrundă în interiorul Mexicului de azi, la străvechiul popor aztec. Se spune că solii regelui Moctezuma l-au întîmpinat cu un disc de aur (cît o roată de moară!) simbolizînd soarele. Conchistadorul s-a interesat dacă e mult aur prin împrejurimi și a cerut să i-se umple coiful cu nisip aurifer, spunînd aztecilor că „spaniolii suferă de o boală de inimă pe care n-o lecuiește decît aurul“. Erau cuvinte țîșnite dintr-o inimă bolnavă de dorința de înavuțire...

Cruzimi de neînchipuit au însoțit goana după aur a invadatorilor spa-

nioli în țările continentului american — Mexic, Peru, Chile, Brazilia. Aurul adus de pe aceste meleaguri cu prețul efectiv al nimicirii populației băștinașe (numai în bătălia dată de Cortez pentru capturarea lui Cuauhtemoc au fost uciși 40.000 de azteci) a contribuit la ascensiunea burgheziei în Europa. „Comoara strînsă în afara Europei prin jaf, înrobire și asasinat — arată Marx în „Capitalul“ — venea în metropolă și se transforma aici în capital“.

Așa au arătat zorile erei capitaliste...

NOUA ASCENSIUNE A VIȚELULUI DE AUR

Vițelul de aur, înălțat altădată pe Muntele Sinai — la care veneau să se închine cei vechi — și-a găsit astfel un corespondent în istoria mai apropiată a omenirii. Capitalul a devenit acel vițel de aur care, așezat pe înălțimile lumii burgheze, a atras la rugăciuni și temeneli regi și guverne, proprietari și aventurieri, prelați și bancheri, nobili și negustori, magnați și escroci. Folosirea aurului ca echivalent general („Aurul a spus: voi cumpăra totul“ — arată Marx) a dus la creșterea cantității de metal galben pe piața Europei.

Extinderea pe care o iau tranzacțiile bazate pe aur face ca extragerea lui din nisipurile râurilor să nu mai renteze. Căci, pentru a obține un fir de aur care cîntărea abia a zecea parte dintr-un gram, trebuiau spălate 1.000 kg de nisip din albia Rinului. Orașe ca Reichenbach (orașul de pe „pîrîl bogat“) rămîn să povestească doar cu numele despre îndeletnicirea de altădată a locuitorilor lor, în timp ce fama „aurului Rinului“ mai dăinuie și azi datorită doar tetralogiei lui Richard Wagner. Cei din urmă tescuitori de aur ai Rinului s-au încapățînat să lucreze pînă în 1900. De atunci, nestingherit, fluviul varsă anual în mare aproximativ 200 kg aur...
O bucată de vreme s-a crezut că

1 Vedere generală a uneia dintre minele țării cu cea mai mare producție de aur din lume: Republica Sud-Africană.

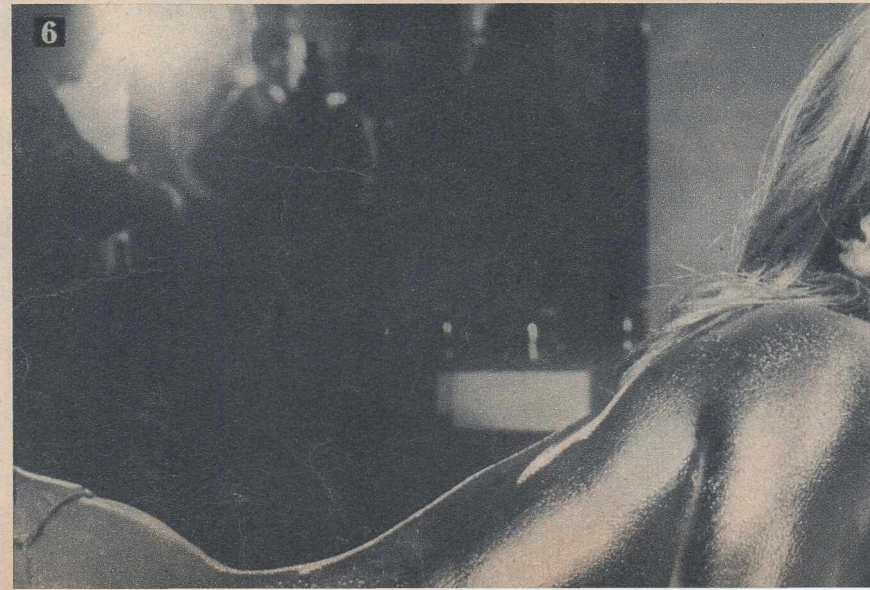
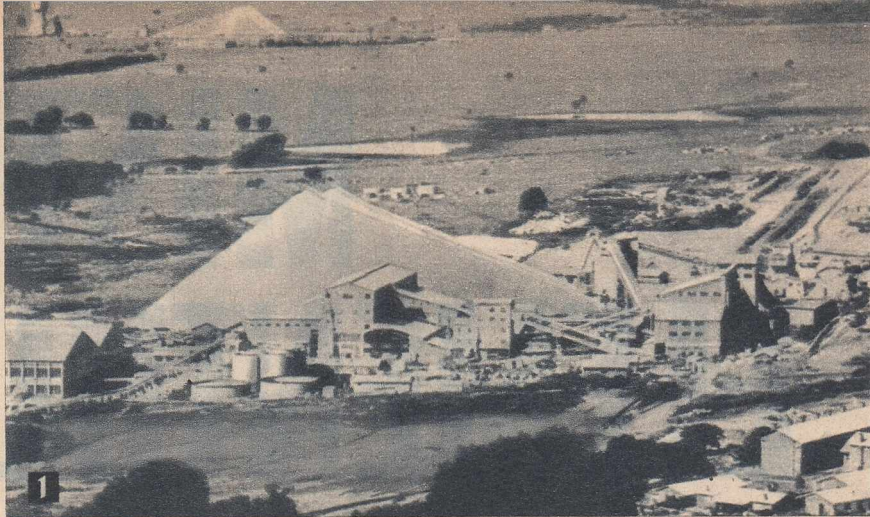
2 Fotografie datînd de la sfîrșitul secolului trecut. Căutători pe jumătate sălbăticiți „cerneau“ nisipurile râurilor regiunii Sacramento (S.U.A.), în speranța că în fața ochilor lor va sclipi mult visatul aur.

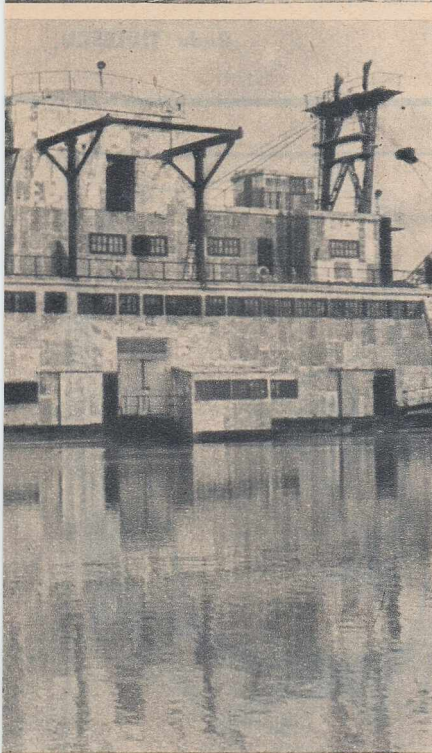
3 Un adevărat deget de aur. E vorba de fapt de un deget căruia medicii i-au aplicat un „plasture de aur“ în scopuri curative.

4 Johnie Perret, ultimul căutător de aur din America, a continuat să-și pună la încercare norocul timp de douăzeci de ani după ce marele filon secase de mult. El nu a reușit în tot acest timp să găsească decît un singur bulgăraș, în valoare de 139 dolari.

5 Această dragă, ce funcționează în regiunea Magadan (U.R.S.S.), este o adevărată fabrică plutitoare de aur.

6 „Goldfinger“ (deget de aur) e și titlul unui recent film polițist american, în care un răufăcător are suprema ambiție de a devaliza Fort Knox-ul. Amețit de setea de aur, el își preface pînă și iubita într-o statuie sui-generis, acoperindu-i trupul cu un strat subțire de aur pur.

setea tot mai mare de aur va fi satisfăcută de niște oameni ciudați — alchimiștii — care-și petreceau zilele și nopțile între ziduri mucedde, fierbind și amestecând în retorte tot felul de substanțe în căutarea „pietrei filozofale”, care urma să transforme în aur tot ce atingea, pînă și greoiul, prea puțin prețuitul plumb. De multe ori alchimiștii reușeau chiar să... fabrică aur, spre umirea și bucuria protectorilor lor. Secretul consta însă în simple șarlatanii, ca de pildă cazanele cu fund dublu: cel de sus era confecționat dintr-un material ușor fuzibil; între cele două funduri se găsea aur, pus acolo dinainte. Un foc investit cu toate puterile misterului, cîteva formule magice, și aurul apărea strălucitor pe fundul creuzetului.

GOANA DUPĂ AUR

Pentru a face concurență statelor a căror economie se baza pe aurul adus de conchistadori — Spaniei și Portugaliei — în secolul al XVIII-lea, alte state europene au început să se intereseze din nou de vechile zăcăminte aurifere, unele părăsite de multă vreme. S-au deschis astfel treptat mine în Sudeți, în Alpi, în Munții Fichtelberge (Germania), în Transilvania. Pe întinsurile Rusiei — împlinindu-se previziunile lui Lomonosov — sînt descoperite treptat zăcămintele care aveau să aducă țara, spre jumătatea secolului al XIX-lea, pe primul loc al producției de aur în lume. A făcut mare vîlvă pățania acelei bucătărese din Eniseisk care, desfășurînd un cocș de munte, a găsit în gușa acestuia grăunțe de aur. Cocosul de aur a umplut cu strigătului lui taigaua, chemînd pe meleaguri nesfîrșite pe cei ce visau să se îmbogățească rapid. Dar de bogăție au avut parte tot cei bogăți. Căutătorii de aur au fost curînd transformați în robi.

Minele Europei, cu excepția celor din Rusia, s-au dovedit sărace în metal prețios și, treptat, au fost părăsite. În secolul al XVIII-lea, de pildă, nu se putea vorbi de o extracție efectivă de aur în Europa decât la minele din Transilvania.

...Și iată că, deodată, o nouă stea țîșnește pe cerul aurului: Statele Unite ale Americii.

BOGĂȚIA ȘI MIZERIA, CELE DOUĂ FEȚE ALE METALULUI GALBEN

În timp ce Europa clocotea de vîietul revoluțiilor de la 1848, din America veneau știri despre un nou „Eldorado”. Tîmplarul care, reparînd un joagăr la poalele Munților Sierra Nevada, găsisse în nisipul rîului fluturi de aur, a devenit repede simbolul unui noroc pe care-l poate întîlni oricine. Mii și mii de oameni au pornit spre Sierra Nevada, ca atrași de un magnet.

După Sierra Nevada a venit rîndul nordului să cunoască bogăția și mizeriile legate de descoperirea aurului. Nu trecuseră nici cinci decenii de la năvala căutătorilor de aur în noul „Eldorado” american cînd, în 1897, un afluent al Yukonului — rîul Klondike — începe să-i atragă pe amatorii de îmbogățire peste noapte. Sănii trase de cîini sau de reni au adus într-un timp scurt spre Klondike, aflat în apropierea Cercului polar, 50.000 de oameni din toate colțurile pămîntului. Dar zăcămintele din regiunea Yukonului s-au dovedit a fi superficiale și decăderea a venit tot atît de repede ca și ascensiunea. În locul aurului pe care nădăjduiau să-l dezgroape de

sub zăpezi, mii și mii de oameni și-au îngropat aici planurile, speranțele și chiar viața. Jack London și, mai tîrziu, Charlie Chaplin — primul în cartea „Goana după aur” și al doilea în filmul cu același titlu — aveau să lase mărturia dramelor petrecute pe locuri a căror singură strălucire este azi cea a zăpezilor pustii sub lună...

Mai norocoși au fost cei care s-au îndreptat în anul 1886 spre zăcămintele nou descoperite la capătul celălalt al lumii, în Africa de Sud. Istoricul englez W. Quitt afirmă fățiș că războiul crud desfășurat împotriva burilor la sfîrșitul secolului trecut a fost determinat de existența minelor de aur din Africa de Sud, în centrul cărora se aflau zăcămintele de la Witwatersrand — „țărnuțelul apei albe”.

Lîngă culmile muntoase ale Witwatersrandului au început curînd să apară zgîrie-norii Johannesburgului. Cu aurul scos din adîncurile pămîntului, stăpîni au ridicat etajele pînă la înălțimi amețitoare.

O altă țară care s-a afirmat ca producătoare de aur a fost Australia. Aceasta a ocupat de două ori primul loc în producția mondială de aur. Pentru prima oară îndată după 1851, anul în care un oarecare Hargraves a descoperit aci cel mai mare bulgăre de aur găsit pînă azi pe pămînt — 84 de kilograme! Dar cître anul 1860 gloria Australiei aurifere a scăzut, ca să crească din nou începînd cu anul 1886, cînd s-au descoperit filoane de aur în partea de apus a țării. În numai cîteva ani populația albă a Australiei a crescut de la 400.000 la 1.000.000 de oameni. Au apărut orașe, bănci, cluburi, societăți, speculanți. Apogeul producției de aur a Australiei l-a marcat anul 1903. A început apoi decăderea și, după al doilea război mondial, nu se mai extrăgeau aci decît 4-5% din întreaga cantitate de aur a lumii capitaliste. Cu un procent care oscilează în jurul a 50 și 60% din producția mondială, Republica Sud-Africană ocupă din nou azi primul loc printre țările capitaliste producătoare de aur.

FOAIA DE TEMPERATURĂ A UNEI SOCIETĂȚI ÎN FEBRĂ

În cîte țări se extrage aurul? Ce cantități de aur sînt scoase anual la lumină în lume?

Statisticile internaționale consemnează astăzi producția de aur în aproximativ 65 de țări din toate cele cinci continente. Cunoscînd scăderi și creșteri — extracția anuală de aur a trecut în ultima sută de ani prin cele 148.600 kg ale anului 1883, apoi prin cele 703.700 kg ale anului 1915, ca să ajungă azi la aproximativ un milion kilograme anual.

În general se apreciază că pînă acum nisipurile apelor și adîncurile minelor au dat omenirii o zestre de 75 milioane kg de aur. Dacă oamenii ar face din tot acest metal (care, dat fiind marea sa viabilitate, se găsește intact, dar răspîndit în lume) un inel pămîntului, acesta ar avea o lățime și o grosime de un centimetru...

Pînă la apariția pe pămînt a sistemului socialist, fetișul aurului era universal. Și azi încă în lumea capitalistă aurul e considerat magul care stăpînește și hotărăște soarta oamenilor. De la inima lui Hernando Cortez, boala aurului s-a răspîndit în tot trupul (și a cuprins și sufletul) sistemului capitalist. Patru sute de ani după Cortez,

I. Stamm, director la Banca Națională a Angliei, ieșit amețit din criza care a zguduit lumea capitalistă între anii 1929 și 1933, exclamă: „Aurul este stăpînul destinului nostru”.

Aurul ar trebui să deservească scopuri valutară, acoperind valoarea semnelor monetare în circulație. În realitate, dorința de teaurizare a diverșilor bancheri, magnați, negustori, speculanți e atît de mare, încît se găsesc și mijloace de a sustrage metalul prețios de la funcțiile sale firești și de a-l închide în case de fier particulare. Expertul valutar american Pieck a calculat că totalul aurului aflat în mîinile teaurizatorilor particulari depășește rezervele de aur ale Statelor Unite, reprezentînd aproape o treime din rezervele de aur ale lumii întregi. „Fuga aurului” din fondurile centralizate ale statelor capitaliste s-a accentuat după cel de-al doilea război mondial. În majoritatea acestor țări valoarea hîrțuilor monedă este în realitate mai mică decît suma imprimată pe ele, au loc devalorizări, crahuri, crize. Încercînd să explice acea „auri sacra fames” de care sînt cuprinși creșuții contemporani, ziarul francez „L'Information” scria acum cîva timp că „teaurizatorii aurului vîd în metalul galben salvarea de la riscurile politice, sociale și financiare”. Cifrele confirmă aprecierea ziarului francez. Astfel, în 1951 teaurizatorii au închis în seifurile lor 81% din producția de aur a respectivului an, în timp ce fondurile centralizate ale statelor capitaliste nu li s-au repartizat decît 19% din această producție.

Pentru nevoile teaurizatorilor funcționează, răspîndite pe aproape întreg globul, numeroase piețe ale aurului. Există asemenea piețe pentru tranzacțiile cu aur la Londra, Beirut, Zürich, Hong Kong...

În marile afaceri cu aur ale zilelor noastre trebuie să intervină adesea și poliția. 66 de reprezentanți ai serviciilor polițienești din țările capitaliste s-au adunat astfel anul trecut la Madrid într-o conferință internațională, convocată din inițiativa „Interpolului” pentru luarea unor măsuri împotriva contrabandei de aur care ia o extindere tot mai mare.

NOUA VIAȚĂ A UNOR COMORI STRĂVECHI

O dată cu apariția sistemului socialist, o parte a lumii a fost smulșă de sub imperiul aberantei „febre a aurului”. Îndată după Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, în Uniunea Sovietică extracția de aur a devenit o ramură industrială care a început să lucreze alături de celelalte ramuri ale industriei extractive, pentru binele poporului sovietic.

În 1923, în Iakuția, țărănul Țaraburkin a găsit în ogorul pe care-l ara un bulgăre de aur. El a anunțat imediat autoritățile locale. Curînd au sosit geologii care au depistat în adevăr zăcăminte aurifere. Și aci extracția a crescut de la an la an.

Poate vă mai amintiți de niște versuri care puneau față în față bogăția în aur a munților noștri și sărăcia oamenilor. Ele exprimau cum nu se poate mai bine raportul existent pînă în trecutul nu prea îndepărtat dintre aurul Munților Apuseni și soarta locuitorilor de aici.

Apusenii au fost considerați de

Radu ȚULESCU
(Continuare în pag. 10)

multă vreme ca o „cetate de aur” a acestor locuri. În „Getica” sa, istoricul Vasile Pîrvan fixează momentul în care dacii au început să extragă aurul din pământul Transilvaniei către anul 1000 î.e.n.

Cu prilejul unor săpături efectuate acum aproape 150 de ani lângă Turda, s-au găsit două monede de aur cu efigia regelui dac Sarmis. O dovadă a faptului că rîurile transilvane purtau în undele lor fire de aur o constituie și numele celor trei Crișuri, derivate de la cuvîntul *hrusos*, care în greaca veche nu înseamnă altceva decît aur. Într-o veche mină de lângă Hunedoara s-au descoperit 8 verigi confecționate din aur, iar cu prilejul unor săpături arheologice în Țara Hașegului, la Toleşti, au fost găsite 14 verigi de aur cîntărind cîte 105 gr fiecare!

Există de asemenea dovezi că daco-geții trimiteau aurul prelucrat de ei sub formă de podoabe pînă în nordul Europei, la popoarele scandinave.

Invasia romanilor în Dacia a fost provocată, între altele, și de setea de aur a Romei. Informațiile pe care le avea Traian despre un fabulos tezaur al regelui Decebal s-au confirmat pe deplin. Regele dac ascunsese aurul sub albia Streiului, dar unul din prietenii și sfetnicii săi, Bicile, le-a arătat romanilor drumul spre tezaur.

Din ștampurile ce lucrau de zor în Dacia, romanii trimiteau tezaurlui împărătesc 5.000 kg aur anual — cantitate enormă pentru acea vreme. Istoricul francez Carcopino

consideră că Traian a adus din Dacia nu mai puțin de 165.000 kg aur!

Lângă Zlatna mai există și azi „fîntîna craiului”. Din ea se zice că ar fi băut împăratul Septimiu Sever în peregrinările lui pe aici. Și tot aici ar fi primit împăratul drept ofrandă din partea locuitorilor tăvi pline cu aur. Impresionat, el a prins fiecărui miner cîte un firicel de aur la căciulă. De atunci — se spune — e în obiceiul locului ca la sărbătorii flăcăii să-și prindă la pălării fir aurit...

În anul 246, „Acta diurna”, buletinul curții imperiale romane, aducea la cunoștință că împăratul Marcus Iulius Filipus a acordat orașului Apulum (Alba-Iulia de azi) dreptul de a bate monedă de aur.

Monede din aurul transilvan avea să bată mai tîrziu, în anul 1342, și Carol Robert d'Anjou, ajuns rege al Ungariei. Prevăzător, el avusese dinainte grijă să declare aurul și argintul descoperite în Ardeal drept proprietăți exclusive ale sale.

În 1771 au fost descoperite minele de la Săcărîmb. Un păstor a găsit aici niște „pietre scilpitoare”. Un ofițer a trimis pietrele spre examinare oficiului minier de la Zlatna: era în adevăr aur. Aflînd aceasta, ofițerul a îndemnat oamenii să transporte pietrele la ștamp. Se spune că și păstorul care le descoperise li s-a adresat de asemenea cu cuvintele „să cărăm, să cărăm!” De aici — se afirmă — ar veni și numele exploatarei: Săcărîmb...

Generații după generații de aurari romîni și-au transmis una alteia meșteșugul spălatului, ștampatului,

armatului minelor. Dar viața aurarilor era mai rea decît a cînilor.

Astăzi minerii care scot prețiosul metal din regiunile aurifere ale țării noastre — zona Brad (cu centrele de extracție Băița, Gura-Barza, Zlatna, Roșia-Montană, Baia-de-Arieș) și regiunea Baia-Mare (minele de la Săsar, Baia-Sprie, Cavnic, Băiuș) — au la dispoziție locuri de muncă civilizate, bine amenajate, și orașele confortabile. Folosind metode moderne, minerii de aici scot la iveală metalul prețios, asigurînd țării noastre locul II în Europa (după U.R.S.S.) în extracția aurului.

ȘI MÎINE!

Aurul are un trecut străvechi. Dar care este viitorul lui? Iată ce crede în această privință un cunoscut savant sovietic, geochimistul A. E. Feisman: „Viitorul aurului nu trebuie căutat în tezaurile băncilor sau în jocul de bursă al samsarilor și capitaliștilor, ci pe acele drumuri noi în care mîndra sa noblețe trebuie transformată în acele calități alese pe care și le poate manifesta, de pildă în industria fină a electrotehnicii și radiotehnicii, unde e nevoie de un material invariabil, bun conducător de electricitate și rezistent la toți agenții chimici din natură. Din bănci și case de bani aurul va trece în fabrici și laboratoare, ca un metal cu întrebuintare curentă”.

Mai mult decît atât. Aurul poate fi de folos omului în lupta împotriva bolilor. Multe afecțiuni ale plămînilor, ale traheii, ale ochilor, ale pielii sînt tratate cu succes cu pre-

parate pe bază de aur. Chirurgii americani au pus la punct o metodă care le permite să oprească sîngerările arterelor, venelor și chiar ale vaselor capilare cu „plasturi de aur”.

Firește însă că aurul va continua să încînte și mai departe ochiul sub forma bijuteriilor, lucrute de mîini care merită cu prisosință să fie denumite „de aur”.

Pe măsură ce omenirea va urca noi trepte în drumul ei spre progres, aurul își va pierde definitiv puterea de atracție. Toți locuitorii planetei vor fi atunci suficient de stăpîni pe forțele lor pentru a nu mai accepta aurul ca pe „un arbitru al destinelor dor”. Și apoi va fi în lume aur destul pentru acoperirea tuturor necesităților. Chiar dacă minele de azi se vor epuiza, omenirea are la dispoziție rezerve uriașe de metal prețios. Punerea la punct de către savanții zilelor noastre a metodei schimbătorilor de ioni permite realizarea vechiului vis al alchimiștilor: metale ordinare vor putea fi transformate în aur. S-a mai calculat de asemenea că în apa mării și oceanelor se află dizolvată cantitatea de 75 miliarde kg aur! Dacă tot acest aur s-ar extrage, fiecărui locuitor al planetei i-ar reveni cîte un bloc de 25 kg aur masiv.

În viitor, atunci cînd nu va mai exista nici un motiv pentru „auri sacra fames”, va începe adevărata vîrstă de aur a omenirii.

Radu ȚULESCU

Menajera arhitectului îl anunță că un oarecare domn Angereau doarește să-l vadă grabnic.

— Roagă-l să mă aștepte o clipă — răspunde arhitectul, care tocmai își lua dejunul.

O jumătate de oră mai tîrziu stăpînul casei îl primi pe domnul Angereau. Acesta-i expuse obiectul vizitei, rugîndu-l să-i dea planul unui imobil pe care arhitectul îl construise cu trei ani mai înainte.

— Aș putea să știu, domnule, pentru ce vă trebuie acest plan? — întrebă arhitectul.

Domnul Angereau îi făcu atunci cunoscut că copilașul său, în vîrstă de cîteva luni, căzuse pe gura crematoriului și că planul i-ar folosi foarte mult ca să identifice locul unde ar trebui să spargă zidul pentru salvarea copilului.

Arhitectul își arătă mirarea că domnul Angereau n-a chemat pompierii, la care domnul Angereau îl lămuri că a trimis o scrisoare acestei instituții, dar după cîteva zile a primit răspunsul că trebuie să se adreseze proprietarului imobilului. Domnul Angereau lămuri în continuare că a scris proprietarului imobilului, dar din răspunsul acestuia rezultă că nu se poate face nimic fără planul imobilului și că tocmai de aceea solicitase

această întrevvedere. Adăugă că, după părerea lui, problema fiind destul de urgentă, ar trebui rezolvată.

— Într-adevăr — răspunde arhitectul — chestiunea este urgentă și îmi închipui că bietului copilaș trebuie să-i fie tare foame.

— Foame? A, nu cred — zise domnul Angereau — căci am vărsat pe gura crematoriului cîteva litri de lapte pasteurizat, din care sper că micușul și-a luat regulat porția.

— Mda. Dar nu credeți oare că, în cădere, copilul s-o fi rănit? — își exprimă arhitectul din nou îndoielile.

— Presupun că nu. Ziarele n-au scris nimic în acest sens.

— Ei, atunci nu mai e mare grabă — spuse arhitectul. În ce mă privește, sînt reținut de unele treburi familiale. Voi lipsi așadar cîteva zile din oraș, dar miercură viitoare îi veți putea telefona secretarului meu, care se va strădui să găsească planurile de care aveți nevoie.

Răsufînd ușurat, domnul Angereau mulțumi pentru bunăvoință și-l salută afabil pe arhitect.

În romînește de AI. GÎRNEAȚĂ
Ilustrație de MIHU VULCĂNESCU

BĂGĂRI DE SEAMĂ PRILEJUITE DE REVELION

de Lascăr SEBASTIAN

Știut este că sărbătoarea Anului nou e lirică. O învăluie poezia amintirii și poezia speranțelor. Însă nu numai sărbătoarea în sine. Tot ce o precede imediat, zorul și forfota pregătirilor au un iz de poezie. Oare ce surprize plăcute să împachetăm copiilor la picioarele bradului hieratic? Ce bucate alese să așternem pe masa împodobită cu visc? Pe cine poftim la praznic? O să vrea păcătosul de Vasilescu să ne împăcăm? Intrebări neliniștitoare, febrile, dar de-o febrilitate lirică.

Cunosc gospodari care se întrunesc cu mult înainte de veselul soroc pentru a pune sărbătoarea la cale. Și nu se poate spune că aceste concilii antemergătoare sînt mai puțin stropite decît fi-va sărbătoarea însăși. Un fel de „încercarea puterii”, ca la Moși; un fel de „încălzire”, ca la sport; un fel de repetiție, ca la teatru.

Dar, pe lângă proiectele cu privire la lista de bucate ori lista de invitați, unii grijulii fac propuneri și dau sfaturi privitoare la comportarea cea mai nimerită într-o asemenea zi rară.

De-o pildă, s-ar putea să și se ivească dinainte careva — un bărbat serios, cult, cu cioc, cu guler ștaif, cu scîrț la încălțări — și să-ți spună burzului, împungîndu-te cu arătătorul întins: „La masa de Anul nou, oaspele trebuie să stea țeapăn, ca să nu-și supere cu nimic comensii. Cînd ridică furculița, cotul lui să fie strîns lipit de șold! Și să n-o ridice mai sus de baza nasului, la o distanță laterală de maximum zece centimetri. Iar gestul trebuie să descrie cu eleganță volute aeriene întru subtilitate și rafinament. În ce privește piciorul stîng care...”

Aici, nu mă îndoiesc că vei fi îndemnat să-l întrerupi pe acest oracol al bunelor maniere codificate, apostrofîndu-l cu cele mai ocamnice cuvinte, dintre care unele se pot transcrie: „Piei din fața mea, satană a rigorismului convivial, bestie doctă încrenguită în stupiditatea unui savantlic secătuitor de suflet, maniac sinistru al minuției pedante, piei să nu te vad!”

Dar tot așa, s-ar putea să te întîmpine un tinereț vinjos, coafat cicero, care — întinzîndu-și maxilarul inferior, și așa proeminent, și înhățîndu-te zdravăn de revere — să și se vîre în obraz pentru a-ți zice:

„Să nu aud de nici o regulă. De Anul nou vreau să mă dezlănțui. Sammalele — să le pleoscăi! Vinul — să-l gilgi! Comeseana, dacă mi-o plăcea, s-o ciup pînă la vînatăi! Să sparg pahare, să rup perdele, să aplic svinguri și upercuturi! Ce naiba! Doar o dată în an e Anul nou!”

La acestea, se-nțelege, n-ai nimic a răspunde. Ci, prudent, te fofilezi cum poți mai grabnic de lângă asemenea entuziasm devastator al acestui soi de tinerete.

Și nu m-aș mira că, ajuns acasă, voi șterge indignat de pe lista invitațiilor și pe unul, și pe celălalt, dacă s-au strecurat cumva acolo.

Recunosc totuși că, și recomandările grave ale seriozității cu cioc, și înflăcărarea incendiară a coafurii cicero, au la bază cite un adevăr frumos. Numai că aceste adevăruri sînt strîmbe și deteriorate de exagerare și exces. Or, *est modus in rebus* („e o cumpănă în toate”) — a zis poetul latin Horațiu. Și într-un caz, și într-altul, se cuvine să păstrăm măsura.

Care sînt acele adevăruri?

Mai întii, că omul, într-o zi de sărbătoare ca aceasta, vrea să petreacă dezlegat de rigori absurde. Un alt poet, francez de data asta, pre nume Jean Richepin, ne îndeamnă, figurat, dar cu dreptate: *Deboutonnons nos gilets tout à notre aise*, adică: „Să ne dezbutăm la jiletă în toată voia”. La o petrecere înțepenită nu s-ar putea deda decît strigoi în noaptea de Andrei, și nu cei vii în noaptea de revelion.

Al doilea adevăr este că buna-cuviința se cade să nu fie încălcată. N-am auzit încă de acea lighioană mizantropică dispusă a petrece Anul nou de unul singur, numai să-și facă de cap. Și dacă ar fi asemenea ipochimen, întrucît se închide în singurătate, tot ce va face îl privește personal. O petrecere, cum se știe, nu poate fi decît cu alții împreună. Și acești „alții” cată să fie respectați. Regretatul nostru prieten, scriitorul și gastronomul subțire Al. O. Teodoreanu, a scris o fabulă despre „un bou ca toți boii” care l-a invitat o dată pe un măgar la un ospăț. Măgarul a început să calce cu copitele în străchini. Morala fabulei: cînd ești bou, să nu poțtești măgar la masă.

Pentru a desemna o petrecere, de sărbători sau altfel, românul are tot felul de expresii. Cînd ele sînt imprumutate, etimologic vorbind, au o nuanță ironică sau reprobatore. De pildă: „Numai de benchetuieli se ține”, „e bairam mare la cutare”, „i-a tras un zaiet de pomînă”, „nu se mai satură de chiolhanuri”. E drept că uneori oftează: „Mi-e dor de-un chef!” Dar tot el zice cu dispreț: „Dă-l încolo, că numai într-un chef o duce!” Însă expresia care ilustrează cel mai bine ce anume se înțelege pe romînește „a sta la masă” și chiar „a prăznui”, „a chefui”, e alta și e țărănească și își are obîrșia în străvechea limbă latinească. Întreab-o despre bărbatu-său pe Maria care a ieșit în grabă cu o doniță ca să ia apă proaspătă din fîntînă:

— Ce face Ion, Mărie?

— Ce să facă? Mesește.

În acest „mesește” stă toată cuviința, tot respectul pe care românul îl închină mesei, care pentru el nu-i pur și simplu actul inferior al satisfacerii unei necesități impuse de natură, ci un fapt spiritual. Cînd, la masă, fi scapă o vorbă necuviincioasă, el îndată și adaugă: „Să mă ierte sfînta masă”. Asta nu înseamnă că, aflîndu-se mai ales la „masă mare”, disprețuiește, ipocrit, vinul, cîntecul și jocul.

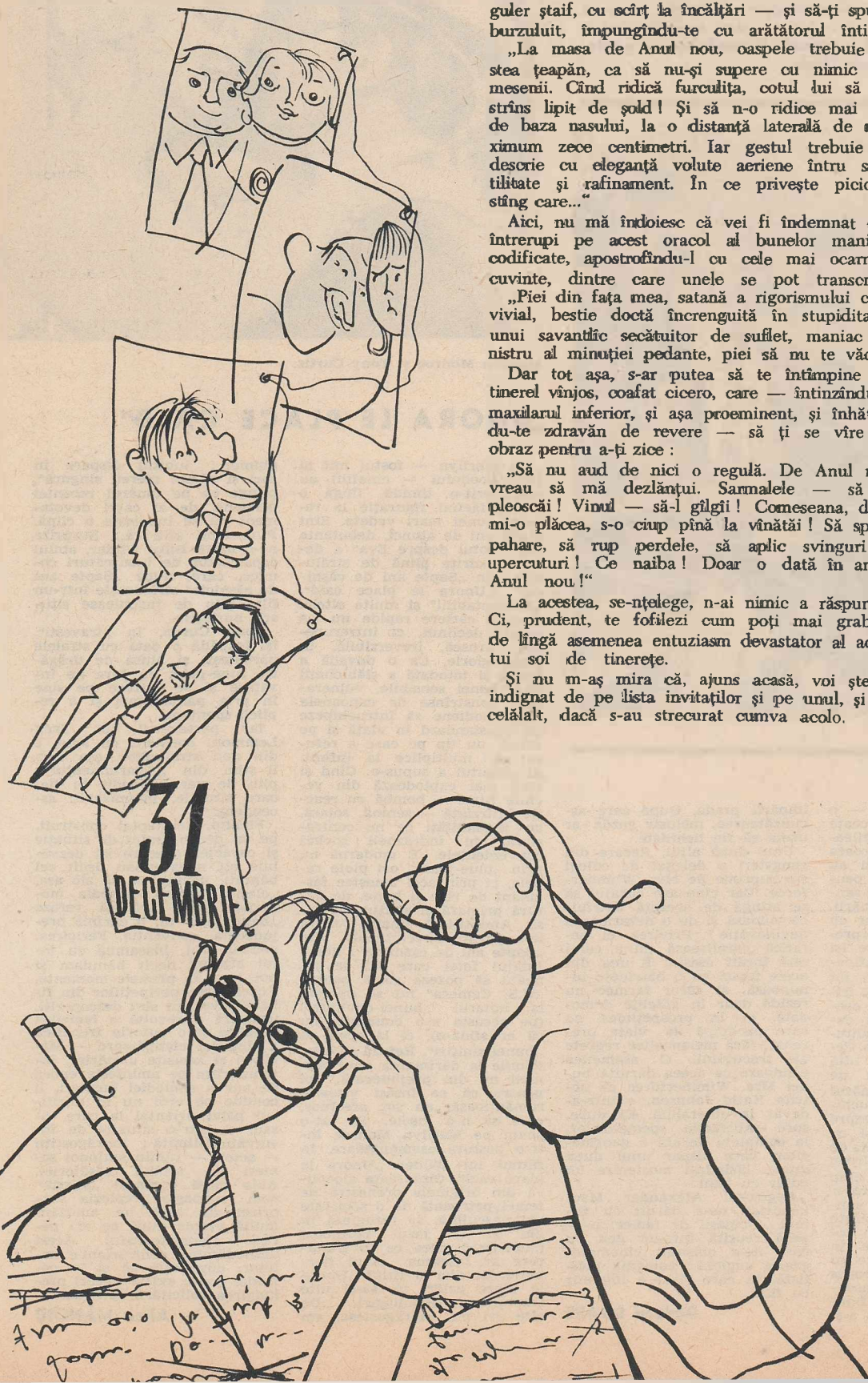
Așadar, nici vorbă nu poate fi de vreo încremenire, dar nici de vreo destrăbălare. Bea cît te ține cureaua, nu peste puteri, așa ca beția dulce și binefăcătoare să nu se preschimbe în beție artăgoasă, asasină, degradatoare. Cîntă, dacă te pricepi și ai glas frumos, nu rage, nu urla, nu-ți asurzi conviviilor. Dansează cît și-o plăcea, dar cu o condiție: furat de twist, să nu devastezi mobila gazdei. Fă curte comesenei tale ispititoare cu agreabilă gingășie, dar nu te insinua în sufletul ei în chip de Casanova; iar dacă simți că ea, cît de delicat, te respinge, nu stăruie plicticos, lasă-te păgubaș. Anecdotele pe care ai să le spui pot fi picante pînă la un punct, numai să fie în adevăr spirituale, iar nu porcine și atît. În orice caz, după ce a spus unul o anecdotă, tu să nu sări de colo și să zici: „Eu o știam tot așa, dar altfel”. Și să iei anecdota de la început, precizînd că locotenentul de roșiori era, de fapt, un motociclist; că întîmplarea n-a fost la Focșani, ci la Cluj etc. Oricît și s-ar părea că ar fi o constrîngere despotică, impune-ți să nu rizi tu cel dintîi de anecdota pe care ai spus-o singur, și mai ales să nu te pufnească rîsul tocmai cînd duci la gură paharul plin cu vin. Pe urmă, să nu...

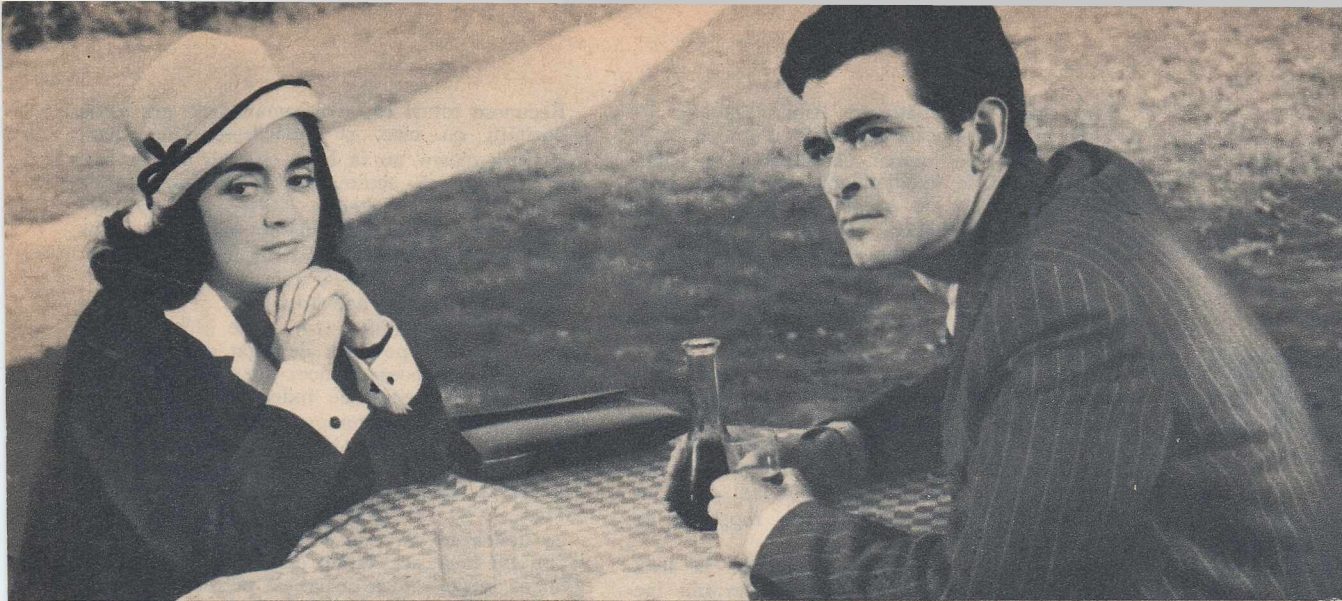
Dar, mi se pare, cad eu însumi în mania bărbaților cu cioc și ștaif.

E Anul nou. Să ridicăm năstrapa adîncă și plină și să închinăm cuviincios după frumoasa datină străbună: La mulți ani!

Iar după datina mai nouă, să adăugăm și urarea aceasta: Noi și noi izbîzni socialiste în anul care vine!

Ilustrație de Tia PELTZ

ACTRITA LICA GHEORGHIU DESPRE ROLUL INEI DIN FILMUL „ȘOSEAUA NORDULUI”. „S-ar putea spune că în «Șoseaua Nordului», loana din «Lupeni '29» (mă gândesc la conștiința ei politică) a crescut până la dăruirea de sine a activistei din ilegalitate. Cu toate dificultățile ce rezultă din particularitatea artistică a unui alt autor al scenariului, în cazul de față Eugen Barbu și — într-un plan mai general — din întreaga problematică a filmului, noul meu rol îl continuă, îl desăvârșește poate, pe al loanei”. În fotografie : actorii Lica Gheorghiu și Iurie Darie.

„HARAP-ALB”

SCURT INTERVIU CU GOPO

— Cu ce sentiment ați pornit lucrul la acest nou film ?

— Cu unul de teamă. Este primul meu film după un autor. Intotdeauna mi-a fost frică de o astfel de colaborare. Când ești și regizor, și autor al subiectului, te înțelegi bine cu acesta din urmă, tai și modifizi din scenariu cât vrei.

— Ce caracter va avea filmul ce poartă numele basmului lui Creangă ?

— Nu va fi nici pe departe o ilustrare cu mijloace cinematografice a basmului „Harap-Alb”, ci o poveste inspirată de acesta, o poveste ce se înfiripă în fața ochilor cuiva (în cazul nostru feciorul cel mic al craiului) căruia i se istorisesc peripețiile lui Harap-Alb. Ca și basmul lui Creangă, filmul va vorbi tot despre înțelepciune, despre curaj și despre îndrăzneală.

Ion Popescu-Gopo, Florin Pierșic și Cristea Avram surprinși de obiectivul aparatului fotografic pe platoul de filmare.

„UCIGAȘII DE FEMEI”

Fioros titlu pentru o comedie în culori ! Dar regizorul englez Alexander Mackendrick pare să fi lucrat lucrurile în

Cum poate o bătrinică dezarmantă în candoarea ei să vină de hac unei întregi bande de gangsteri ne arată filmul englez „Ucigașii de femei”.

serios. Cadrul acțiunii — o casă veche pierdută în ceața unui chei londonez — distilează picătură cu picătură groaza de rigoare, iar gangsterii au tocmai înfățișarea cerută pentru a strecura persoanelor sensibile fiori prin șira spinării. De ar fi să începem doar cu „profesorul” Marcus (interpretat de Alec Guinness) care își conduce banda cu un rafinement de estet și care, cu tot atâta grație, e capabil să-și trimită victimele pe lumea cealaltă. Ce să mai spunem despre distinsul „malor” (conturat cu melancolic umor de Cecil Parker), care nu-și uită nici o clipă manierele de gentleman, despre tânărul gangster neurastenic intruchinat de Peter Sellers, despre ucigașul cu capul tare și cu inima duioasă având silueta de uriaș a actorului Danny Green sau despre neliniștitorul chip căruia Herbert Lom, cu trăsăturile lui demoniace, îi conferă valoarea unei adevărate personificări a răului ! În total cinci gangsteri, care în urma unei lovituri izbutite au venit să facă un scurt popas în casa bătrinei și fermecătoarei Mrs. Wimmerforce. Doar atât cât le trebuie pentru a-și

impărți prada. După care ascunzătoarea, inclusiv gazda ar urma să fie lichidate.

Unul după altul, fiecare din gangsterii e delegat de colegi s-o suprimă pe Mrs. Wimmerforce. Dar cine are curajul să se atingă de această bătrinică voioasă și de o dezarmantă nevinovăție ? Privirea ei serafică paralizază mina celui mai înrăit asasin. E una din acele femei cu o bătrinețe luminoasă, al căror farmec nu rezidă doar în gâteliile demodate, ci în prospețimea cu care participă la viața prezentă, fără melancolice regrete ale trecutului. O asemenea candoare, ca aceea dăruită bunei Mrs. Wimmerforce de actrița Katie Johnson, e într-adevăr invulnerabilă. Ea duce, spre satisfacția spectatorilor, la completa derută a gangsterilor, care dispar unul după altul, lăsându-i moștenire un cufer cu bani.

Regizorul Alexander Mackendrick ne-a dăruit cu filmul „Ucigașii de femei” o operă reușită într-un gen cu care ne-a obișnuit cinematografia engleză : comedia polițistă, în care risul e împletit cu fiori.

Răduca SOARE

Marilyn Monroe și Tony Curtis.

„UNORA LE PLACE CALD”

Pe Marilyn — fostul mit al Hollywoodului — cinefilii au descoperit-o timidă, lîngă o scară, făcînd figurație la recepția unei mari vedete. Sînt mulți ani de atunci, debutanta din „Totul despre Eva” a devenit actrița plină de strălucire din „Șapte ani de căsnicie”, „Unora le place cald”, „Inadaptabili” și multe altele. Acestei cariere rapide nu i-a urmat declinul, ci întreruperea. Bruscă, ireversibilă, în plină glorie. Ca o dovadă a forței și totodată a slăbiciunii unei femei sensibile, vulnerabile, constrinse de canoanele hollywoodiene să intruchipeze un tip-standard în viață și pe ecran, un tip pe care a refuzat să-l multiplice la infinit. Și infinitul a supus-o. Cînd și cînd mai explodează din vechile filme — bombă cu reacție întîrziată — senină, solară, cu ingenuități ce ne contrariază, cu îndrăzneii șocînd conveniențele. E modernă nu prin „blue-jeans” ori plete rebele, ci prin acel amestec fascinant de rele și bune, de natură primară și simțire duioasă. Amintiți-vă finalul (unora le-a părut convențional) din „Șapte ani de căsnicie” : libertinajul fetei care nu se jenează să pozeze goală pentru „U.S. Camera” nu se oprește la hotarul „bunei-cuviințe” (pe aceasta n-o cunoaște, nu că ar sfida-o), ci la acela al „bunei simțiri”. Refuză să contribuie la dărîmarea unei căsnicii nu din prejudecată, ci pentru că ea însăși visează, romanticoasă, un soț afectuos, care să n-o înșele. Și iat-o acum pe Marilyn Monroe într-o postură asemănătoare, în filmul lui Wilder „Unora le place cald”. Cîntăreața alcoolică din originala orchestră de femei, patronată de o societate antimasculină, se refugiază în gin și în jazul zgomotos („hot-jazz”, ceea ce în traducere ar însemna jazul fierbinte, de aici și titlul „Unora le place cald”) ca să-și uite frecventele dezamăgiri. „De câte ori mă îndrăgostesc, am

ghinion ; iubitul dispăre în zori și rămîn mereu singură”, plînge ea pe umărul recentei prietene, de al cărei devotament nu se îndoiește o clipă. Pînă cînd află că... Surpriza ne-o oferă Billy Wilder, abiliul constructor de încurcături comice, care, după „Șapte ani de căsnicie” strălucește într-un film plin de ingenioase situații burlești.

Tony Curtis, în „travesti”, își leapădă o dată cu straietele bărbătești și alura de dragălaş june-prim cu care ne învățase și se întrece pe sine în arta pantomimei și a replicii spontane.

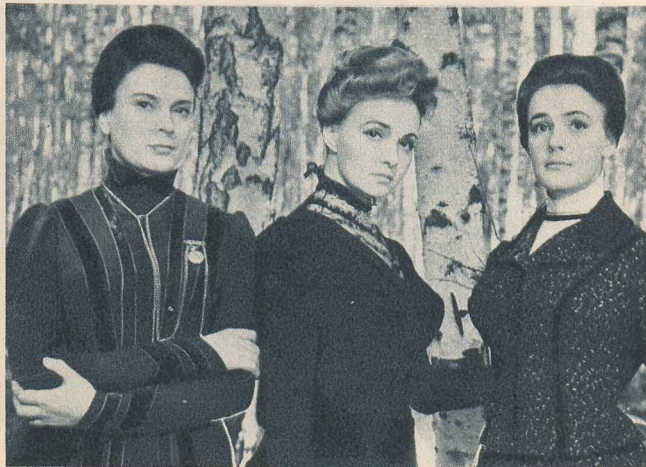
Iar partenerul lui, Jack Lemmon, constant cu sine, e din nou strălucitor, așa cum îl știm din „Apartamentul” : plin de vervă, inedit în fiecare situație, inepuizabil, ascendent.

Finalul, neașteptat construit, pe un deznodămînt de situație și caracter (fiecare își dezvăluie alt miez uman decît cel bănuît), devine, ca să zic așa, „clasic” pentru comedia modernă care, fără să refuze „happy-end”-ul, îi dărîmă prejudecata, convenția. Fiercirea, pentru eroi, înseamnă cu totul altceva decît bănuiam și noi, și ei în primele momente. Accelerarea peripețiilor din final (travestiții sînt descoperiți, urmează o revoltă a femeilor păcălite și o euforie frenetică a singurei cîștigătoare — Marilyn) și iscusita urmărire, într-un ritm ce amintește epoca de aur a comediei burlești, îl conduc pe eroi nu în mirificul palat oriental la care visau, ci într-o situație de încurcatură-limită : îndrăgostiții — actori — rămîn amîndoi șomeri în ajunul căsătoriei. Abia după cuvîntul „sfîrșit” vom cunoaște explozia surprizei de care ne amuzăm multă vreme după ce am părăsit cinematograful. Acest deznodămînt contrariante salutar, dovedește că și în comedie poate exista unorii prelungirea solicitării spirituale.

Alice MĂNOIU

ÎN '65

ECRANELE NOASTRE

„TREI SURORI”

Le-ați recunoscut, fără îndoială. Firave ca trunchiurile mestecenilor din dumbrăvă, sînt cele trei surori din neuitata piesă a lui Cehov.

Le vom revedea în filmul realizat la studioul „Mosfilm” de regizorul Samson Samsonov, avînd chipul actrițelor Liubov Sokolova (Olga), Margarita Volodina (Mașa) și Tatiana Malcenko (Irina).

Povestea celor trei orfane care se zbat, complet dezarmate, într-o lume cinică, lașă și trivială, susținute de preamintirea vieții noi

pe care avea s-o aducă Revoluția, va avea în film tonul unei comedii lirice. Statornic admirator al lui Cehov — a debutat în regie cu ecranizarea nuvelei „Zvâpăiata” — Samsonov își propune să evite exagerarea tonului elegiac, care de multe ori a alterat interpretarea dramaturgiei cehoviene. „În ciuda sfîrșitului său tragic, subliniază regizorul, nu putem considera piesa „Trei surori” ca o lucrare pesimistă. Dimpotrivă ea e străbătută de o profundă încredere în vi-

Pe eroii cărții lui Sadoveanu „Neamul Șoimăreștilor” îi vom vedea pe ecran în noul film realizat de regizorul Mircea Drăgan. În fotografie, o scenă din film; în centru, eroina principală, Magda Orheianu, interpretată de Ana Maria Nicolau.

„Fata lui Bube”: Claudia Cardinale

...dia a intruchipat o a-
fată toscană”, aceasta
...rerea unanimă a cro-
...r care au văzut filmul
de Luigi Comencini
...omanul lui Carlo Cas-

...ucerea pe ecrane a Marel,
...na cărții lui Cassola, fata
...e-și așteaptă timp de 14
...logodnicul lipsit de liber-
...te, lăsa destul loc unei in-
...rpretări melodramatice. Cla-
...dia Cardinale a sesizat însă
...uanțele personajului, nu a
...confundat suferința cu lamen-
...tarea (care, mai ales pe ecran,
...să nu mai vorbim cum arată)
...și dragălașenia cu poza de
...tipul celor înfîlțite cîndva pe
...cutiile de bomboane fondante.
...Mara, așa cum ne-a înfățișat-o
...ea, emoționează pentru că ne
...apare firească în toate împre-
...jurările. Și în ușoara stîngă-
...cie a primei plimbări cu Bube,
...și în răbdarea cu care îl aște-
...teaptă ani îndelungați. Dato-
...rită actriței și regiei viguroase
...a lui Comencini, mesajul căr-
...ții lui Cassola a rămas nealte-
...rat, povestea de dragoste își
...dezvăluie esența — aceea de
...fi o pledoarie pentru stator-
...nicie în sentimente.

„A TRECUT O FEMEIE”

În Madina el Zarzal nu se petrece niciodată nimic. E unul din acele locuri în care amorțea proprie orășelului de provincie, în general, e agravată de înapoierea întregii Spanii. Plictisul și constrîngerea morală reprezintă fundalul pe care se înscriu, ca un fulger în întuneric, întâmplările tragicomice din filmul regizorului spaniol Juan Antonio Bardem „A trecut o femeie”.

Totul a început o dată cu apariția pe strada principală din Madina a unui autobuz plin cu grațioasele dansatoare ale companiei de revistă „Parfum de Paris”. Evenimentul, obișnuit în oraș la interval de două-trei luni, ar fi fost repede uitat, dacă în urma turneului n-ar fi rămas în oraș o femeie străină. O criză de apendicită a silit-o pe Jacqueline, solistă a ansamblului, să se supună unei operații urgente. Don Enrique, doctorul și directorul spitalului local, îndrăgostit în taină de frumoasa franțuzoaică, caută să-i

prelungescă la nesfîrșit convalescența și, implicit, șederea în oraș. Dar prezența „străinei” tulbură spiritele, scandalizează cucoanele respectabile și dă naștere unui păienjenis de birfeli. Sosește însă o zi cînd autocarul Companiei internaționale de revistă revine în Madina și, o dată cu plecarea Jacquelinei, totul reintră în normal. Liceenii își văd din nou de studii, iar membrii Cercului comercial și cel al Clubului agricol își reiau tabieturile. Numai birfetoarele își vor mai găsi o vreme subiecte de discuție pe seama femeii care a trecut.

Universul larvar al provinciei, descris cu virulență de moralist într-un precedent film al lui Bardem („Strada mare”), revine în filmul de față sub o ipostază mai puțin amară, din care nu lipsesc însă acuitatea analitică și o încercare de a denunța atitudinea pasivă în fața unui mediu sufocant și a regimului care-l întretine.

Ana ROMAN

Între Jacqueline (Corinne Marchand) și Juan (Jean-Pierre Cassel), tînărul profesor de franceză de la liceul local, s-a stabilit o înțelegere spontană: nu numai pentru că vorbesc aceeași limbă, ci pentru că sînt la fel de impermeabili la meschinăriile și prejudecățile orășelului în care nu se întîmplă nimic.

Se vede un lanus modern, care, pe lângă cele două fețe, tradiționale, mai are și două pipe, și, bineînțeles, două perechi de ochelari. Ce nu se vede destul de clar este că acest măcelar din Strasburg își dublează imaginea în cristalul vitrinei propriului său magazin.

Se vede o jumătate de om, în poziție verticală, pe trotuar, bînd cu sete dintr-o sticlă cu bere, în timp ce o altă jumătate stă la orizontală, pe caldarîm, sub privirile stupefiate ale unei trecătoare. Se vede mai puțin faptul că jumătatea de om care bea se află de fapt într-o gură de canal — și nu se vede de loc restul jumătății de „cadavru” de pe caldarîm. Aceasta din urmă constituie materializarea ingenioasei idei a unui fotoreporter german care, pentru a-și putea parca mașina în locuri unde staționarea e interzisă, și-a confecționat o jumătate de șofer-manechin pe care-l bagă, la nevoie, sub caroserie, justificînd staționarea sub pretextul unei reparații urgente. Ceea ce se întâmplă înscă în fotografie este efectul unei plecări zorite, care a dus la abandonarea jumătății de manechin în mijlocul străzii.

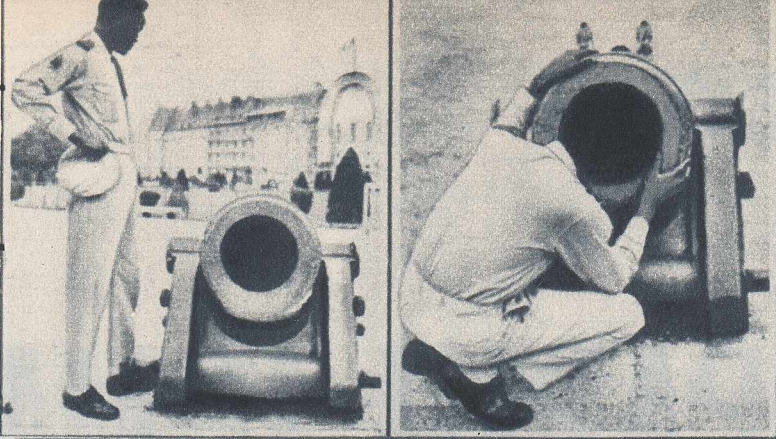
Din capriciile aparatului de fotografiat: **CE SE**

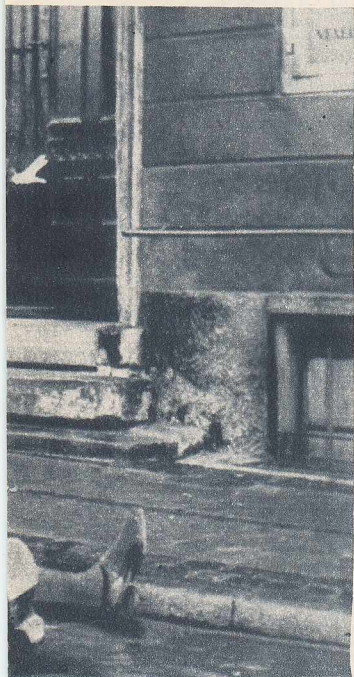
Ce se vede e o imagine dintr-un basm orier la ordinul vrăjitorului, un măslin în etate de ani zboară prin aer, cu rădăcini cu tot, și a înfăptui dorința fetei de împărat care va într-o noapte să-i răsără în fața ferestrei o geminată. Ce nu se vede este elicopterul ridicat în înaltul cerului californian acest pentru a-l transporta la locul unde va fi r

Aici se vede și ce nu se vede, datorită faptului că fotoreporterul ne-a turnizat două imagini succesive. (Cea de-a doua ne amintește de anecdota despre pictorul formalist care a expus o pânză în totalitate neagră, intitulând-o „Un negru, noaptea“.)

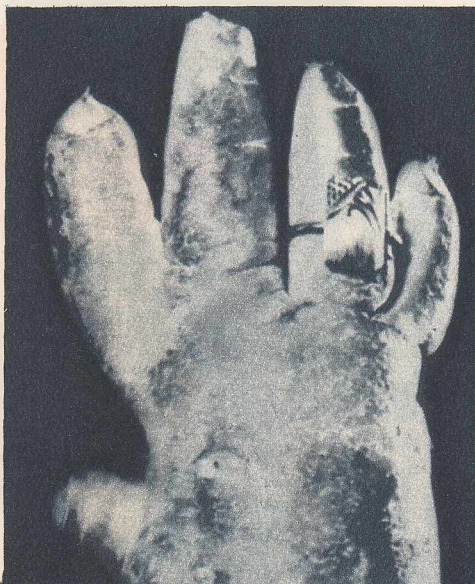
Se vede un corp fără cap și un cap fără corp (fără corp, totuși dedat năravului „buruienii dracului“!) Ce nu se vede e capul aplecat în față al celui... căruia-i lipsește capul — și corpul îngropat în nisipul plajei al celui... căruia-i lipsește corpul.

VEDE ȘI CE NU SE VEDE...

Aici raportul om-cal capătă alte aspecte : un cal-greutate este transportat cu un om-putere. Precum se vede, aici totul se vede.

Se vede o mână, cam tumefiată, nu-i vorbă, cu degetele diformate, însă cu inelarul împodobit de un inel. Ce nu se vede este faptul că mîna în cauză nu e decât un banal cartof, care a crescut într-o formă cu totul neobișnuită într-o grădină din East London (Republica Sud-Africană). Cît privește inelul din cel de-al patrulea deget, el nu este decât un rod al fanteziei grădinarului care a ținut prin aceasta să completeze și să sublinieze fantezia naturii.

Se vede totul, inclusiv că femeia cu cap de mașină de cusut este de fapt o femeie cu o mașină de cusut pe cap.

IAR A DISPĂRUT TOMA!

Povestire
de
I. M. ȘTEFAN

Ilustrații
de
ANGI
PETRESCU-
TIPĂRESCU

Miron Albin se trezi din somn cam mahmur. Nu-și dădea seama ce-l supăraseră, dar avea simțămîntul că toate merg strîmb, că socotelile i se încurcă de-a binelea.

— Ce-o fi cu mine? — se întrebă el cu voce tare, încercînd să-și explice starea sufletească. Deseară ar trebui să merg la un concert. Poate la Palatul muzicii experimentale, la prima audiție a simfoniei „Andromeda”, orchestrată cu ajutorul noului complex cibernetic? Nu, nu. Parcă mai curînd aș vrea să aud tot un Händel sau un Bach... Asta mă liniștește întotdeauna, îmi dă forțe noi...

Ochii îi căzură pe calendar. Arăta data de 14 mai 2015. O emoție bruscă îi acceleră bătăile inimii, încît le auzi pînă în tîmple: era ziua Marii Experiențe, pentru care se pregătea de mulți ani de zile. Dacă totul avea să de-

curgă așa cum prevăzuse, în dimineața aceasta tehnica construcției va consemna o victorie importantă.

Ceva mai vesel, se apropie de fereastră și apăsă pe butonul verde. Peretele dinspre stradă, din vinoltin, își pierdu opacitatea, devenind transparent. Dar priveliștea de afară îi curmă pe dată orice speranță; afară ploua cu picături dese.

În doi pași fu la videotelefonul de cameră și formă numărul Centrului de comandă a vremii.

— Dați-mi-l imediat pe Victor... vreau să spun pe tovarășul director Trifu. E o chestiune importantă, foarte importantă... Te salut, Victore! Știi doar că azi urma să realizez primul montaj fulger al unei fabrici, dar vremea pe care v-am comandat-o de luni de zile pentru 14

mai este tocmai pe dos de cum ar trebui... Pe timpuri nu erai în stare să prevedezi timpul probabil, iar acum nu știi să-l dirijați... De ce nu te las să vorbești? Ei bine, vorbește, să vedem. Va să zică așa! Prin dispecerul central ai primit un ordin de contramandare de ultimă oră de la Consiliul Agricol? Ei au avut nevoie de potopul ăsta pentru recoltă! Au cerut apă și le-ai turnat-o. Sigur, înțeleg... Cum? Știai de ieri după-amiază și nu m-ai găsit? Da, se poate, eram la bibliotecă. Bine, bine!... În 19 mai, sigur? Am priceput. Numai să nu vă comande alții ceată. Cine știe, poate că se turnează un film care necesită un asemenea „decor”... Bine, bine. La revedere, Victore!

Miron se așeză pe fotoliul de lingă pat. Așadar, experiența montării în numai trei ore, din prefabricate de triduroplast, a uriașei uzine de azot — operație unică, care urma să fie executată după proiectul elaborat de colectivul condus de el din cadrul Institutului de construcții ultrarapide — trebuia aminată cu cinci zile... O veșnicie, dacă se gîndea la nerăbdarea cu care așteptase momentul.

Apelul melodic al videotelefonului răsună discret în încăpere.

— Bună dimineața, Miron!

Era electronistul Radu Volbură, cel mai apropiat colaborator al său din colectivul de proiectare.

— Bună, Radule! Ai aflat, nu-i așa?

— Știu. Noi, la institut, ne-am necăjit destul. Dar mai ales ne-am gîndit la tine. Cu firea ta aprigă, frămîntată, ai putea să pui lucrurile prea la inimă.

— Indiferent nu-mi poate fi, e drept.

— Evident, dar nu uita că amînarea-i de doar cîteva zile. Față de lunile și anii de cînd studiem problema, nu-i mult...

— Tot ce spui e logic, dar...

— Să-ți dau o veste îmbucurătoare. Președintele consiliului științific al Industriei construcțiilor mi-a spus ieri că vrea și el să asiste la montaj. Întregul nostru colectiv așteaptă cu nerăbdare „ziua cea mare”.

— Îți mulțumesc, Volbură... Ai făcut bine că m-ai chemat.

— La revedere, și capul sus!

— La revedere, Radule! Pe mîine, la institut.

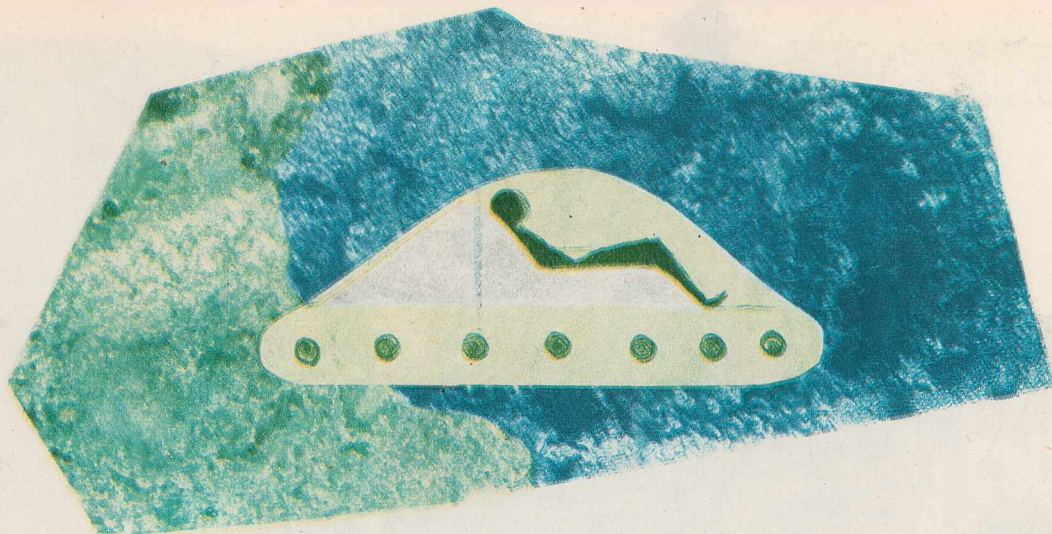
După ce închise aparatul, Miron regretă că fusese atît de rece. Volbură îi era coleg și prieten apropiat.

★

Inginerul rămase cîteva clipe nemișcat, fără a se gîndi la nimic. Apoi, deodată, își aminti de ce se trezise indispus de dimineață. De vină era Toma, fratele lui. Ca și în alte cîteva dați, dispăruse cu cîteva săptămîni în urmă, fără să lase vorbă unde se duce. De data aceasta, pricina fusese o ceartă între cei doi frați, în cursul căreia Miron îi reproșase lipsa de continuitate în munca profesională, lipsă care-l împiedica să realizeze „ceva mare”.

Era un ins cam ciudat Toma, un fel de boem întîrziat al secolului XXI, cu un suflet

de aur. Lucra în domeniul agrochimiei, dar mai avea și altă ocupație — aceea de arheolog, expert în protecția monumentelor istorice — și această ultimă îndeletnicire îl purta adesea pe toate continentele. I se obiecta insuficienta perseverență, lucrările lăsate uneori neterminate, dar toată lumea îi recunoștea pasiunea în muncă, originalitatea ideilor, talentul inventiv.

Dar ceea ce îl exaspera adesea pe Miron Albin și, într-o măsură și mai mare, pe mama lor, erau disparițiile subite, din fericire nu prea dese, ale mezinului. Interesul său pentru o problemă sau alta era febril. Îl făcea să uite câteodată de toți cei apropiați, ba mai mult, să evite contactul cu oricine l-ar fi putut stînjeni. Toma mergea atît de departe încît deconecta videotelefonul portativ prin care inginerul ar fi putut comunica cu fratele lui în orice punct al planetei s-ar fi aflat.

— Peste cîteva minute — se gîndi Miron — mama mă va chema iar. Îi știu dinainte întrebarea: „Ai aflat ceva de Toma?” Și pe urmă va veni dojana: „N-ai făcut nimic ca să-l găsești, deși ai partea ta de vină, cu cearta aceea... Știi că lui nu prea-i place să-i pui în discuție purtarea. Doar nu mai e copil...”

În ultimul timp Miron lucrase nebunește, împreună cu colectivul din institut, ca să pregătească toate etapele operației de montaj a fabricii. Nu-și găsisese timp ca să-l caute pe Toma. Și apoi, cu cearta aceea... De altfel, nu era îngrijorat: de fiecare dată Toma Albin reapărea pînă la urmă.

Melodia videotelefonului se făcu auzită și vocea așteptată răsună:

— Bună dimineața, dragă Miron!

— Bună dimineața, mamă!

— Astăzi nici nu îndrăznesc să-ți amintesc de Toma. Te-am chemat să-ți urez succes pe șantier.

— Îți mulțumesc, dar nu-î rost de montaj. Centrul de comandă a vremii a provocat ploaie.

— Ce rău îmi pare... Atunci, cel puțin o să ai timp de Toma?

— Sigur, mamă. Bineînțeles.

— Drum bun și succes!...

— ...cel puțin la găsirea lui Toma. La revedere, mamă!

— Să trăiești, băiete!

Unde ar putea fi? — se gîndi Miron, după ce videotelefonul se închise.

Se hotărî să întrebe Creierul lichid, un aparat de construcție nouă, o mașină cibernetică la care înmagazinarea în memorie a informațiilor se efectua într-un lichid încărcat cu proteine cu lanțuri lungi. Micile recipiente ale instalației erau specializate pe categorii determinate de probleme.

Dădu mașinii toate datele problemei. Relată despre ultima întîlnire cu Toma, despre obiceiurile lui, despre problemele ce-l preocupau. Pe urmă îi lăsă timp să rezolve problema, căci aceste tipuri de „creiere” erau lente în funcționare, deși capabile să conducă în același timp mai multe raționamente complexe.

În camera de baie, îndepărtarea părului de pe față, așa-zisul ras de altădată, nu dură mai mult de cîteva secunde. Plimbă de cîteva ori micul „creion”, care sufla un gaz special, în dreptul obrazului și părul nedorit dispăru ca

prin farmec, lăsînd în urmă o față impecabilă. După un duș rece și înviorător cu apă vitaminizată, Miron se întoarse în dormitor și își puse costumul sport. Se așeză iarăși pe fotoliu, lîngă Creierul lichid. Indicatorul anunța că raționalamentul nu fusese încă încheiat.

— Mai ai nevoie de date?

— Sînt destule — răspuse mașina lapidar.

Miron se apucă să răsfoiască un album de artă birmană, pe care-l primise în dar de la un prieten din Mandalay. Cînd termină se uită la brățara de aparat pe care o purta. Ce acumulare de instrumente tehnice miniaturale! În acest complex, care nu cîntărea mai mult de cincizeci de grame, se aflau un ceas, o busolă, un barometru, un videotelefon portativ, un radio, un magnetofon și chiar o mică mașină de calcul.

O lumină se aprinse la Creierul lichid și după cîteva clipe mașina începu să vorbească, cu glasul-i monoton:

— Am nevoie de ziarele din ultima săptămîină, pentru corelare.

Miron introduse jurnalele pagină cu pagină în mașină, astfel ca informațiile să fie înmagazinate în memoria acesteia.

După cîteva minute, mașina dădu răspunsul:

— Toma Albin se găsește, probabil, pe un șantier arheologic, în legătură cu Operația „Pămînturi înghețate”. Sfirșitul comunicării.

— Interesant! — observă Miron. Te-ai mai întreba eu ceva, dar prea ești încetă...

Își comandă prin tubul alimentară al locuinței micul dejun, care veni foarte repede. Cînd îl avu în față, hrana gustoasă, substanțială dar științific drămuțată îi aminti de o piesă de teatru a cărei acțiune se petrecea cu decenii în urmă, într-o vreme cînd mai existau regiuni întregi ale globului unde oamenii muureau de foame. Ce groaznic lucru! Cît de simplu era acum să ceri și să ți se trimită orice aliment poțteai — sau orice obiect de trebuință — fără ca pentru aceasta să fii „bogat”.

Bogat, sărac, împilarea, mizeria... Ce noțiuni ciudate! Pentru a le pătrunde sensul, pentru a și le imagina măcar, ce eforturi trebuia să depună un om ca el, Miron, un cetățean al lumii noi, comuniste!

După ce mîncă, deschise ușa apartamentului, care dădea spre o mică verandă. Acolo îl aștepta trifibiul — minusculul vehicul cu un loc care se deplasa cu ușurință în aer, pe pămînt sau pe apă.

★

Trifibiul decolă vertical, fără nici un zgomot, și Miron urcă pînă în apropierea păturii de nori. Ploaia era pe sfîrșite și nu mai cădeau decît picături rare. Ici și colo, razele soarelui străbăteau pînă pe pămînt. Clădirea uriașă strălucea parcă înveșmîntată într-o haină nouă.

Orășelul-satelit era construit la nordul Bucureștiului, între șoseaua Pipera și pădurea Tunari. Pe niște piloni înalți, argintii, se sprijinea o singură clădire sinusoidală, ca un șarpe imens încremenit deasupra cîmpiilor. Era ba mai scundă, ba mai înaltă, uneori îngustă de numai 15-20 de metri, iar alteori lată de 200-300 de metri, acolo unde se aflau centrele de magazine și clădirile publice. Din loc în loc, cite doi stîlpi uriași, de forme elegante, priveau parcă în zare. Erau antenele ce asi-

La Institutul politehnic din Brooklyn (S.U.A.), prof. A. E. Laemmel explorează o cale cu totul nouă pentru construirea de circuite logice, analoge celor care se stabilesc în mașinile logice de calcul. Tratamente și înmagazinarea în memorie a informațiilor s-ar realiza într-un lichid conținînd proteine cu lanțuri lungi și avînd aceeași capacitate de codificare ca și acizii nucleici (ARN și ADN), care la ființele vii înmagazinează informația genetică. Astfel constituit, Creierul lichid (prin opoziție cu „creierul de oțel”) s-ar înrudi cu creierul lui Homo sapiens. Creierul ar fi lent în funcționare, dar în stare să efectueze simultan numeroase raționamente. Consultarea mașinii ar putea fi declanșată cu ajutorul unor molecule de natură specială.

„La Nature—Science, Progres”, septembrie 1964

Secția de cercetări tehnice a Academiei de științe tehnice din Moscova a demonstrat recent o experiență de deviere a razelor luminoase. În mijlocul unei încăperi se afla, sub o carcasă de sticlă, un cîine. În cele patru laturi ale carcasei era așezat cîte un aparat cu cîte un „felinar”. Cînd s-au aprins aceste patru „felinare”, carcasa de sticlă și cîinele au dispărut. Profesorul Celiakin, care conducea experiențele, a împărțit atunci participanților niște ochelari galbeni-verzui cu ajutorul cărora se putea vedea din nou carcasa de sticlă cu cîinele sub ea. Cercetătorii arată că experiențele au depășit faza inițială, iar cu aparatura utilizată poate fi făcut invizibil orice obiect.

„Neuheiten und Erfindungen” nr. 339/1964

Meteorologia a înscris o nouă pagină în istoria ei... o dată cu folosirea cristalelor pentru provocarea ploii. Cu toate că această metodă este încă departe de a fi sigură, ea marchează prima intervenție conștientă a omului în evoluția vremii.

J. D. BERNAL (Marea Britanie)

Un generator de curenți de înaltă frecvență poate să dea sute de mii de volți pe centimetru pătrat. De-a dreptul remarcabil este faptul că experiențele făcute în ultimul timp atestă posibilitatea construirii unor mașini industriale care vor putea, de exemplu, distruge cele mai dure și masive roci... Această „cîrță” de înaltă frecvență lucrează fără oameni. Operatorul se mărginește să supravegheze de la distanță buna funcționare a comenzii prin radio.

Ing. G. I. BABAT (U.R.S.S.)

În 1963 a început producția, în S.U.A., a unei benzi de magnetofon groase numai de 12 microni. Lățimea benzii este de 0,19 mm. Durata de înregistrare atinge 40 de minute. Folosirea noii benzi va permite micșorarea dimensiunilor magnetofonelor pînă la acelea ale unui ceas de mînă.

„Science et vie”

Geograful viitorului se va ocupa de transformarea activă a caracterului unor regiuni, ba poate chiar și a unor continente întregi ale globului pămîntesc. Studiarea influenței exercitate de curenții oceanici calzi ne permite să prevedem de pe acum cum se va modifica clima, dacă le vom schimba întrucîtva direcția. Probabil că geograful viitorului vor studia temeinic aceste consecințe, iar societatea viitorului va putea schimba nu numai direcția curenților marini, ci și a celor atmosferici. Atunci, în regiunile aride se va putea crea o climă umedă stabilă și deșerturile vor deveni întinderi înfloritoare. Vor fi topite ghețurile veșnice ale Siberiei, ale Americii de Nord și, poate, ale Groenlandei... În general, geografia se va transforma dintr-o știință descriptivă într-o știință a transformării naturii.

Acad. D. I. ȘERBAKOV (U.R.S.S.)

gaură transmiterea energiei electrice fără cablu la distanțe foarte mari. Aduceau cu niște străjeri făcuți să vegheze asupra existenței celor aproape două sute de mii de locuitori ai giganticei clădiri-orăș ce alcătua această urbe suspendată.

Ajuns într-un loc de unde „șarpele” se îngroșă, Miron lăsă trifibiul să coboare pe acoperișul clădirii, ateriză lin și înaintă apoi cîteva timp pe imensa platformă, care semăna cu o piațetă. După ce trecu de Centrul teatrului de amatori și de Biblioteca de literatură modernă, se opri în fața policlinicii.

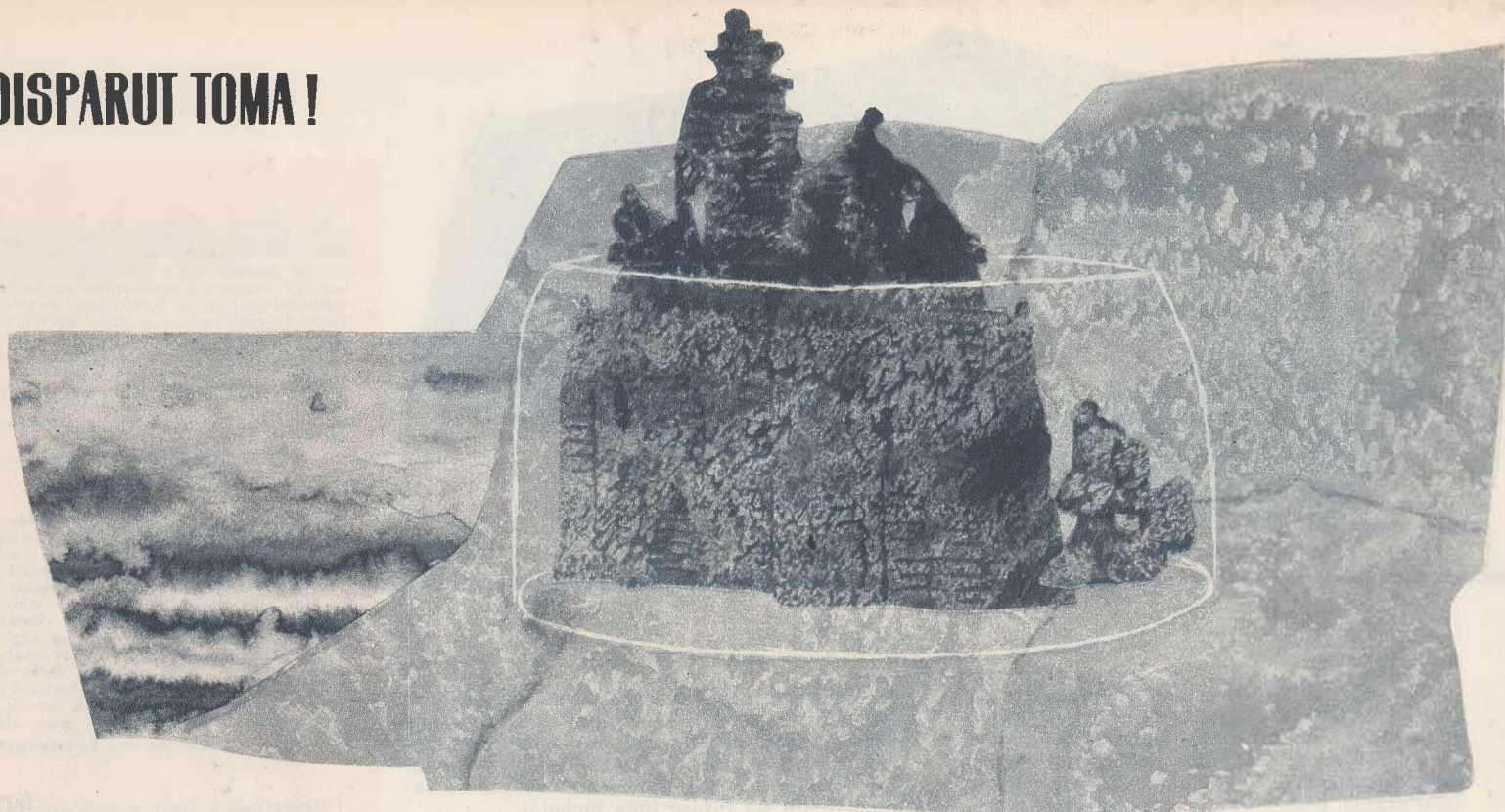
Termenul în care trebuia să se prezinte la examenul lunar trecuse de cîteva zile și Miron era sîcîit de gîndul că i se va face morală. Coborînd cu liftul de pe platforma-acoperiș situată la etajul 26, pătrunse în holul mare al clădirii. Aci se afla fișierul automat.

— Fișa XHM-3 — rosti inginerul.

— Miron Albin, aveți o întîrziere de patru

(Continuare în pag. 18)

IAR A DISPARUT TOMA !

zile și sinteți în recidivă — observă mașina sec. Data următoare veți fi sancționat.

— Îmi veți interzice accesul în policlinică? — întrebă Miron ironic.

Mașina, lipsită, ca orice mașină, de cel mai elementar simț al umorului, nu răspunde la ironie ci se mulțumi să spună :

— Poftim zarul, Cabina 315 D.

Un obiect cubic, verde, asemenea unui zar, se rostogoli printr-un mic jgheab pînă în fața inginerului. Miron urcă două etaje pînă la cabina indicată. Acolo nu era nimeni, doar un singur aparat : bioanalizorul.

Știa ce avea de făcut. Se așază pe scaunul din fața instalației și introduse într-un orificiu zarul, care reprezenta de fapt întreaga „istorie medicală” a pacientului. Apoi se lăsă examinat de aparat.

Peste zece secunde, auzi vocea robotului medical.

— Examenul s-a sfîrșit. Sinteți obosit și nervos. Aveți nevoie de odihnă și destindere. În rest, analizele sînt bune. Doriți să comunicați ceva medicului șef, care va trage concluziile definitive?

— Nimic... Doar un salut cordial.

— În cazul acesta, puteți pleca. Mulțumesc.

Liftul îl duse repede pe piața-terasă și Miron se urcă în trifibiu. Un bărbat mai în vîrstă, care tocmai ieșise de la o operație, se îndreptă și el spre aparatul său de zbor. Deși nu se cunoșteau, simțea nevoia să-și exprime bucuria față de Miron.

— Strașnice grefele astea sintetice ! De cînd mi-au implantat ficatul și rinichii ăștia noi și mai ales de cînd mi-am înlocuit cîteva artere și vene deteriorate, mă simt un alt om ! Îmi vine să rîd și să zburd ca un copil.

— Multă sănătate, prietene ! — îi ură Miron. Dar spune-mi : cîte organe proprii mai ai ?

— Organe originale ? Destule. Prea multe chiar, pentru cei 109 ani ai mei. Cînd le voi preschimba pe toate, încep o nouă viață.

— Dar atunci vei mai fi dumneata ?

— Întrebarea rămase fără răspuns.

Cele două trifibii decolară și se îndepărtară repede una de alta.

★

Se inseninase.

Nava se afla acum dincolo de oraș și se îndreptă spre apus. Inginerul Albin spori considerabil viteza și, foarte curînd, în depărtare se iviră munții, iar complexul hidro-energetic al Porților de Fier apărură în toată splendoarea sa. Sub vehicul, cîmpia mai stăruia încă, mănoasă. Miron știa că de pe aceste pămînturi se strîngeau trei-patru recolte pe an. Așadar, pentru aceste semănături fusese nevoie de ploaie !

Cu puține minute înainte, la sud-vest de Craiova, inginerul trecuse peste atomocentrala

VIII. Era una dintre acele centrale moderne în care energia nucleară se transforma direct în electricitate, fără greoaiele turbine și cazane cu aburi de pe vremuri. În apropiere se afla o zveltă construcție-turn, în vîrfurile căreia strălucia instalația de transmisie. De aci plecau, direct prin atmosferă, torente imense de energie electrică, deservind sistemul energetic național. Tot pe aceeași cale se transmitea și energia electrică de la hidrocentrala Porților de Fier, care se profila la orizont : energia atomică nu înlocuise, ci devenise complementară energiei ieftine furnizate de gigantice hidrocentrale.

Montajul unui ansamblu de locuințe lângă Turnu-Severin îi aminti de marea experiență ratată în ziua aceea. Și cînd te gîndești că aceste clădiri erau adevărate jucării față de uzina pe care o va monta Institutul de construcții ultrarapide !

I se păru că vede desfășurîndu-i-se în față operațiile : un generator de curenți de înaltă frecvență își proiectează razele strălucitoare și fierbinți spre terenul ales, excavînd cu repeziune o groapă imensă ; apoi, pe platforme zburătoare speciale, vin conductele, mașinile, stîlpii de susținere, panourile prefabricate de pereți ; utilaje puternice le apucă și le îmbină, conduse automat de la distanță.

Treptat, formele și legăturile se precizează, fluxul tehnologic se conturează ; un suflător de gaz aruncă pămîntul înapoi spre zona excavată și numai cîteva proeminențe ale construcției rămîn, ca niște semne indicatoare, deasupra giganticei rețele subpămîntene ; apoi, solul este netezit, se construiesc drumuri, alei, se amenajează spații verzi. Uzina, îngropată parcă într-o grădină, este gata și nu mai așteaptă decît energia electrică care să-i pună în mișcare mașinile. O uzină fără fum, fără zgomot, cu numai trei oameni pentru a-i supraveghea mersul.

Un vis, o speranță — deocamdată. Doar pentru cîteva zile încă ! În fond, nimic extraordinar. Trăiau doar în vremea cînd recordul de ocolire a Pămîntului era de zece minute, cînd fusese construit barajul peste strîmtoarea Bering și cînd Sahara fusese transformată într-o grădină ; în fine, cînd fasciculul luminos al laserului devenise cea mai curentă și mai eficientă dintre unelte. O mare uzină montată în trei ore nu mai era, așadar, de domeniul utopiei.

★

Încercă din nou să-l cheme la videotelefon pe Toma, dar fără succes. Trebuia deci să-l caute, după sfatul Creierului lichid, pe la cîteva centre de conservare a monumentelor arheologice, acolo unde se lucra la salvarea unor construcții pe care apele oceanului aveau să le acopere.

Operația „Pămînturi înghețate”, despre care pomenise mașina, consta în topirea treptată a ghețurilor veșnice din Groenlanda, din marile insule de la nordul continentului american, din Alaska, din nordul Siberiei și din insulele de la nordul Asiei și Europei, prin devierea unor curenți oceanici calzi în aceste regiuni. Concomitent, deasupra Arcticii urmau să fie lanșați sateliți ficși, înzestrați cu „sori artificiali”. În felul acesta, milioane de kilometri pătrați de pămînturi înghețate aveau să fie rediate vieții. Ulterior, operația urma să fie experimentată și în Antarctica.

Dar reversul medaliei îl reprezenta creșterea treptată a nivelului mărilor și oceanelor, ca urmare a topirii unor mase fantastice de gheață și zăpadă. De aceea, unele regiuni de coastă urmau să fie inundate, bineînțeles după ce orașele, porturile și întreaga populație vor fi fost mutate spre interior.

Printre multiplele și complexe probleme ce se puneau era și aceea a salvării unor monumente istorice aflate pe țărmurile care urmau să dispară sub valuri. La această acțiune arheologică aflată în plină desfășurare se referise desigur și mașina. Miron intră în legătură, prin videotelefonul său, cu centre arheologice și diverse alte institute științifice care ar fi putut avea o cît de mică legătură cu Operația „Pămînturi înghețate”, și misterul dispariției fratelui inginerului fu repede dezlegat : Ceylon. Chiar la acea oră, Toma experimenta pe coasta insulei conservarea, printr-un nou procedeu, a unor celebre ruine antice. Într-un ceas Miron Albin ajunsese cu trifibiul deasupra Oceanului Indian în locul indicat de crainic.

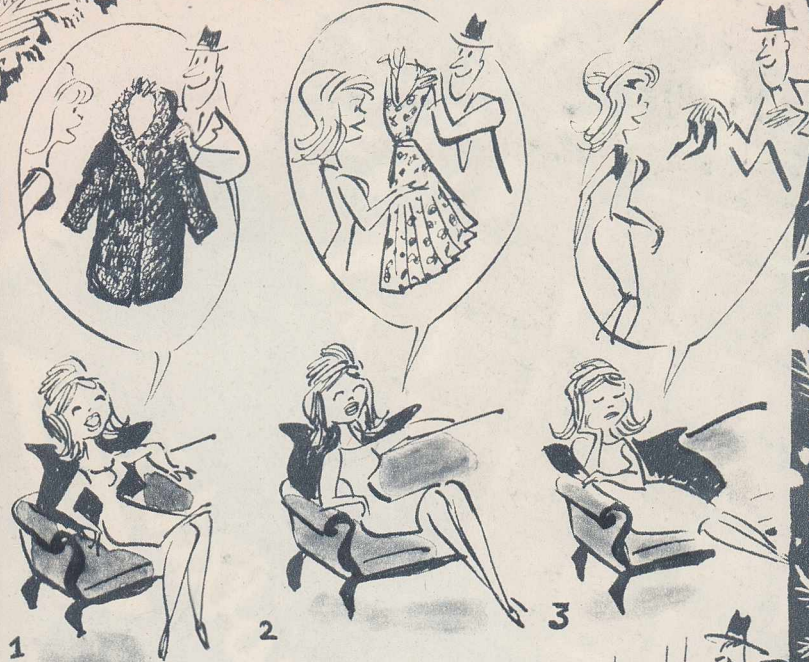
Acolo, jos, o mulțime de curioși urmăreau un spectacol neobișnuit. În apropiere de mal, în jurul unor construcții monumentale, se ridica, parcă din nisip, un perete cilindric străveziu. Miron începu să coboare repede, ca să vadă mai bine ce se petrecea. Preferă să nu fie imediat observat și de aceea hotărî să se facă invizibil, printr-o deviere corespunzătoare a razelor de lumină.

Între timp, cilindrul de plastic continua să crească, ca o plantă ciudată.

— Am înțeles : pînă la urmă, va deveni un „clopot” protector — își spuse inginerul. Nu-i rea de loc ideea.

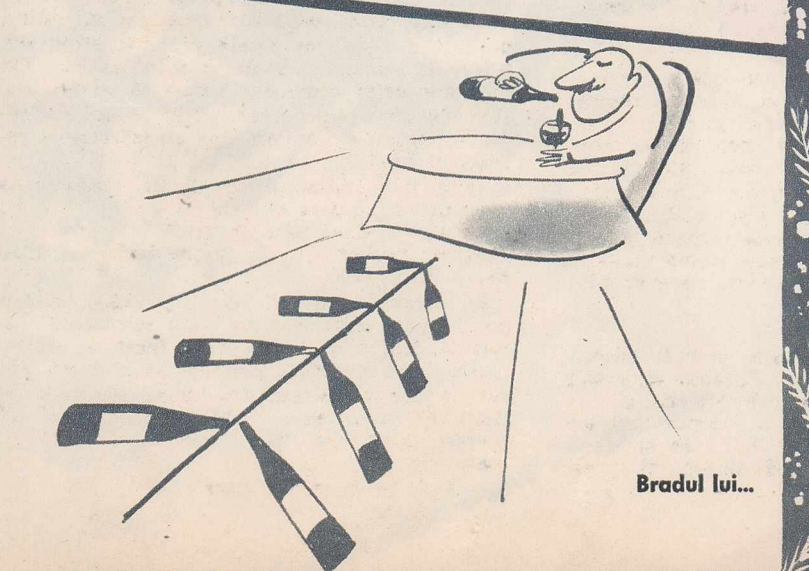
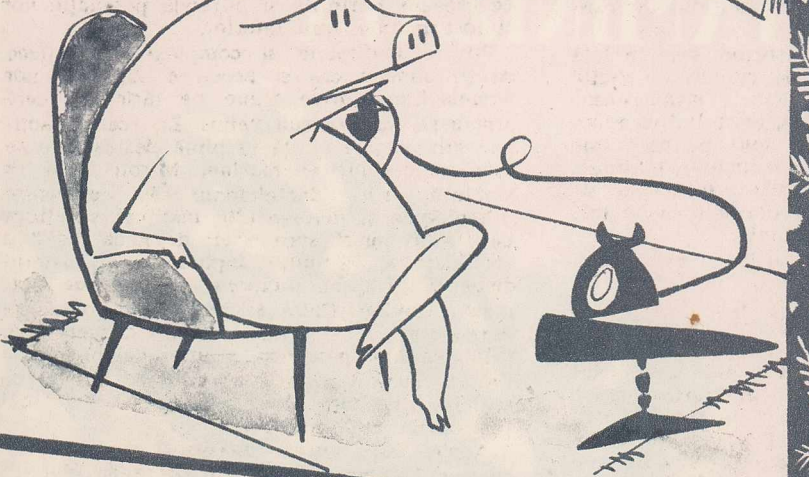
În mijlocul mulțimii, pe un podium, îl văzu pe Toma, așezat în fața unui tablou de comandă. Era atît de absorbit, încît nu vedea nimic decît aparatele din fața sa și „clopotul” care se înălța spectaculos. Miron ateriză chiar lângă el, redeveni vizibil dintr-o dată și, apropiindu-se, își bătă bucuros fratele pe umăr :

— Bine te-am găsit, Toma !

INTRE GINDURILE EI
SI... REALITATE

- Ce-am să mă fac de re-
velion? Încă nu știu! Poate
cîrnați, poate sarmale...

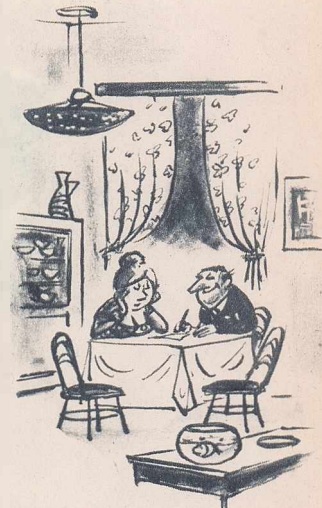
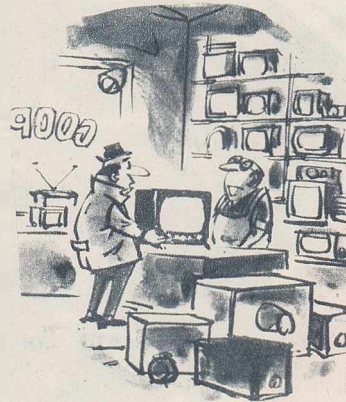

Bradul lui...

..SI IAR UMOR

de MATTY

- N-ai putea cumva să-l fa-
ceți să se defecteze cam la vreo
două ore după începerea Anului
nou?

- Dragii noștri, ce altă plă-
cere am fi avut de revelion
decît să fim împreună? Din
păcate, anul acesta, pe
amîndoi, o gripă teribilă...

- Tăticule, în tot
orașul se închiriază
măști, bărbi și cos-
tume de „Moș Ge-
rilă”.

Fără cuvinte.

- Ce mă fac, Lu-
cico? Musafirii pot
pica din clipă-n
clipă și eu nu-mi
găsesc agenda de
bancuri cu ol-
teni!?!

Pe placul tuturor

CIOCOLATĂ

nutritivă
gustoasă
reconfortantă

MARGARINA VITAMINIZATĂ

O GRĂSIME DE ORIGINE VEGETALĂ CE
ÎNLOCUIEȘTE ÎN FOARTE BUNE CONDIȚIUNI
UNTUL ATÎT LA PREPARAREA PRĂJITURILOR
CÎT ȘI LA DIFERITE PREPARATE CULINARE

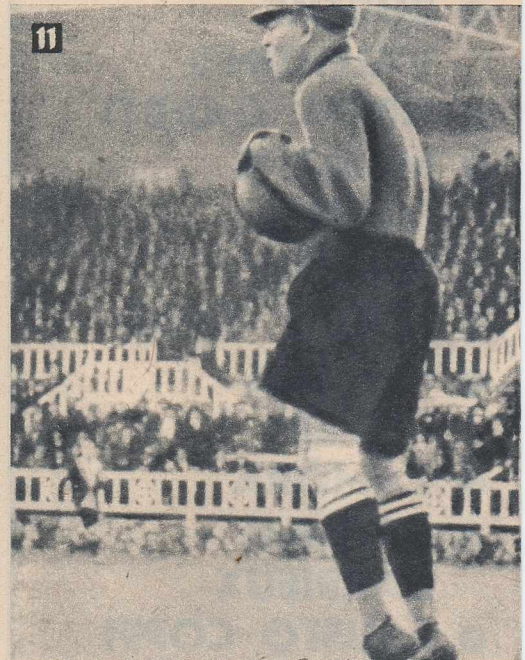
Spre deosebire de cele de pe cer, care apun pentru a răsări mereu și mereu, „stelele” reînvie doar uneori. Pe ecranul sălilor de cinematecă sau numai pe cel al memoriei, ele reapar, trezind în noi vagi melancolii. Iată-o pe Garbo, iată-i pe Valentino, pe Malec... Cu paginile de față, rechemăm din uitare pe câțiva dintre ei o dată cu câteva figuri celebre din lumea sportului. Cei vîrstnici i-au cunoscut în epoca lor de glorie, dar renumele lor a supraviețuit anilor și a parvenit pînă la generația cea nouă. Îi recunoașteți?

II RECUNOAȘTEȚI ?

- RUDOLF VALENTINO
- GRETA GARBO
- MARLENE DIETRICH
- DEMPSEY
- SONJA HENIE
- CHARLES BOYER
- ZAMORA
- DANIELLE DARRIEUX
- FAUSTO COPPI
- JEAN HARLOW
- MALEC
- JOAN CRAWFORD
- ZATPEK
- MAURICE CHEVALIER
- JESSIE OWENS
- JEANETTE MACDONALD
- NURMI
- CLARK GABLE

II RICONOASTETI?

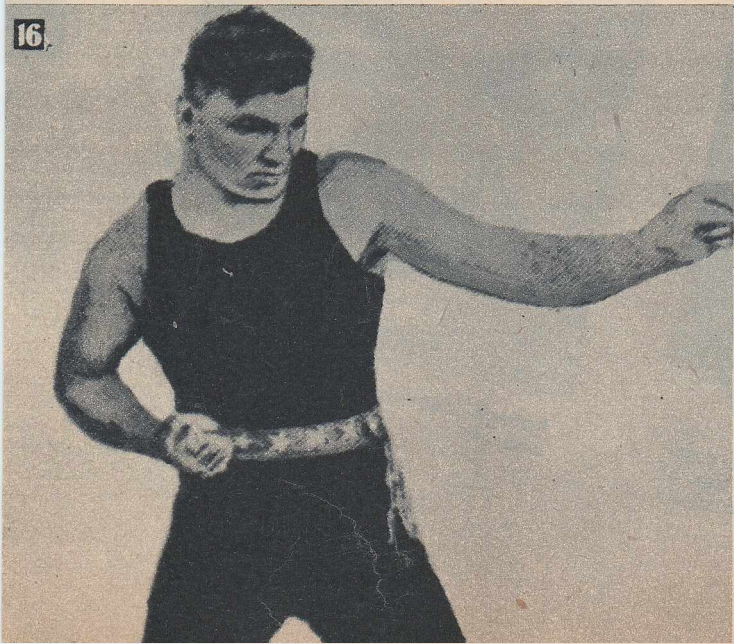

1 GRETA GARBO a intrat în legendă. Dacă alte vedete, mai efemere, au izbutit să impună mode în pieptănătură, siluetă, gesturi, mers, „divina” Greta a fost recunoscută drept inegalabilă ca actriță. Modesta vinzătoare suedeză, care se visa artistă de film, ajunse la rîndul ei obiectul visurilor a milioane de spectatori, grație unui farmec și unei personalități artistice copleșitoare. Conștientă de raritatea și fragilitatea mitului creat în jurul său, Greta Garbo — a ales ea singură momentul eclipsei. În anul 1942, în plină glorie și frumusețe, s-a retras de pe ecran și din viața publică. Ea duce în prezent o existență retrasă, refuzînd să se arate și să se lase fotografiată, pentru a nu știrbi din puritatea imaginii lăsată de filmele ei.

2 CHARLES BOYER și DANIELLE DARRIEUX — un cuplu celebru al ecranului de altădată a înfruntat cu inegal succes atacurile timpului. Fenomen surprinzător, ingenua Danielle Darrieux a rezistat mai bine, suplinind frăgezimea de altădată cu o sensibilitate subtilă și un umor acut care au făcut farmecul aparițiilor sale relativ recente din filmele „Taifun la Nagasaki” și „Diavolul și cele 10 porunci”.

3 RUSTER KEATON (MALEC) a fost recunoscut în ultimii ani drept unul din marii maestri ai risului, alături de Charlie Chaplin. Reusirea capodoperelor sale „Generalul”, „Croaziera navigatorului”, „Operatorul” îl dezvăluie ca un cineast complet care, alături de resursele proprii sale prezente fizice, izbuteste să creeze comicul prin toate elementele artei filmului.

4 MARLENE DIETRICH pare să dețină taina veșniciei tinereții. Cariera sa cinematografică a început în urmă cu mai bine de 40 de ani, la Berlin. Consacrată mare vedetă, o dată cu succesul repurtat de filmul „Ingerul albastru” al lui Joseph von Sternberg, Marlene este angajată de Hollywood care, timp de un sfert de veac, o silește să intruchipeze la nesfîrșit unul și același personaj de „femeie fatală”. Dar alături de atributele fizice ale acestui tip, Marlene Dietrich a știut să demonstreze că posedă sensibilitatea inteligentă a unei veritabile artiste. În ultimii ani, stabilită în Europa, ea și-a redus activitatea cinematografică, apărînd doar în filmele care o interesează, filme militînd pentru cauza antifascistă căreia i-a rămas credincioasă de-a lungul anilor. Triumful repurtat pe numeroase scene ale lumii cu recitatele ei vocale stă mărturie unei vitalități inepuizabile ca și a unei probități artistice exemplare.

5 RUDOLF VALENTINO, frumosul „Fiu al șecului”, smulgea suspine bunicilor noastre, care vedeau în ochii săi de

catifea, în profilul său de medalie, în impetuoșitatea lui latină, atributele bărbatului ideal. Dar, vai, în floarea vîrstei, seducătorul Rudy e răpus de o banală apendicită. Adorația spectatoarelor s-a transformat din acea clipă într-un adevărat cult care aduce an de an în pelerinaj la mormîntul idolului mii de admiratoare îndoliate.

În fotografie: Rudolf Valentino și o altă stea a filmului mut, Alla Nazimova.

6 MAURICE CHEVALIER ȘI JEANETTE MACDONALD, eroii de neuitat ai comediei muzicale „Parada dragostei” și „Locotenentul surizător”, au avut destine diverse. Maurice Chevalier, actor de film și cîntăreț, bate recordul de durată, demonstrînd — așa cum l-am văzut recent în filmul „Can-Can” — o formă fizică de invidiat pentru un septuagenar.

7 Singurul atlet din lume care și-a văzut statuia (ridicată de compatrioți la Turku, în Finlanda) e PAAVO NURMI, figură strălucită a sportului mondial, purtînd multiple poze: „Hermes modern”, „campionul economiei integrale”, „alergătorul-metronom” (caci concura cu cronometrul în mină!). Fondist excepțional, fiindu-i familiară orice distanță (între 1.500 și 10.000 m), Nurmi a colecționat la 3 olimpiade (1920-1924-1928) nu mai puțin de 9 medalii de aur și 3 de argint! În plină glorie, în urma unui turneu în S.U.A., a fost declarat profesionist, interzicîndu-i-se participarea la I.O. de la Los Angeles (1932). Nurmi se va revanșa peste 20 de ani, purtînd (la vîrsta de 55 de ani) făclia olimpică la festivitatea de deschidere de la Helsinki (1952)...

8 Astăzi, cînd vrei să măsoari valoarea unui ciclist, trebuie să-l compari cu FAUSTO COPPI, etalonul alergătorilor pe bicicletă, superlativul în materie. Inegalabilul, „îl campionissimo”! Epitetele aparțin presei; ea n-a exagerat prea mult cu ucenicul de măcelărie din Liguria care, la 21 de ani, cîștigă „Turul Italiei” (1940), iar peste 2 ani bate, pe velodromul Vigorelli din Milano, recordul orei (45,871 km), pe care l-a păstrat timp de 14 ani. Cel mai mare ciclist al tuturor timpurilor — fenomenal pe șosea, fără rival în cursele contractive, prodigios cătărător — a obținut două victorii în „Tour de France”, șapte în „Giro d'Italia”, trei tricouri de campion mondial, neenumerate premii în cursele tradiționale. Și apoi, într-o zi, în 1959, cel ce supraviețuise unei serii nefericite de accidente pe șosea, moare în urma unei stupide intoxicații...

9 CLARK GABLE a deținut timp de cîteva decenii unul din primele locuri pe ecranul american. La mai bine de 50 de ani, în ajunul morții, a dat în filmul „The Misfits” („Dezaxatii”) — în care anărea alături de altă stea dismărută, Marilyn Monroe — o strălucită demonstrație de vigoare și măiestrie actoricească.

10 JOAN CRAWFORD concencrează în silueta și masca ei trăsăturile unui tip creat și multiplicat de Hollywood în neenumerate exemplare. Nu lipsește nimic: nici machiajul de o naivă artificialitate, nici toaleta concepută pe contraste de țesături somptuoase, nici poza studiată. Numai că această fotografie de publicitate datînd din anii 30 nu redă esențialul: personalitatea puternică a unei artiste autentice, care prin arta ei a supraviețuit timpului de „vamp” căzut în desuetudine. Cu rolurile de compozitie interpretate în filmele „Ce s-a întîmplat cu Baby Jane?” și „Femei în cușcă”, Joan Crawford continuă să se afle în centrul de interes al iubitorilor filmului.

11 Păștînd pe editorul parizian care pretinde că nu se mai spune dicționar ci Larousse, lumea fotbalului ar fi putut, cu tot alita ușurință, să adopte numele ZAMORA pentru a desemna simbolic postul de portar. Ricardo Zamora Martinez, portarul echipei din Barcelona, a fost în primele 3 decenii ale secolului nostru unul dintre cei mai celebri fotbaliști a lumii. Denta, suplețea, reflexele — calități tradiționale în țara toreadorilor — l-au îndreptățit, în 1929, să apere (strălucit) poarta primei echipe europene care a învins Anglia. De fapt de la acest meci i se trage și fama.

12 Împăraților și regilor le-au trebuit ani de domnie ca să rămînă în istorie. Lui JAMES CLEVELAND (zis JESSE) OWENS doar o zi și-o săptămînă ca să domnească peste istoria atletismului. În ziua de 25 mai 1935, la Ann Arbor (Michigan), în numai 100 de minute de competiție, atletul negru bate 4 recorduri mondiale de sprint și sare 8,13 m în lungime, performanță neîntrecută timp de peste un sfert de veac. Apoi, peste un an, la Jocurile Olimpice de la Berlin, în numai 8 zile — parcă pentru a face în necaz apologetilor rasismului — Jesse Owens cîștigă 4 medalii de aur (100 m, 200 m, ștafeta 4 X 100 m și săritura în lungime). Astăzi, la 51 de ani — după o scurtă carieră de alergător profesionist, după multe necazuri materiale, unor victime a rigorilor segregacionismului — Owens lucrează ca ziarist sportiv.

13 Cînd a spus: „Mă va bate cine se va antrena mai mult ca mine”, EMIL ZATOEPEK a lansat nu numai o provocare, ci și un program. Pregătirea aproape ascetică, exersarea rezistenței, cheltuiala de voință — l-au făcut celebru pe fiul timpularului din nordul Moraviei, care se antrena alergînd cu bocancii în picioare, pentru ca la concurs... să i se pară „mai ușor”! Alergătorul „dezordonat” dar eficient, cu fața în permanentă grimasă, „omul-locomotivă” a deținut, în decursul carierei sale atletice (1946-1956), toate recordurile mondiale de la 5 km pînă la 30 km. Memorabilă este seria sa de 3 medalii olimpice (Helsinki 1952), la care, cu același prilej, soția sa Dana a adăugat una! (aruncarea suliței).

14 Un strălucit exemplu de precocitate sportivă. Fiică a unui campion ciclist din Oslo, SONJA HENIE, fetița blondă cu născul în vînt călătorește, la 12 ani, pînă la Chamonix, la prima ediție a olimpiadelor de iarnă (1924) și ocupă locul 8 la patinaj artistic. La 15 ani (în 1927) devine campioană mondială, titlu pe care nu l-a mai părăsit timp de 10 ani! La 16 ani, „drăcușorul” norvegian obține primul titlu olimpic, căruia i-au urmat alte două. În 1936, Sonja Henie semnează un contract profesionist, se dedică filmului, iar în ultimii ani organizează spectacole pe gheață.

15 JEAN HARLOW, una din stelele cinematografice cele mai populare din anii '30 a avut timp doar să stîrnească antipatia ligilor puritane înainte de a cădea victima unei boli fulgerătoare, lăsînd în urma ei amintirea unei siluete armonioase și moda părului platinat.

16 Născut (1895) la Salt Lake City, S.U.A., JACK DEMPSEY a rămas fidel toată viața unei singure pasiuni: boxul. Pugilist temut, poreclit, după moda vremii, „regele bătăușilor” sau „Atila ringului”, cel ce se numea de fapt William Harrison Dempsey a fost campion mondial la toate categoriile între 1919 și 1926, iar pînă în anii din urmă a funcționat ca arbitru în ring.

mircea crisan

GAZDA
DE
REVELION

Ura !!! Astăzi e revelionul. Ne vin musafirii !

Poftiți ! Intrați ! Ce bine-mi pare că ați venit toți
optsprezece ! Poftiți, intrați, călcați pe covor, pe
covor... N-avem aștepta cuiere dar aranjăm noi...

Puișor - nu tăia perdeaua cu foarfeca,
nici cu cuțitul. Ai să-ți rupi dințișorii,
puiute...

Aceea e soba. Nu - oglinda nu... Vă rog...
e vene... e vene...

...era venețiană. Nu-i nimic... mai avem și
altă oglindă : la poșetă.

Nu-i nimic că mi-ați ars haina cu țigara.
Era veche, o am de ieri.

Efortul e zadarnic, doamnă. N-o să pu-
scă sifonul..

Eu zic să vă luați pălăria, duduie, coșu-
lețul de piine o să vă cadă din cap. Și
luați-vă și manșonul - pisica n-o să vă
țină de cald.

Apăsați degeaba. Nu mai e sifon în
umbrelă.

Doamnă - vă căzniți degeaba. Peștele acela e pictat pe fundul farfuriei. Nu, sarmale nu mai am. Am făcut numai 2.000 de bucăți.

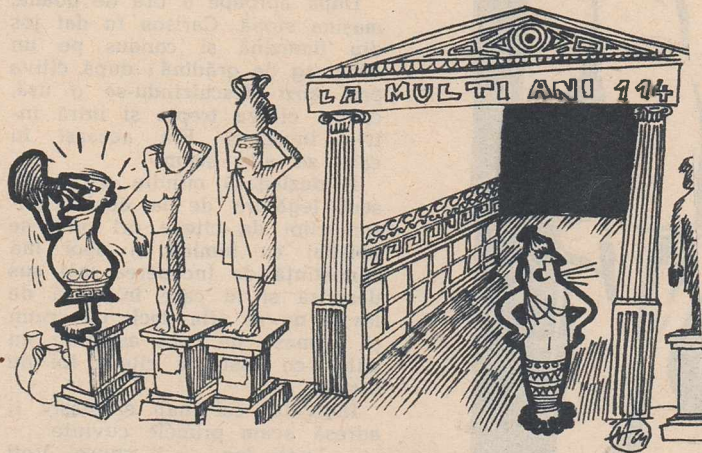
Sigur c-o să dansăm. Am adus și discuri. Dacă vreți să vă ridicați puțin... nu-i nimic... O să dansăm după radio.

Stringem covorul, dăm masa la o parte, dar dulapul cum l-ați scos - că era instalat în perete?

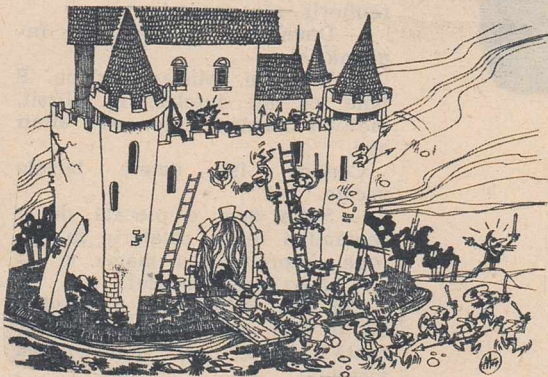
Sigur că mai avem vin în pivniță. Dar cu lampa de la televizor n-o să faceți lumină pe scară.

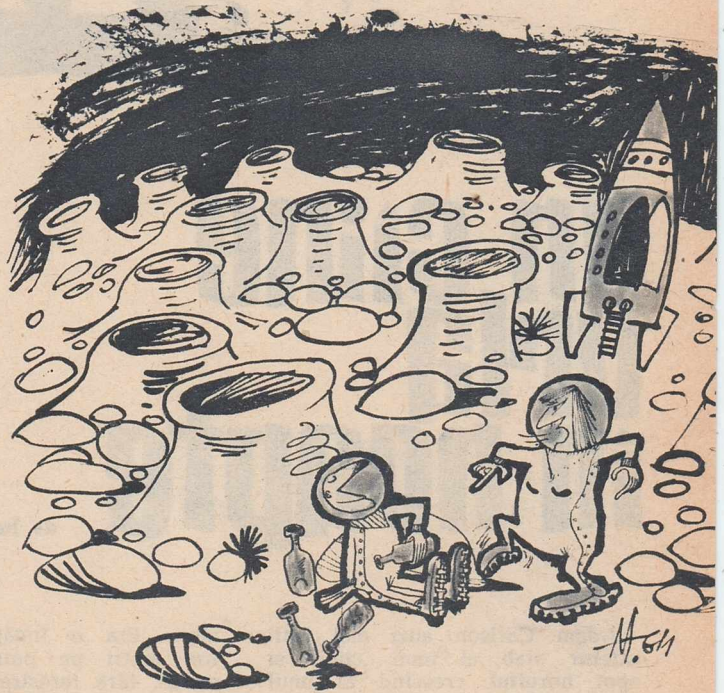
- Titus, nu te mai ascunde, hai acasă că s-a făcut ziua !!!

REVELIONUL alaltăieri, ieri, mâine

de Adrian ANDRONIC

- Vezi, ți-am spus eu c-o să se supere unchiul dacă nu-l chemăm și pe el la revelion !!!

- Ascultă Mitică, ești sigur că asta e planeta pe care am fost invitați de revelion????!!

◀ - Fii atent, ăștia-s de la inchiziție, să nu mai spui că se-nvrtește pământul cu tine !!!

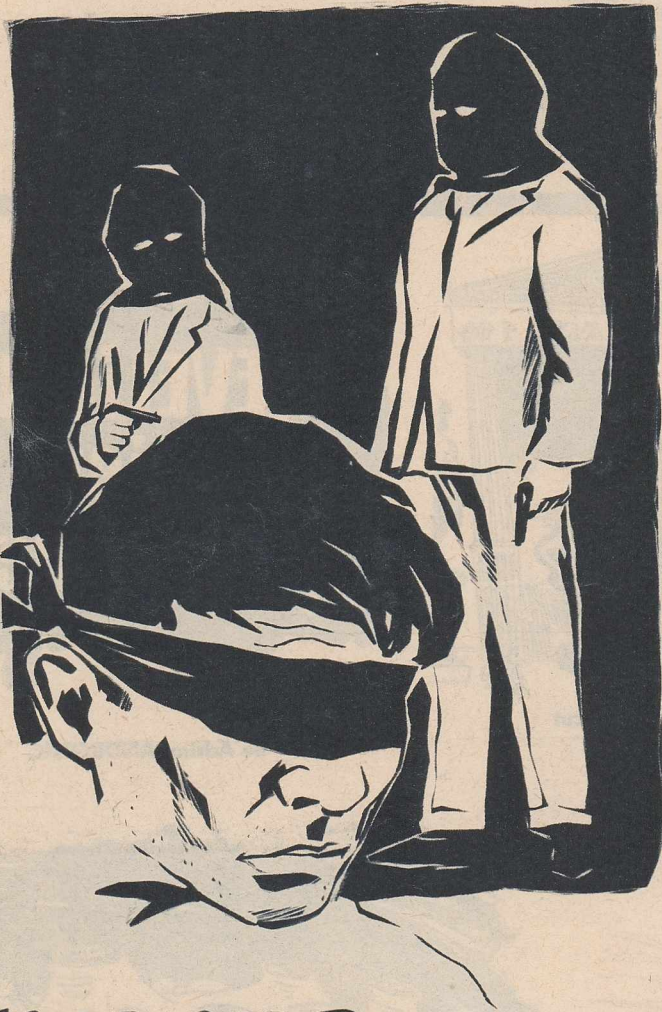
Și dumneavoastră de ce vă scoateți galoșii? Doar plecați - nu veniți: azi e mâine. La mulți ani!

Fotografiile de A. MIHAILOPOL

De aproape patru decenii numele Hitchcock este celebru in lumea filmului. Regizorul ce poartă acest nume și căruia i se mai spune și „Marele Hitch” sau „regele thriller-ului (filmul de groază)” este de origine engleză dar trăiește și lucrează de mulți ani la Hollywood. De la ecranizarea povestii lui Jack Spintecătorul (1926) și până la ultimul lui film de răsunet, „Păsările” (1963), Hitchcock a realizat peste 50 de filme polițiste și nenumărate pelicule de același gen, speciale pentru televiziune, cu care — se mândrește el — a băgat groaza în spectatori. Alfred Hitchcock girează o colecție de nuvele, schițe, povestiri polițiste din care și extrage adesea idei pentru filmele sale. Pentru orice autor de acest gen de proză, girul „Marelui Hitch” echivalează cu consacrarea.

Povestirea ce urmează face parte din „Colectia Alfred Hitchcock”.

Un ciine urla in noapte

de Jack RITCHIE

Adam Carlson auzi mai intii urletul slab al unui ciine și apoi huruitul crescând al unui avion care trecu deasupra casei și se pierdu în depărtare. În lumina strălucitoare și rece a singurului bec aprins pe plafon, Carlson își privi ceasul: era ora două și treizeci și două de minute după miezul nopții. Apoi se așeză pe laviță și examină pentru a nu știu cîta oară ca-

mera. Era o încăpere cam de trei metri pe patru, cu ziduri solide, fără ferestre și cu o ușă grea din lemn de stejar. Zgomotele de afară pătrundeau greu în încăpere. Ciinele pe care-l auzise vag trebuie să fi fost destul de aproape.

De cînd se găsea Adam Carlson aici? I se părea că de multă, multă vreme; în realitate, nu trecuseră decît vreo opt

ore de atunci... Întîmplările începuseră de aseară. Dar cum și cînd se vor sfîrși?

Aseară, Adam Carlson tocmai își garase mașina, îndreptîndu-se spre casă, cînd, din umbra zidului s-au desprins doi indivizi care s-au apropiat de el. Ambii purtau cîte o glugă care le ascundea complet fața și aveau cîte un pistol în mînă. Mirat, dar fără a-și pierde cumpătul, Carlson și-a ridicat brațele în sus și s-a adresat agresorilor: „Luați-vă banii, dar lăsați-mi portofelul”. Nădăjduia să-și salveze astfel carnetul de conducere auto și celelalte acte personale.

Părfînd să nu acorde nici o atenție acestei cereri, unul din cei doi indivizi — cel înalt și masiv — îi făcu doar un semn cu pistolul, s-o ia înainte. Carlson fu silit să se îndrepte spre poarta grădinii, unde o mașină de culoare închisă era parcată pe aleea acoperită cu pietriș.

După ce-i legară ochii și apoi mîinile, cei doi indivizi îl împinseră pe Carlson în mașina care porni în grabă. La început prizonierul încercă să rețină direcția în care gonea mașina, dar, în curînd, nenumăratele ocolșuri și viraje îl dezorientară total.

După aproape o oră de goană, mașina stopă. Carlson fu dat jos din limuzină și condus pe un drumeag de grădină; după cîteva pași auzi deschizîndu-se o ușă, coborî cîteva trepte și intră într-o încăpere. Era aceeași în care se afla acum.

Îi dezlegară mîinile și-i scoaseră legătura de la ochi. Carlson clipi de cîteva ori pînă se obișnuie cu lumina și apoi luă cunoștință de încăperea mai sus descrisă și în care în afară de laviță nu se afla decît un scaun și o masă pe care așteptau un stilou cu pastă și cîteva foi de hîrtie.

Individul cel înalt și masiv îi adresă acum primele cuvinte.

— Luați loc — îi spuse. Veți scrie o scrisoare soției. Avem nevoie de două sute de mii de dolari.

Adam Carlson holbă ochii la răpitorii săi mascați.

— Două sute de mii?! — îngăimă el.

— Întocmai, Mister Carlson. E bine că ați înțeles, în sfîrșit, motivul pentru care vă aflați aici.

Carlson își umezi buzele uscate.

— Soția mea e plecată de o săptămînă într-o călătorie în Europa, împreună cu mama ei — își încercă el norocul.

Cei doi schimbă o privire. Să fi fost un semn de nesigurantă? Apoi, cel înalt ridică pistolul:

— Nouă ne trebuie două sute de mii de dolari de la dv. Cum veți face rost de ei sau cine îi va strînge pentru dumneavoastră, asta ne este cu totul indiferent.

Adam Carlson se așeză pe colțul mesei și judecă repede situația. Spuse apoi:

— Harold Bannister este avocatul meu și el are toate impunitățile necesare. Mă cunoaște de mult. De la el veți primi suma.

— Foarte bine. Fie și avocatul Bannister. Am să vă dictez ce trebuie să-i scrieți.

După ce termină de scris, Carlson recită. Scrisoarea suna așa:

„Dragă Harold,
Trebuie să faci de îndată rost de două sute de

mii de dolari. Întreaga sumă să fie în bancnote mici, nici una mai mare de un dolar.

Ce va trebui să faci cu banii ai să ații mai tîrziu prin indicații telefonice.

Nu înștiința poliția. O asemenea prostie m-ar costa viața.

Adam Carlson”

Trecuseră cîteva ore de cînd terminase scrisoarea.

Oare cei doi îi vor ucide după ce vor avea banii? Dar dacă intenționau asta pentru ce și-au pus mîști? Toate speranțele lui Adam Carlson se agățau de această logică. Atîta timp cît indivizii își dădeau silința să-și ascundă fețele ca să nu poată fi recunoscuți mai tîrziu, putea spera să-și salveze viața.

Deodată, Adam Carlson tresări speriat: auzise cheia în broască. Intră lunganul singur și tot mascat. Purta un platon cu dejunul prizonierului.

După ce Carlson termină de mîncat, fu legat din nou la ochi și individul îi ordonă:

— Veți telefona la biroul dumneavoastră și-i veți spune secretarei că ați fost nevoit să plecați pe neașteptate în călătorie și că vă veți întoarce cel mai devreme într-o săptămînă.

Telefonul se afla în apropiere de ușa camerei în care Adam era ținut prizonier. Lunganul formă numărul indicat de Carlson și îi transmise apoi acestuia receptorul.

— Alo, Madge — se adresă el secretarei — mă întorc la birou abia peste o săptămînă. A trebuit să plec urgent.

— Bine, Mister Carlson — răspunse ea. Unde pot să vă găsesc la nevoie?

— Nu-i nevoie să mă cauți, Madge. Amină-i pe toți cei ce întreabă de mine. Asta-i tot.

Lunganul luă receptorul și-i spuse lui Carlson:

— Poate mai vreți să chemați pe cineva. Știți, e și propriul dv. interes ca nu știu cine să nu-și facă griji și să dea buzna la poliție.

Adam Carlson se gîndi o clipă și spuse apoi că ar trebui anunțată menajera lui.

— Alo, Mrs. Regnan?

— Da — auzi Adam răspunsul menajerei. Dumneavoastră sînteți, Mister Carlson?

— Eu.

— Dar, pentru Dumnezeu, unde vă aflați? Ce mai sperietură am tras azi-dimineață cînd am văzut că nu coborîți la dejun... L-am trimis pe James să vă caute, dar nu v-a găsit nicăieri. M-a liniștit însă spunîndu-mi că, intrucît mașinile sînt în garaj...

— Exact — îi tăie vorba Adam. Am plecat azi în zori, cu un cunoscut care m-a luat cu mașina lui din fața casei. Trase adînc aer în piept apoi continuă: Mrs. Regnan, voi lipsi o săptămînă. Să n-ai nici o grijă.

După convorbire, lunganul îi duse înapoi în cameră și-i scoase legătura de la ochi. Seara, îi aduse cina cel de-al doilea dintre răpitori.

— Bannister a dat semne de viață? — se interesă Carlson.

Măruntelul făcu un semn din cap că nu. Apoi așteptă pînă ce prizonierul termină cu mîncarea. Părea nervos. Neliniștit, își freca mereu încheietura mîinii drepte cu palma stîngă. Părea un gest obișnuit. Nu scotea o vorbă.

În dimineața următoare, lunganul îi aduse lui Carlson micul dejun. Adam luă cîteva înghiți-

turi de safea.

— N-ai primit încă banii?

Celălalt dădu negativ din cap.

— Îi mai dăm timp lui Bannister pînă joi...

Orele, zilele, nopțile se scurgeau încet, iar joi după-amiază, cînd lunganul pătruse din nou în cameră, glasul îi sună aspru:

— Bannister vrea să ne tragă pe sfoară.

Apoi îl legă pe Adam din nou la ochi și-l conduse la telefon.

— Vă las să stați de vorbă cu el. Dumnezeu să vă aibă în pază, dacă nici această convorbire nu va avea efect. Să-i spuneți că dacă pînă mîine la prînz nu face rost de gologani, nici nu trebuie să se mai deranjeze. Mă înțelegeți, sper, ce vreau să spun cu asta...

Palmele lui Adam Carlson se umeziră de transpirație.

— Da, înțeleg.

Așteptă la telefon pînă ce fu chemat Bannister, apoi îi spuse:

— Harold, de ce n-ai pregătit încă banii?

— Adam? — întrebă Bannister. Tu ești? Nu ți-au făcut nimic?

— Nu — răspunse Adam. Încă nu. Dar ei spun că tu vrei să-i tragi pe sfoară.

Bannister șovăi puțin.

— Nu, Adam. Dar ca să stringi atîția bani gheață trebuie timp. Iar acțiunile tale „Alti” cotează acum douăzeci și opt și jumătate. M-am gîndit că dacă am putea aștepta încă pînă luni, ele vor urca în mod cert.

— Vinde-le — suspină Adam —

și imediat!

Bannister oftă la rîndul său.

— Fie, Adam. Cît privește vânzarea părții tale de participație la terenul ștrandului, n-am primit pînă acum o ofertă mai favorabilă de șaptezeci și cinci de mii.

— Vinde! Ascultă, Harold, banii trebuie să-i ai pînă mîine la prînz. După acest termen, va fi prea tîrziu.

Cinci secunde de tăcere. Apoi Bannister rosti:

— Înțeleg, Adam. Într-un fel voi face eu rost de bani. Poți să ai încredere în mine.

Cînd, în ziua următoare, la ora unu, lunganul îi aduse din nou prînzul, Adam Carlson sări de pe laviță.

— A făcut Bannister rost de bani?

Lunganul mirii:

— El spune că-i are. Dacă nu minte, o vom afla deseară, cînd ne vom duce să-i luăm de la locul convenit.

Puse platoul cu mîncare pe masă și adăugă:

— Rugați-vă ca totul să decurgă cum trebuie.

Se făcuse deja ora zece seara cînd Adam auzi din nou răsucindu-se cheia în broască. Inima îi bătea să-i spargă pieptul. Cei doi indivizi mascați intrară și, zece minute mai tîrziu, Adam Carlson, cu legătura la ochi, cu picioarele și mîinile legate fedeleș, se afla din nou în mașină. Călătoria i se păru fără de sfîrșit. Pînă la urmă, mașina stopă. Fu tîrît afară, cărat

peste un șanț și aruncat în iarbă.

Mai mult mort decît viu, Adam așteptă cîteva clipe. Apoi răsufli ușurat. Mașina demară și se depărtă în viteză.

Încercă și izbuti să-și dezlege mîinile, după care-și scoase legătura de la ochi și-și dezlegă picioarele. Era o noapte luminată de o lună plină. Cam la o jumătate milă depărtare, Adam desluși contururile unei case țărănești. Fugi într-acolo să ceară ajutor.

Trecuse de orele două noaptea cînd Adam părăsi comisariatul de poliție, unde povestise în amănunt cele întimplate. La ieșire îl aștepta Harold Bannister. Părea mort de oboseală.

— Ce necazuri am mai tras cu cei de la poliție! Spuneau că ar fi trebuit să le comunic răpirea imediat după primirea scrisorii.

S-au suit amîndoi în mașina lui Bannister. Adam se frecă la ochi. Era epuizat, dar din pricina încordării nervoase nu voia să meargă acasă.

— Mi-ar face bine un păhărel — spuse el.

Bannister porni mașina și spuse:

— La ora aceasta probabil că nu vom găsi nicăieri deschis. Vom merge la mine.

Douăzeci de minute mai tîrziu, în salonul lui Bannister, Adam Carlson se lăsa într-un fotoliu, încercînd o oarecare destîndere. Bannister tot scotocind prin baze:

— Acela care a vorbit cu mine avea accentul unuia din Middle-West. Sînt absolut sigur. Dar celălalt?

— Nu știu — răspunse Adam. N-a rostit o vorbă.

În această clipă Adam auzi urletul slab al unui ciine și îndată zgomotul crescînd al unui avion care păru că trece deasupra casei și se mistui în depărtare.

Înlemnit, Adam se uită la ceas. Era exact două și treizeci și două de minute. Cît timp fusese răpit, auzise în fiecare noapte și exact la aceeași oră urletul ciinelui și apoi huruitul avionului.

La bar, Bannister continua să cotrobăiască printre sticle.

— Unde naiba o fi vermul? — și, distrat, își frecă încheietura mîinii drepte cu palma stîngă. Ah, iată-l! — și scoase sticla din dulap. Să sperăm că poliția le va veni de hac.

Adam își fixă privirile în podea și i se păru că ochii săi pot, întocmai ca niște raze Roentgen, să străbată covorul, podeaua și să vadă pînă în mica încăpere fără ferestre care trebuia să fie undeva jos, în pivniță. Apoi ridică privirile spre făptura scundă a avocatului său. Un zîmbet îi flutură pe buze.

— Harold dragă — murmură el, luminat la față — îmi spune inima că indivizii vor fi prinși. Și încă foarte curînd...

Ilustrație de Lucian POPA

Fiecare sticlă — un izvor de sănătate!

APELE
MINERALE

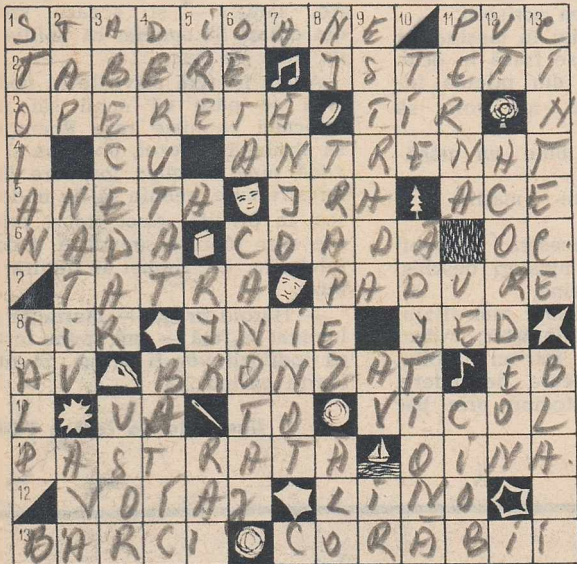
Indicate pentru masă și pentru tratarea bolilor de nutriție — stomac, ficat, intestine

BORSEC, BUZIAȘ, BIBORȚENI, BODOC, HARGHITA, SÎNCRĂIENI-CIUC, LIPOVA,
VÎLCELE, ZIZIN, COVASNA, SLĂNIC-MOLDOVA, HEBE, MALNAȘ, CĂCIULATA,
BORSEC, BUZIAȘ, BIBORȚENI, BODOC, HARGHITA, SÎNCRĂIENI-CIUC, LIPOVA

CĂCIULATA
LIPOVA
CĂCIULATA

vacanță

ORIZZONTAL: 1) „23 August“, „Republica“, „Giulești“ etc. — Mingea hocheiștilor. 2) Așezări ad-hoc pentru elevi și studenți, aflați în vacanță — Iscușiți. 3) „Studenții veseli“ de Suppé — Sportul puștilor. 4) Impreună — Gata să participe la concurs. 5) De la stînga la dreapta, o față, de la dreapta la stînga o zeită — Interjecție — Au urechi, dar nu aud. 6) Ispită — Contraindicație în întreceri sportive — Un dialect de pe meleagurile Franței. 7) Masiv muntos în Cehoslovacia, renumit pentru priveslile sale și mult îndrăgit de iubitorii sporturilor de iarnă — E căutată de vînători. 8) Terci de mămăligă — Apă cu gheață — Sînt trei într-un basm de Creangă (sing.). 9) Avocat — Și din vacanța de iarnă te întorci astfel, dacă ai stat la soare și te-a bătut vîntul înălțimilor — Eugen Bădescu. 10) Diftong — Ton nereterminat — Autorul romanului „În munții de miazănoapte“. 11) Rezervată — Joc sportiv cu mingea. 12) Călătorie — „Leano“, cîntec popular. 13) Metaforă pentru niște in-

călțări prea mari (pl.) — Caravele.
VERTICAL: 1) „Mică e vacanța mare!“ îi aparține — Fals. 2) Animal în... berărie — Din naștere — Plasă de prins pește. 3) Cartea primelor noțiuni — Sprinten. 4) Încurcat — Băsmăluță. 5) Curelușe — Curs de apă în Algeria — Negri în cerul gurii. 6) Muntele pe care a dispărut Hercule (mit.) — Sport ce nu poate fi practicat în vacanța de iarnă. 7) Riu în Italia — Sport care în acest sezon e limitat la bazinele acoperite. 8) Nichel — Leagănul... gimnaștilor — Apel telefonic. 9) E teatru, nu e stradă! — Ave! — Alifie (mold.). 10) Dumitale, mai intim spus — A aduna. 11) Mama... perinței — Diftongul duetului — Ride de oala spartă. 12) Do (inv.) — Harmonium... la purtător. 13) „Azi plec în vacanță“ de Ion Văsiulescu, „În vacanță“, de Jean Ionescu și „Zile de vacanță“ de L. Profeta — Căptușesc paltoanele vacanței de iarnă (pl.).

Aneta BARTOLOMEU

CURIOZITĂȚI DIN VIAȚA ANIMALELOR

• Și păsările hibernează! Un exemplu extrem de rar îl constituie rîndunica nocturnă din America: ea petrece anotimpul rece într-un loc ferit, în stare de somn, marcînd o scădere apreciabilă a temperaturii corpului.
• Instinctul migrator la păsări nu se declanșează numai în funcție de condițiile mediului ambiant, ci este determinat și de factori interni. Astfel, păsări migratoare ținute în captivitate, indiferent dacă au fost capturate ca a-dulți sau crescute de om, manifestă în fiecare an „neliniștea plecării“ chiar în... colivie. Cu toate că sînt aprovi-

zionate cu hrană suficientă, la adăpost de intemperii, la un moment dat ele iau poziția în direcția călătoriei lor, bat din aripi și nu dorm tot timpul cît ar dura migrația.
• Străvechea legendă, cu totul lipsită de temel, că salamandra poate să reziste focului, provine de la observația că sub influența căldurii salamandra secretă un „mucus de protecție“ prin glandele răspindite pe tot corpul.
• Broasca țestoasă verde (Chelonia mydas) din mările regiunilor tropicale și subtropicale, care ajunge la greutatea enormă (150-200 kg), deși în tinerețe este carnivoră, cînd de-

pășește o anumită vîrstă renunță la hrana de origine animală și se rezumă la planctonul vegetal și algele marine.

• Recordul de zbor în înălțime este deținut de condor — vulturul Munților Anzi, care se poate ridica pînă la o altitudine de 9.000 metri. Vulturul pleșuv ajunge pînă la 8.000 metri; șoimul și porumbelul pînă la 3.500; uliul pînă la 3.000, rîndunica, ciocîrlia, bitianul și corbul se înalță pînă la 2.000 de metri, cocorul poate atinge 1.500 metri iar pitpalacul, fazanul și potînichia nu pot zbura mai sus de 500-1.000 metri.

• Colibrii sau „păsările muște“ sînt singurele înaripate care zboară îndărăt. Bătăia ariplilor lor e atît de rapidă (50 de bătăi pe secundă) încît zborul lor seamănă cu un tremurat. Este interesant că pe măsură ce păsările sînt mai mari frecvența bătăilor de aripi scade. Ea este de 8-9 bătăi pe secundă la porumbel,

de 2 la bitlan, de 1,3 la pelican — frecvența cea mai „leneșă“.

• Cel mai mare reprezentant al rozătoarelor este purcelul de apă care trăiește în America de Sud, pe malul apelor. Lungimea corpului său atinge aproape un metru, iar greutatea 50 kilograme. Purcelul de apă înnoată foarte bine, puțin rămîne uneori sub apă cîteva minute. Vînarea acestor animale se face în luntre, cu puști și arcane; carnea lor este comestibilă iar din piele se fac genți, cordoane și alte obiecte.

• Multe animale produc radiații luminoase vizibile. Astfel, peștele-luminos, peștele cu cap luminos, peștele bardă și rechinul albastru care înnoată și vinează noaptea, produc lumină. Se cunosc de asemenea meduze care noaptea iradiază o lumină alb-verzule și un coral care iradiază lumină alb-roșatică.

nute, după care puteți verifica răspunsurile cu „cheia“ pe care o dăm mai jos.

- 1) 20, 17, 14, 11
- 2) Hg Fe Dc
- 3) 16, 15, 13, 12, 10, 9
- 4) A A C B B D
- 5) 47, 38, 30, 23, 17
- 6) a C B d F E g
- 7) 30, 15, 45, 15, 60
- 8) x xx xxx xxxx xxx xx ...
- 9) A B D G K P
- 10) A Z Y B X W

Acordați-vă cîte 3 puncte pentru fiecare răspuns corect și cotați-vă punctajul obținut după indicatorul de mai jos:

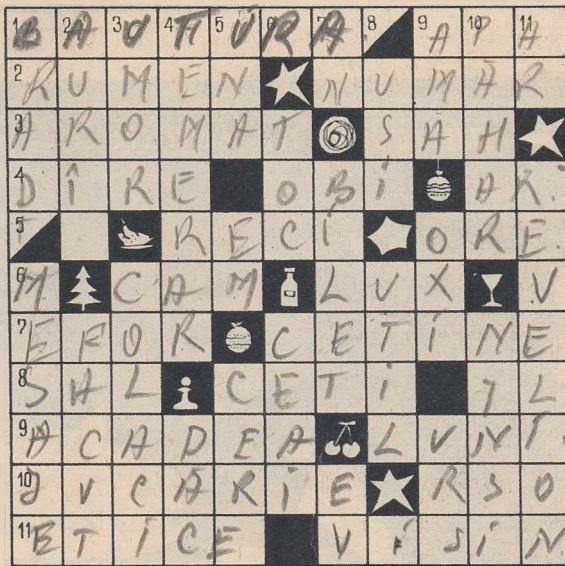
- 27-30 puncte = perspicacitate excepțională.
- 21-24 puncte = perspicacitate foarte bună.
- 15-18 puncte = perspicacitate bună.
- sub 15 puncte = perspicacitate slabă.

(după William Bernard and Jules Léopold: „Test Yourself“)

SOLUȚII

- 1) 8 : 2) Ba : 3) 7-6 : 4) C-C-E : 5) H-I : 6) 15-75 : 7) 15-75 : 8) C : 9) Δ : 10) C : 11) x : 12) 3

Moroc, 1965!

ORIZZONTAL: 1) Se toarnă în pahare... — ... și nu e vin! 2) Ca un purcel fript — 1965! 3) Cu miros îmbierat — 64 în alb și negru. 4) Autograful saniei pe zăpadă (pl.) — Curge în Siberia — Și în ianuarie, și în februarie! 5) Ca aceste zile... — ... și chiar mai scurte decît ele! 6) E aproape! — Fast. 7) Unul din Eforie! — Nelipsite la brazi. 8) Ține de cald — A lua cunoștință de... o felicitare scrisă — Pronume. 9) Fructul dulce din... pomul de iarnă — Decembrie, ianuarie și de 4-5 ori în fiecare din ele! 10) Bucurie furnizată de Moș Gerilă mezinului familiei — Din urson... 11) Morale — E nins primăvara!
VERTICAL: 1) În centrul atenției... și al camerei — Răvașe! 2) Poleit, ca nucile din pomul de iarnă — „Dispus“ cu cîteva pahare. 3) Produce bună dispoziție! — Fîrtații cîzonicului. 4) Plin de curaj (se teme... rar) — Stră-străbunic de-al nostru. 5) Trei sferturi de lună! — Sînt în temă! — A pretinde. 6) În aceste zile e solicitat să scrie multe felicitări! — Bun de încălzit! 7) Se schimbă... cu ocazia revelațiunii! — Răvaș — Mulți ani! 8) Obstacole în calea crivăului — Un cadou... folosi-

tor. 9) Interjecție — Prefix — Cu haină de pluș și ochi de mărgea, hibernează în pomul de iarnă. 10) Se ridică la orice toast! — Cu iarna-n plete (pl.). 11) Intră în iarnă! — 100 felicitări + 100 sarmale + 100 sprîțuri = 1965!

Ing. Ion CARAIMAN

CUM STAȚI CU PERSPICACITATEA?

Jocul pe care vi-l propunem constă în cîteva probleme de perspicacitate. În fiecare din cele 10 serii sînt așezate cifre sau litere într-o anumită ordine, între ele existînd relații precise. Descoperind aceste legături, veți putea arăta în spațiul liber (punctat) elementul care urmează.
De pildă în seria 13, 11, 9, 7, 5... cifrele sînt așezate în ordine descrescîndă, din două în două. Așadar, cifra care ar trebui să urmeze este 3.
Și acum, la treabă! Aveți timp pentru rezolvare 5 mi-

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELEI

1 DIN 3...

- 1) Una din cele mai vechi zeități ale mitologiei romane, reprezentată cu o față dublă, fiecare obraz privînd în direcții opuse, se numea: a) Neptun; b) Iupiter; c) Ianus?
- 2) Insecta cea mai rapidă din lume, puțin zbură cu o viteză care atinge 90 km pe oră este: a) Libelula; b) Bondarul; c) Fluturile de noapte?
- 3) Acțiunea operii „Rigoletto“ se petrece la curtea regelui: a) Carol cel Mare; b) Francisc I; c) Ludovic XI?
- 4) Adevăratul nume al scriitoarei franceze George Sand era: a) Antoinette-Henriette Clemence; b) Amandine-Lucie-Aurore Dupin; c) Adèle-Marie-Emilie Filleul?
- 5) Argila cea mai fină întrebuintată la fabricarea porțelanului se numește: a) Caolin; b) Loes; c) Humă?
- 6) Denumirea chimică a vitriolului este: a) Acid sulfuric; b) Acid azotic; c) Acid clorhidric?
- 7) Cea mai mare greutate dintre organele corpului omenesc o are: a) Inima; b) Ficatul; c) Creierul?
- 8) Primele femei au fost admise la universitate în 1868 la: a) Praga; b) Londra; c) Paris?
- 9) Singurul animal care se găsea domesticit în America înainte de venirea europenilor era: a) Calul; b) Lama; c) Cîinele?
- 10) Culoarea cu efectul cel mai calmant asupra sistemului nervos este: a) Galben; b) Alb; c) Verde?

11) Greutatea maximă admisă de regulament pe care o poate avea mingea de fotbal este de:
a) 396 grame; b) 453 grame; c) 496 grame?

12) Marele scriitor rus Anton Pavlovič Cehov era de profesie:
a) Avocat; b) Medic; c) Inginer?

13) Eroul dramei „Lucaféral” de Delavrancea este:
a) Petru Rareș; b) Ștefan Vodă; c) Ștefan cel Mare?

RĂSPUNSURI

13. — a. — 11. — b. — 12. — c. —
10. — c. — 11. — b. — 9. — a. —
7. — b. — 8. — c. — 6. — a. —
4. — b. — 5. — a. — 3. — c. —
1. — c. — 2. — a. —

CUVINTE DE DUH...

Intr-o zi geroasă de iarnă, Ludovic al XIV-lea se întorcea de la vânătoare. Cîțiva tărani care-l înfîlîniră văzură că regele Franței nu purta mănuși. Otfînd, unul din ei spuse:
— Lui Ludovic nu-i îngheață niciodată mîinile... Le bagă în buzunar...
— ...în buzunarul nostru, vrei să spui...

Un cîntăreț italian de muzică ușoară trecut de prima tinerețe, fost cîndva favoritul publicului, îi spuse într-o zi lui Domenico Modugno:
— Știi, Memmo, mi-am asigurat vocea pentru o suță de milioane de lire.
— Ce vorbești — răspunde Modugno. Și ce-ai făcut cu banii ăștia?

Luca Giordano picta cu o iuteală extraordinară. Într-o zi, cînd soția îl chemă la masă, Giordano îi răspunde:
— Poți aduce supa. Nu mai am de pictat decît capul Fecioarei și doi sfinți.

Actrița americană Audrey Hepburn, cu înfățișarea ei cam fravă, s-a înfîlînit o dată cu marea cîntăreță Ella Fitz-

gerald, al cărei... volum (fizic!) e binecunoscut.
— Oh — remarcă cu un zîmbet Ella Fitzgerald — judecînd după aspectul dv., s-ar spune că a fost foamete.
— Sigur că da — răspunde malițioasă Audrey. Și judecînd după înfățișarea dv., se pare că chiar dv. ați provocat-o...

Scriitorul francez Fontenelle (1657-1757) avea 98 ani cînd, repezindu-se să ridice evantaiul unei doamne, alunecă și, vrînd să se ridice de jos, fu nevoit să se sprijine puțin de însoțitoarea sa.
— Rog să mă scuzați, doamnă, dar, vai, nu mai am 80 de ani...

„În ritmul în care progresaază știința — a spus o dată Maurice Chevalier — va veni în mod sigur o zi în care se va inventa un sunet mai rapid decît avionul...”

— Azi, la școală, profesorul mi-a cerut să caut cel mai mic multiplu comun.
— Ei, drăcie — se enervează tatăl micului școlar. E posibil să nu-l fi găsit? De cînd mergeam eu la școală îl tot căută.

Din istoria pomului de iarnă

Pomul de iarnă nu a apărut — așa cum își închipuie unii — o dată cu religia creștină. Pentru frumusețea sa falnică, pentru rezistența sa în fața vicisitudinilor naturii, bradul a fost folosit ca element de strălucire pentru zilele de sărbători populare din vremuri străvechi.

● Chinezii, japonezii, birmanii și alte vechi popoare din Asia folosesc de multe milenii cetina de brad (și numai în regiunile unde nu se găsesc brazii, cetina este înlocuită cu crengi de palmier) cu prilejul sărbătorii așa-zise a „lanternelor”.

● Bradul sau pinul, împodobit cu panglici multicolore, era nelipsit de la „sărbătoarea luminilor” la vechii eleni.

● De „Saturnalii”, strămoșii noștri romani împodobeau chipul lui Bacchus cu ramuri de brad în care se aprindeau mici luminițe.

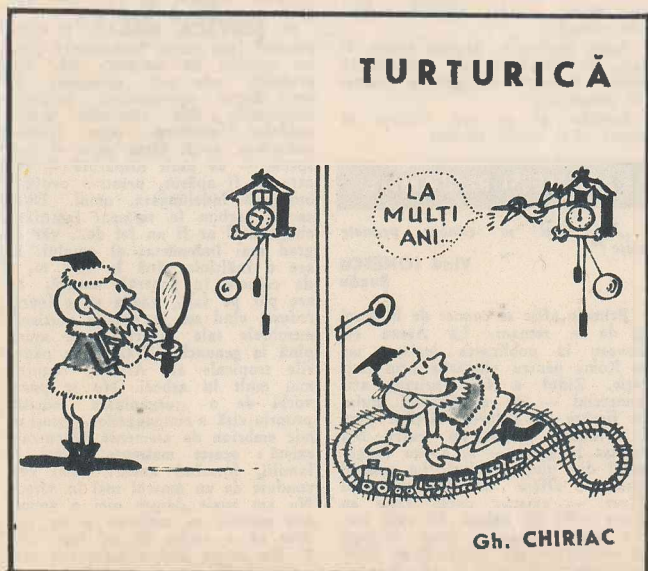
● Dacii, scii, tracii și alte popoare din sud-estul Europei aveau un adevărat cult pentru brad, ale cărui cetini le foloseau ca obiecte de podoabă la toate sărbătorile, la nunți, la petreceri populare etc.

● De la romani, tradițiile bradului au fost preluate de toate semenițele galice, celtice, anglo-saxone etc., care le-au păstrat și transmis apoi popoarelor formate în apusul și nordul Europei.

G. R.

Dezlegarea jocului „Podoabe” apărut în nr. trecut

ORIZONTAL: 1) VERIGA — MAMAIA. 2) AMAN — BRĂȚARI — N. 3) ȘIRAG — FLORI — MA. 4) INELUȘ — ILA — IED. 5) LE — T — PAN — MUNȚI. 6) ESC — SINAIA — DAR. 7) SCOARȚA — L — PUF. 8) CUPE — A — MIȚSOR. 9) U — IRA — FICUS — RE. 10) PLANTĂ — ERIDAN. 11) PO — TINCA — ACE — U. 12) LER — BĂTUT — ACUM. 13) OMIDA — ORNA — ORI. 14) PENELURI — CARAT.

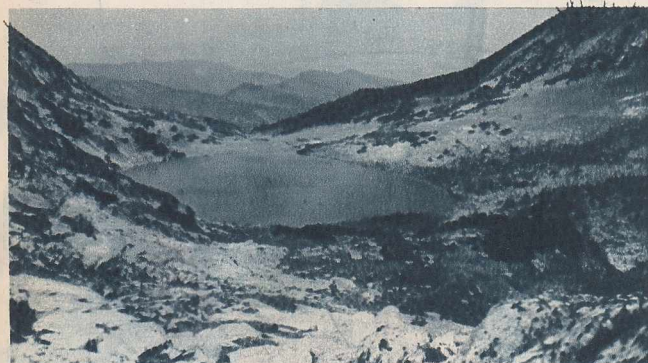
pentru că aceste
produse de patiserie

sînt delicioase

CONSUMAȚI ȘI DV.:

NAPOLITANE cu gem de zmeură
NAPOLITANE aluniș
PIȘCOTURI cu anason
PIȘCOTURI desert
PIȘCOTURI spumoase
PIȘCOTURI extra

REZERVAȚIILE NATURALE

Leul Zănoaga din Munții Retezatului.

„Doresc să știu care sînt principalele monumente ale naturii de pe teritoriul țării noastre”.

Mihail IONTE
mleat, Bala-de-Arieș

Răspunde VALERIU PUȘCARIU, secretar științific al Comisiei pentru ocrotirea monumentelor naturii.

Cele mai însemnate monumente ale naturii din țara noastră sînt așa-zisele rezervații naturale sau parcurile naționale, terenuri în care sînt ocrotite flora, fauna, mărișorile geologice, peșterile etc. Numărul acestor rezervații de pe cuprinsul R. P. Romînie a sporit în ultimele două decenii de la 30, cît erau în 1943, cu o suprafață de aproximativ 15.000 hectare, la peste 120, cu o suprafață ce trece de 67.000 ha, fără a socoti rezervațiile forestiere înființate în ultimii ani.

Cea mai însemnată rezervație este *Parcul național al Retezatului*, înființat în 1935, cu o suprafață de 13.000 ha, din care peste 1.800 hectare formează o rezervație integrală (Gura Zlatna-Gemelele), în care nu este permisă decît cercetarea științifică.

Parcul național al Retezatului reprezintă una din cele mai frumoase regiuni de munte din țară. Regiunea este caracteristică prin măriturile intense și glaciații cuaternare (circuri, morene și lacuri glaciare), păduri de fag, brad și molid, o bogată floră alpină cu multe endemisme și o faună rară și bine reprezentată: capra neagră (*Rupicapra rupicapra*), risul (*Lynx lynx*), pajura (*Aquila chrysaetos*), cocoșul de munte (*Tetrao urogallus*) etc.

VITEZA METEORITULUI...

„Care este viteza și traiectoria unui meteorit? De asemenea aș dori să știu care sînt efectele luminoase și acustice ale meteoritilor în special în apropierea Pămîntului?”

Emilian TŪȚIUANU
com. Bobocu, ra. Buzău

Răspunde ing. FLORIN ZĂGANESCU, candidat în științe tehnice.

Se știe că în spațiul interplanetar există numeroase corpuri meteorice care circulă cu viteze enorme, de zeci și chiar sute de kilometri pe secundă. Meteoritii care evoluează în apropierea planetei noastre nu întrec viteza de 70 km/s (aproximativ 250.000 km/oră), întrucît ei fac parte din sistemul solar. La periferia sistemului, această viteză poate fi de multe ori mai mare. De fapt aceste viteze sînt, fără îndoială, relative. Dacă, spre exemplu, ne reamintim că Soarele împingea cu întregul sistem solar se deplasează în jurul centrului Galaxiei noastre cu viteza de 250 km/s (peste 850.000 km/oră), atunci cifrele anterioare (raportate la un

A doua rezervație ca întindere (peste 4.500 ha) se află în masivul Bucegi, fiind la îndemîna oamenilor muncii care vin la odihnă în stațiunile climatice de pe Valea Prahovei. Scopul principal al acestei rezervații a fost de a salva de la pășunat bogata și variata floră alpină (peste o mie de specii), de a păstra nevătămât aspectul peisajului și a ocroti capra neagră, devenită rară în masivul Bucegi.

Insemnate rezervații botanice cu floră endemică (*Scărișoara-Belioara, Cheile Turzii*) și speologice se găsesc în Munții Apuseni, unde elementele ocrotite sînt încadrate în peisaje de o impresionantă frumusețe. Așa sînt: regiunea izolată dominată de coama înaltă a Bihariei (1.840 m), Cetățile Ponorului și Valea Galbenei (460 ha), cu interesante fenomene carstice asemănătoare cu cele de la San Canziano (Italia).

Adevărate minuni ale naturii sînt ghețarul de la Scărișoara și peștera de la Pojarul Poliei, cu interesante formații excentrice și domuri stalagmitice de mari proporții.

Cele menționate mai sus formează numai o parte din inventarul monumentelor naturii răspîndite pe tot cuprinsul țării. La ele se adaugă o serie de rezervații botanice de întindere mai redusă, în care se ocrotesc plante rare sau pe cale de dispariție, locurile fosilifere, diferite aspecte din peisajul variat al țării noastre, numeroși arbori seculari etc.

De curînd au luat ființă în Delta Dunării rezervațiile de la: Roșca-Buhaiova-Hrecisca, Perișor-Zănoane, Periteașca-Leahova și o serie de refugii de cuibărit și de popas al păsărilor migratoare, cu o suprafață de peste 40.000 hectare.

sistem fix cu centrul în Soare) nu ne mai par de loc așa de mari. De fapt limitele vitezelor atinse de corpurile cerești nu se opresc de loc aici: astrofizicienii au detectat stele care se deplasează cu viteze de peste 100.000 km/s... Dar să revenim la meteoritii. La baza mișcării meteoritilor stau legile evoluției și mișcării Universului material, și în principal legea atracției universale: provenite din explozia unor corpuri cerești mai mari, corpurile meteorice își variază viteza și traiectoria în funcție de traversarea unor cîmpuri gravitaționale mai mult sau mai puțin puternice. În cazul pătrunderii în straturile atmosferice ale unei planete care posedă înveliș gazoș (cum este cazul Pămîntului, planetei Venus etc.), meteoritii sînt puternic frînați. Ei comunică o parte din energia lor aerului din imediata apropiere a suprafeței frontale, care se încălzește puternic, se ionizează, disociază și produce efecte luminoase, care au primit denumirea de meteor. De asemenea, așa după cum avioanele supersonice provoacă acel efect acustic al undelor de șoc, binecunoscuta bubuitură sonică, tot

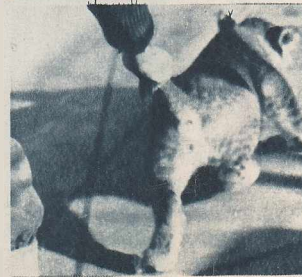
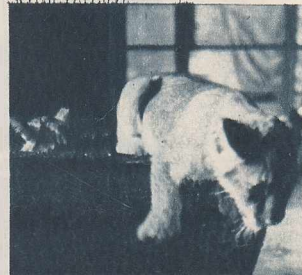
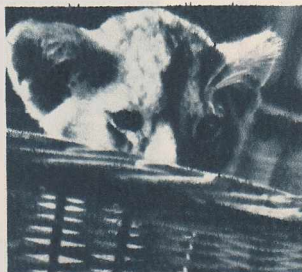
la fel și căderea meteoritilor mai mari este însoțită de bubuituri și zgomote puternice. Evident, ele se aud numai în cazul meteoritilor mari, deoarece aceștia reușesc să pătrundă mai adînc în atmosfera Pămîntului, înainte de a arde complet. Efectele luminoase ale pătrunderii meteoritilor în atmosfera terestră se propagă în toate direcțiile, deci ele pot fi observate direct și din spațiul interplanetar, așa după cum se văd și alte corpuri astrale cu lumină proprie sau care reflectă lumină de la un astru luminos (stea).

Trebuie precizat că încălzirea suprafeței meteoritului și apoi efectul luminos nu poate apărea mai înainte ca acesta să fi intrat în acele straturi care se găsesc cam la 200-180 km altitudine, deși frînarea enormei sale viteze începe de la o înălțime cuprinsă între 1.000-1.200 km.

O EVADARE NEREUȘITĂ...

În coșul pe care-l vedeți nu-s pisici ci pui de lei. Toți trei s-au născut la 12 septembrie 1964 în Grădina zoologică de la Băneasa. Părinții sînt cunoscuți mai vechi: lasmini și Vanda. Intr-o bună zi — lucrurile s-au petrecut de curînd — scînd de sub supravegherea „doicii” (ingrijitorul Radu Constantin) cei trei pui de lei au încercat o evadare. Încotro? N-aș putea să vă spun. În schimb am surprins cu aparatul fotografic cîteva secvențe ale acestei aventuri. Vi le redăm.

Eleonora MIRCEA
București

PROZIT!!

„Cum și cînd se consumă diversele vinuri?”

Alexandru DĂNESCU
Timișoara

Răspunde ing. G. STANCIU, șef adjunct al secției de hortiviticultură din Consiliul Superior al Agriculturii.

Vinul are și el anumite cerințe ce trebuie respectate. Nu se poate bea oricînd orice fel de vin. El se consumă legat de felurile de bucate servite la masă, după o regulă bine statornicită. Vinul dulce sau demi-sec nu se poate bea niciodată înainte vinului sec; vinul roșu din aceeași categorie nu se bea niciodată înainte vinului alb, după cum vinul aromat nu se bea niciodată înainte celui nearomat.

Astfel, se începe cu acel vin care corespunde întru totul cu ceea ce se pune la masă. Bunăoară la aperitiv (cașcaval, icre, salate etc.) este indicat vinul alb sec. Același vin este recomandat la ciorbe, preparate pescărești, mîncăruri cu carne etc. La friptură, șnițel, preparate de carne la grătar etc. asociem vinul roșu sec. Trezind la dulciuri (preparate cu cremă, ciocolată, prăjituri, cozonac etc.) vom acorda atenție vinului dulce, alb sau roșu, inclusiv cel aromat (Muscat Ottonel de Alba-Lulia, Tămîioasă romînească de Pietroasele etc.). În sfîrșit, după fructe și cafea, își găsesc un foarte potrivit loc vinul spumos sau șampania — sec sau demisec.

Așadar, vinul își are la consum normele lui, legile lui bine stabilite.

„NU SÎNT DE ACORD CU APARIȚIA RUBRICII «CITITORII CĂTRE CITITORI»...”

...ne scrie cititorul nostru Silviu Micle din Sighet, reg. Maramureș, str. Săpîienței nr. 38. Principalul său argument este acela că, în urma publicării adresei în această rubrică, oricine riscă să primească sute de scrisori cărora în mod practic să nu le poată răspunde. Or, după cum pe bună dreptate ne arată și corespondentul nostru, a nu răspunde unei scrisori primite de la cineva e o dovadă cît puțin de lipsă de politețe. Și mulți dintre cei ce-și publică adresele se văd la un moment dat în situația de a fi taxați drept nereserioși sau nepoliticoși, pentru că, primind prea multe scrisori, nu mai sînt în stare să răspundă tuturor. Și ce să facă un om — mai ales un elev sau un student — care, publicîndu-și adresa, se trezește cu sute de scrisori cărora nu le poate face față? (De altfel, redacția a primit multe sesizări privind asemenea situații.)

Acest argument, printre altele, îl face, în concluzie, pe tov. Silviu Micle să ceară desființarea rubricii respective.

Invităm și pe alți cititori ai noștri să-și spună părerea.

AFIȘELE ȘI RECLAMELE

„De cînd se cunosc primele afișe?”

Vlad IONESCU
Buzău

Primele afișe se cunosc de la grecii și de la romani. La Atena ele serveau la publicarea legilor, iar la Roma pentru vînzările prin licitație. Zidul a fost primul afiș comercial — pe el librarul scria, în fiecare zi, titlurile cărților puse în vînzare. Afișul de teatru n-a existat la greci — ei aveau strigătorul din piața publică. La romani însă — aflăm de la scriitorul Plaut — existau unele afișe cu litere mari cît palma. În evul mediu afișul dispărea, fiind înlocuit cu strigătorul din piață. După 1500, sub regele Francisc I al Franței,

afișul reapare sub forma unor pergamente lipite pe tablă. Tot din vremea aceea afișele au început a fi folosite și ca satire anonime la adresa tiranilor și asupritorilor, în toate țările Europei. Anunțul de ziari este de dată mai recentă. Primul anunț a apărut în ziarul francez *La Gazette* în anul 1760 și aducea la cunoștință editarea unei cărți. La noi primele anunțuri au apărut în ziarele *Curierul Romînesc* și *Albina Romînească*, în anul 1829.

Cel mai mare afiș din lume s-a tipărit în anul 1899, în orașul Ardmore din statul Oklahoma (S.U.A.). El măsoară 90 de centimetri în lățime și 1.609 m în lungime. A fost întins de-a lungul unei șosele, pentru a fi citit de trecători. Conține o chemare la o serbare vinătoarească. Tipărirea lui s-a făcut la rotativă, fiind vorba de un text repetat din 60 în 60 de cm.

POȘTA NOASTRĂ

EUGEN POPOVICI, SUCEAVA. La Muzeul de artă al R.P.R. există un atelier încaadrat cu specialiști în arta restaurării tablourilor. Adresați-vă lor, indicînd însă și tehnica în care e executat tabloul dv. (ulei, acuarelă, tempera, pe plină, carton etc.). Desigur că vi se va răspunde dacă e sau nu posibilă restaurarea lui, dacă o puteți executa singur sau nu.

GINA BURICEA, BRĂILA. Vă vom publica, bineînțeles, adresa. Dar nu credem că eventualele corespondențe pe care le veți începe vor constitui un leac împotriva plictisului. Vîrsta de 18 ani nu e compatibilă cu o asemenea „maladie”. Deși nu excludem de loc corespondența, credem că vă puteți găsi prieteni corespunzători și în orașul dv. Vă sfătuim să frecvențați Casa de cultură a tineretului, să deveniți o asidua cititoare a celor mai bune cărți din Biblioteca raională din Brăila, să vizionați spectacolele Teatrului de stat și cele mai bune filme, să practicați sportul etc. Și, mai presus de orice, nu uitați pregătirile pentru examenul de admitere într-un institut, pe care toamna viitoare va trebui neapărat să-l susțineți.

SANDA TECUȘANU, SINAIA. După cum ne comunică Editura politică, este prevăzută o continuare de tiraj la volumul I al „Dicționarului enciclopedic romîn”, astfel că peste un timp îl veți putea găsi din nou în librării.

GH. VĂCARU, IAȘI. 1) Despre piramidele egiptene aflați date mai amănunțite în lucrarea „Șapte monumente celebre ale arhitecturii antice” de G. Chițulescu și T. Chițulescu (Editura tehnică, 1959), pe care o puteți găsi la Biblioteca universitară. 2) Ne bucurăm faptul că v-au plăcut fragmentele din volumul autobiografic al lui Charles Chaplin. Desigur că vom mai publica materiale de acest gen.

N. BOSTACA, BIRLAD. 1) Cimpanzeul face parte, într-adevăr, dintre speciile de maimuțe cele mai evaluate, cele mai apropiate de om: dintre așa-numitele maimuțe antropoide. Din rîndurile antropoidelor, conform unor ipoteze științifice, ar fi făcut parte și o specie — de mult dispărută — care ar fi apărut, printr-o evoluție biologică îndelungată, omul. Dacă ca să vorbim în termeni familiarizați cimpanzeul ar fi un fel de... vînzător grad mai îndepărtat al omului. El are o înălțime pînă la 1,50 m, e de culoare în general neagră, nu are păr pe față, coada sa e foarte redusă, cînd stă în poziție verticală membrele sale superioare îi ajung pînă la genunchi. Trăiește în pădurile tropicale ale Africii, vițuind foarte mulți în arbori. Nu se poate vorbi de o „organizare socială” propriu-zisă a cimpanzeilor, totuși un mic embrion de asemenea organizare există: aceste maimuțe trăiesc în familii, formînd uneori mici cete conduse de un mascul mai în vîrstă. Nu am auzit despre nici o asemenea poveste cu maimuțe și nu credem că e vorba de un fapt real. 2) Nu există nici o publicație specializată în muzica ușoară.

ALEXANDRU CADAR, CLUJ. Oricine dorește să scrie revistei noastre o poate face oricând. Pentru aceasta nu e necesară nici o legitimație specială. În ce privește tematica, orice corespondent al nostru și-o alege în funcție de preocupările sale și, bineînțeles, în funcție de felul în care revista noastră, o revistă ilustrată de actualitate, poate să-i reflecte aceste preocupări.

GH. IGNAT, GURA-HUMORULUI. Vă mulțumim pentru aprecierile făcute. Am renunțat la publicarea Programului de radio ca urmare a cererii mai multor cititori care ne solicitau să nu mai pierdem spațiul respectiv, cu atât mai mult cu cât există și o publicație de specialitate. Nu avem în vedere nici scoaterea unui supliment pentru a publica acest program. Despre învățământ este adevărat că am scris cam puțin. Vom mai publica reportaje din școli și facultăți, precum și sfaturi pedagogice.

SILVIU MICLE, SIGHET. Lunga dv. misiună nu ne-a oboșit de loc,

pentru că e plină de conștări interesante. Vă mulțumim pentru aprecierile competente pe care le faceți. 1) Părerea dv. despre inutilitatea rubricii „Cititorii către cititori” o vom publica separat, supunând-o în felul acesta discuției celor interesați direct. 2) Am transmis Editurii Meridiane sugestia dv. de a imprima vederi din Sighet. 3) Dimensiunea la care apar diferitele anunțuri publicitare e în funcție de dorința întreprinderilor respective. 4) La diferite concursuri ne gândim și noi, dar n-am vrea să repetăm cele făcute de alte publicații sau de diferite instituții de cultură. În orice caz, nu existența paginilor de publicitate ne face să nu acordăm atenție organizării de concursuri. 5) Materiale despre comportarea în societate (mai ales a tineretului) am publicat și vom mai publica. 6) Cu privire la romanele de care amintii e bine să vă adresați unei reviste literare.

V. SILVIAN

OPINII ALE CITITORILOR

„În articolul intitulat «Mai repede, tot mai repede», apărut în «Flacăra» nr. 48 din 28 noiembrie se află și următorul pasaj: «În țara noastră se inaugurează în anul 1954 linia ferată Oravița-Buziaș». Afirmatia aceasta nu corespunde adevărului. Îmi place să cred că e vorba de Baziaș și nu Buziaș, care-i o localitate balneară lângă Timișoara».

**Dr. Augustin RAȚIU
Turda**

Aveți dreptate! O regretabilă greșeală de corectură a provocat toată încurcătura.

„Îmi manifest satisfacția pentru conținutul și prezentarea grafică a revistei «Flacăra». Ca medic aș fi bucurat să găsesc din când în când în paginile revistei și reportaje cu aspecte din marile spitale sau despre intervențiile chirurgicale mai deosebite efectuate de către medicii «noștri».

**Dr. Andrei IULIU ȘTEUC
Turau-Severin**

Veți primi sugestia dv. și o vom avea în vedere.

Sunt deosebit de bucurat de publicarea în «Flacăra» a unor fragmente din cartea lui Charles Chaglin: «Istoria vieții mele». Aș dori să continuați. Cu același prilej îmi exprim satisfacția pentru felul în care revista dv. răspunde cititorilor ce se adresează redacției.

R. VASILESCU
implegat de mișcare
stația C.F.R. Baie-Albă,
ra. Făurei

„Nu s-ar putea oare ca în 1965 să apară din nou în revistă programul televiziunii (fiind de acord că cel de radio ocupă mult prea mult spațiu)?”

**Gheorghe CIOCĂNEL
Bașia**

In curând vom începe publicarea periodică a unor grupaje de informații culturale în care veți găsi, evident, și referiri la emisiunile de televiziune. Așadar, nu programul în întregime, ci spicuri, selecțiuni, recomandări din programele viitoare.

„Revista «Flacăra» a făcut progrese simțitoare în prezentarea copertelor; îmi place diversitatea lor tematică ca și realizarea artistică și tehnică... Un real interes îmi suscită rubrica «Cadran internațional» ca și cea care prezintă actualitățile cinematografice. Mi-au mai plăcut o seamă de reportaje, pentru bogata lor documentare; dintre acestea citez: «...Și Porțile de Fier se vor deschide», «Viitorii stăpâni ai creierelor electronice», «Galapagos» ș.a. Mi se pare nimerită pentru specificul revistei publicarea unei suite de reportaje din viața unor mari șantiere și mari centre industriale, ca de pildă: Galați, Hunedoara, Roman, Brașov. De asemenea m-ar interesa un documentar în legătură cu aurul».

**Valentia VESELIU
Hunedoara**

Propunerile dv. coincid în bună măsură cu proiectele noastre tematiche. De altfel, chiar în acest număr veți găsi unul din documentarele dorite sub titlul «Misterele elementului 79». Vă mulțumim pentru aprecieri.

DUPĂ 2200 DE ANI

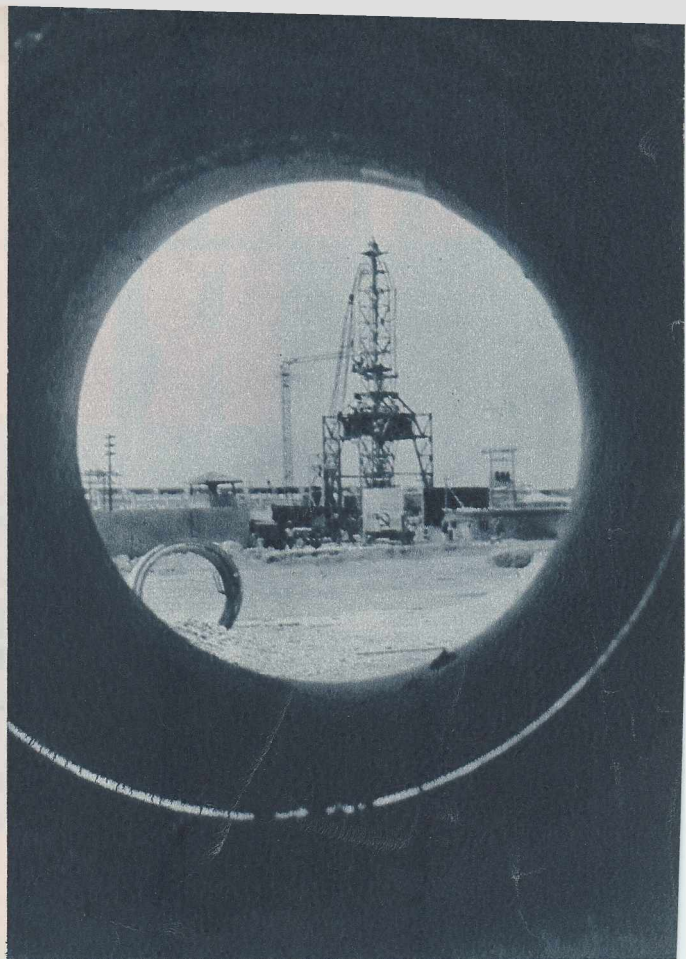
ocazia unor lucrări agricole nctul denumit „Dealul viilor” muna Orosfaia, raionul Bistri-colectivității Ilie Pop și Teofil au dat peste un mormânt. Cu această ocazie s-a scos la lumină o interesantă urnă, ornamentată și în perfectă stare de conservare. Alături, se mai află un vas mai mic, de asemenea în stare bună, o lance de fier și mai multe obiecte umane. Mormântul este din secolul al II-lea înainte de era noastră.

Prin descoperirea de la Orosfaia, Muzeul din Bistrița se îmbogățește cu câteva piese interesante.

prof. St. DĂNILĂ
director
al Muzeului de istorie din Bistrița

IMAGINI CUBANEZE

Dintre numeroasele fotografii sose la redacție, înfățișând înfăptuiri din cele mai variate domenii de activitate din Cuba, prezentăm cele două imagini alăturate. Ele vorbesc despre eforturile muncitorilor, tehnicienților și inginerilor care, în aceste zile premergătoare celei de-a șasea aniversări a revoluției, se străduiesc să pună cât mai curând în funcțiune hidrocentrala „El Mariel” (fotografia de sus) important obiectiv în campania de electrificare ce se desfășoară în țară, precum și despre un nou edificiu pus în slujba operei de culturalizare a maselor: clădirea recent terminată a Universității tehnice din Havana (fotografia de jos).

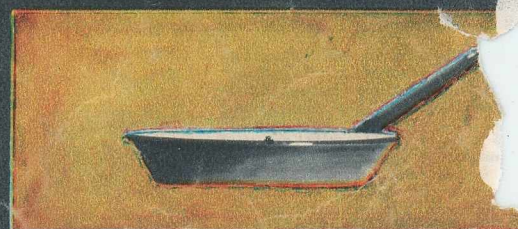
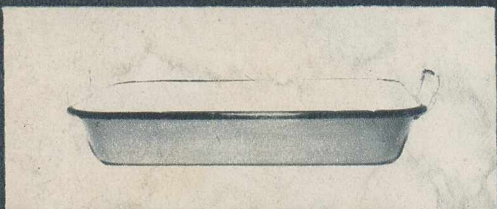
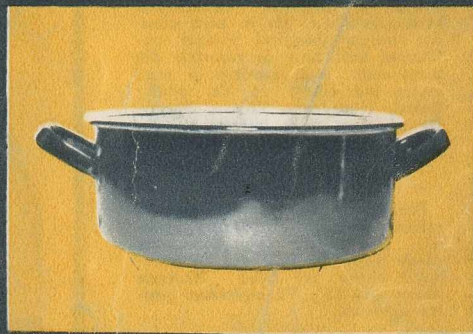
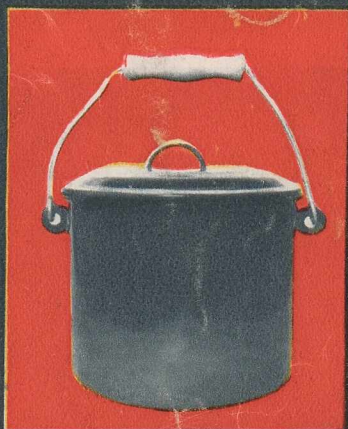

CEZINELLE

EMAILUL ROȘU

MEDIAȘ

livrează

UN BOGAT SORTIMENT DE ARTICOLE EMAILATE
PENTRU UZ CASNIC, ÎN CULORI VARIATE.